

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM

BGE

GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGRSZEG

Az egyéni vállalkozás indításával kapcsolatos tervezési, szervezési feladatok különösen, a számviteli teendőkre vonatkozóan

Belső konzulens: Dr. Antal Anita PhD

Külső konzulens: Soós Andrea

Kustor Tamás Zsolt

Nappali tagozat

Pénzügy és számvitel

Számvitel szakirány

2018

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Kustor Tamás Zsolt
Szak/szakirány: Pénzügy és Számvitel/ Számvitel

Neptun kód:O9HSMC A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2018

A szakdolgozat címe: **Az egyéni vállalkozás indításával kapcsolatos tervezési, szervezési feladatok különösen, a számviteli teendőkre vonatkozóan**

Belső (operatív) konzulens neve: Dr. Antal Anita PhD

Külső (szakmai) konzulens neve: Soós Andrea

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:

egyéni vállalkozás, KATA, EVA, átalányadó, vállalkozói személyi jövedelemadó

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított.**

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat az egyetem könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. *(Kérjük a megfelelőt aláhúzni!)* Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett -nem kizárólagos és időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2018.01.02.

Kustor Tamás Zsolt
.....
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2018.01.02

Achel Madarain Róbert
.....
könyvtári munkatárs

Tartalom

Bevezetés	4
1. A vállalkozás indítását megelőző folyamatok	6
1.1. Az előkészítő szakasz	6
1.2. Szervezési feladatok	14
1.3. Tervezési feladatok	16
2. Az egyéni vállalkozások szerepe a gazdaságban	20
2.1. Az egyéni vállalkozások helyzetelemzése hazai viszonylatban	20
2.2. Az egyéni vállalkozások nemzetközi kitekintésben	23
3. Az egyéni vállalkozások létrehozásának és működésének főbb szabályai	27
3.1. Az egyéni vállalkozás fogalma	27
3.2. Az egyéni vállalkozás előnyei és hátrányai	28
3.3. Az egyéni vállalkozás létrehozásának menete	30
3.4. Az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetése, megszüntetése	34
3.5. Könyvvizetés és nyilvántartás	35
3.5.1. Alapnyilvántartások	36
3.5.2. Részletező nyilvántartások	42
3.5.3. Nyilvántartásvezetés és a választott adózási mód összefüggései	46
4. Adózási lehetőségek és kötelezettségek	48
4.1. A kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA)	49
4.1.1. Az adónem választására jogosultak	49
4.1.2. Az adóalanyiság kezdete	50
4.1.3. Az adóalanyiság megszűnése	51
4.1.4. Az adó alapja és mértéke	51
4.1.5. A helyi iparüzési adókötelezettség és a választott adónem összefüggései	53
4.1.6. Adminisztratív teendők	54
4.1.7. A központi költségvetés KATA-ból származó bevételei	55
4.2. Az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA)	56
4.2.1. Az EVA választására jogosultak	56
4.2.2. Az adóalanyiság kezdete	58
4.2.3. Az adóalanyiság megszűnése	58
4.2.4. Az EVA alapja és mértéke	58
4.2.5. A helyi iparüzési adókötelezettség és a választott adónem összefüggései	60
4.2.6. Adminisztratív teendők	62
4.2.7. A központi költségvetés egyszerűsített vállalkozói adóból származó bevételei	64
4.3. A személyi jövedelemadó törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók	65

4.3.1.	Az átalányadózás választására jogosultak	65
4.3.2.	Az adóalanyiság kezdete.....	65
4.3.3.	Az átalányadózásra való jogosultság megszűnése.....	66
4.3.4.	Az adó alapja és mértéke	66
4.3.5.	A helyi iparüzési adókötelezettség és a választott adónem összefüggései	67
4.3.6.	Adminisztratív teendők.....	68
4.3.7.	A vállalkozói jövedelem szerinti adózás választására jogosultak	69
4.3.8.	Az adóalanyiság kezdete.....	69
4.3.9.	Az adóalanyiság megszűnése.....	69
4.3.10.	Az adó alapja és mértéke.....	70
4.3.11.	A helyi iparüzési adókötelezettség és a választott adónem összefüggései	72
4.3.12.	Adminisztratív teendők	73
4.4.	Egyéb kiemelt adónemekkel kapcsolatos szabályok	74
5.	Empirikus elemzés: Milyen adózási formát érdemes választani az árbevétel és a költség függvényében?	76
6.	Jövőbeni kitekintés a várható változások tükrében.....	82
7.	Összefoglalás	84
	Irodalomjegyzék	87

Bevezetés

„Amióta világ a világ, minden iparos és minden kereskedő lelkének az a legdédélgettebb álma, az a legáhítottabb vágya, hogy a jövedelmének minél nagyobb hányadot vonhassa ki az adózás alól. Amióta állam van, adószedő állam van a világon, azóta minden egyes ember, akinek jövedelme van, egy-egy potenciális adócsaló.”

(Szilvási L. 1981, p. 220.)

Szakedolgozatomat a gyakorlati helyemen, a Szám-Zalaki Kft-nél írtam, amely könyveléssel és bérszámfejtéssel foglalkozik. Gyakorlatom ideje alatt a könyvelési munkába segítettem be, ők pedig a gyakorlati tudás átadása mellett segítséget nyújtottak a szakedolgozatom elkészítésében.

A szakedolgozatom témája az egyéni vállalkozás indításával kapcsolatos tervezési, szervezési feladatok vizsgálata, különösen az adminisztratív teendőkre fókuszálva. Választásom azért esett erre a témára, mivel 2017 őszén szereztem meg a Társasházkezelő szakképesítést, és egyéni vállalkozóként szeretném folytatni a vállalkozói tevékenységemet, így szerettem volna megtudni, hogy milyen adózási megoldások közül tudok választani annak érdekében, hogy optimalizáljam az adó- és járulékfizetési terheket, és minél több nettó jövedelemre tegyek szert.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint¹, 2013 és 2017 között az egyéni vállalkozók száma folyamatosan emelkedett, ami betudható annak, hogy gyakorlatilag nincs alapítási költség, és gyorsabb létrehozni, mint más vállalkozási formát, továbbá 2010 óta vállalkozói igazolványra sincs szükség. Ugyanakkor az ismert mondás szerinti „minden jóban van valami rossz” tendencia alapján az egyéni vállalkozási formának is vannak hátrányai, többek között a korlátlan felelősség kérdése, miszerint az egyéni vállalkozó saját vagyonával is felel vállalkozói tevékenységéért.

¹ https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qvd018c.html letöltés ideje: 2017.12.20.

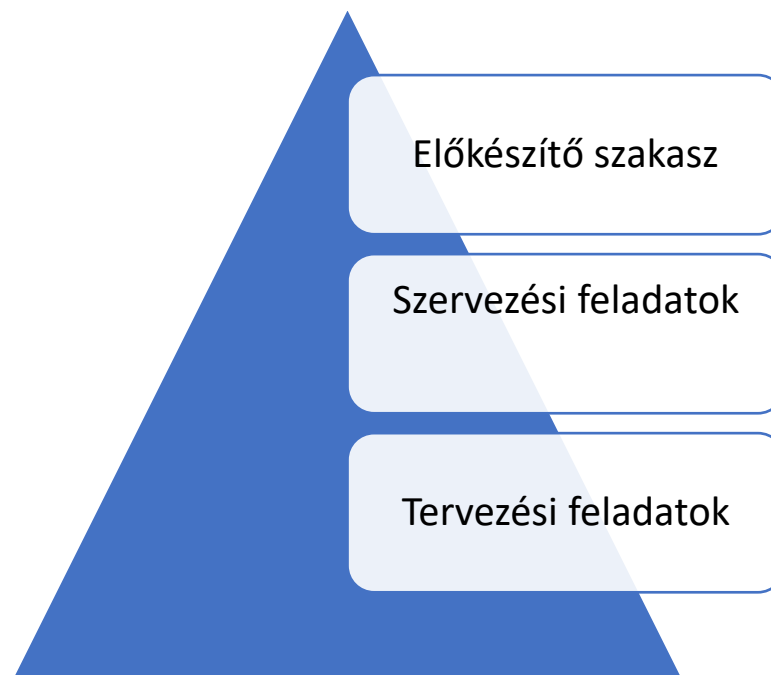
Dolgozatomban bemutatom, hogy az egyéni vállalkozónak milyen tervezési és szervezési feladatokat kell megtennie annak érdekében, hogy sikeres legyen a vállalkozása. Többek között ki fogok térni arra is, hogy megvizsgáljam, ki lehet egyéni vállalkozó, milyen előnyei és hátrányai vannak az egyéni vállalkozási formának, hogyan zajlik a vállalkozás létrehozásának folyamata, illetve a keletkezett jövedelem adóztatására milyen lehetőségek állnak rendelkezésre, és azokhoz milyen főbb kötelezettségek társulnak. A nyilvántartások vezetésével és elszámolásokkal kapcsolatos szabályok bemutatását a választott adózási mód kontextusában is megvizsgálom.

Empirikus elemzésben fiktív adatokon keresztül mutatom be, hogy melyik adózási megoldást érdemes választani a vizsgált esetben. Végezetül dolgozatomat, jövőbeni kitekintéssel zárom, a várható változások tükrében.

1. A vállalkozás indítását megelőző folyamatok

„Vállalkozónak minősül minden olyan gazdálkodó, aki a saját nevében és kockázatára, nyereség- és vagyonszerzés céljából, üzletszerűen, ellenérték fejében termelő vagy szolgáltató tevékenységet végez. Ezt nevezzük vállalkozói tevékenységnek. A vállalkozók tevékenysége elkülönült gazdasági szervezetekben valósul meg, de természetesen szükséges a különböző vállalkozók együttműködése.” (Sztanó I. 2015, p.15)

A vállalkozás indítását megelőző folyamatokat 3 részre osztottam.(1. ábra)

1. ábra: A vállalkozás indítását megelőző folyamatok

Forrás: saját szerkesztés

1.1. Az előkészítő szakasz

Az előkészítő szakaszon belül bemutatom a vállalkozásindítás motivációját, az induló költségeket, illetve a személyes készségeket, továbbá azt is, hogy a vállalkozásoknak milyen kockázatokkal kell szembe nézniük.

A vállalkozásindítás motivációja

Vállalkozni hatalmas lehetőség, de rengeteg kockázatot is rejt magában. Ennek ellenére nagyon sokan vállalják a kockázatot, azért, hogy megvalósítsák álmaikat, stabil hátteret teremthessenek maguknak, illetve családjuknak. Sokan félnek a bukástól, de ha nem próbálkozunk, sosem fogjuk megtudni, hogy sikerült volna-e az, amit elterveztünk. Ha van egy jó ötlet, annak megvalósítását javaslom minél előbb elkezdni.

Egy vállalkozás vezetése bizonyos szabadságot is jelent, hiszen ha valaki belevág egy saját vállalkozásba, nem tartozik elszámolással főnökének – mint ahogyan ezt alkalmazottként tette –, hanem saját magának kell elszámolnia. A vállalkozás fejlődését illetően saját határidőkkel, saját tempójában dolgozhat. Azzal foglalkozhat, amit szeret, megválaszthatja saját tevékenységi körét, így akár saját hobbijából is profitálhat. Bár nem minden vállalkozás tudja megváltoztatni a világot, azonban valószínűleg hisznek benne, hogy az értékek teremtése által sikerülhet „nyomot” hagyniuk. Például a nyugdíjasok akár második karrierként is tekinthetnek egy saját vállalkozásra, ugyanis a korán nyugdíjba vonult emberekben is élhet a munka utáni vágy. Ha valaki elégedett is jelenlegi munkahelyével, ugyanakkor kiegészítő jövedelemre van szüksége, akkor főállása mellett belekezdhet egy kisebb, saját vállalkozásba, ahol akár a hobbijával kapcsolatos munkát is végezhet. Ha valaki úgy érzi, hogy jelenlegi munkahelyén nem tudja az ötleteit megvalósítani, tehetségét kibontakoztatni, akkor neki is érdemes megfontolnia saját vállalkozásának indítását, melynek keretében ez megtörténhet.

De mégis milyen motivációs tényezők állhatnak a vállalkozásindítás mögött?

Nem kérdés, hogy a pénz egyike a motivációs tényezőknek, de nem minden esetben áll a lista elején. A pénzügyi motivációhoz sorolható a pénzügyi biztonság keresése, a nagyobb jövedelem, illetve a jólét is.

Akár egy új piaci igény kielégítése is a szem előtt lebeghet, ugyanis az újdonságokra mindig is nagy volt a kereslet. Gondoljunk csak a Magyarországon nem olyan régóta működő üzletláncokra, mint a Lush vagy a Bomb Cosmetics márkaboltjai, amelyek kifejezetten szépségápolási termékeket állítanak elő, és különös hangsúlyt fektetnek a fürdőbombák gyártására, melyekre a globalizáció miatt, egyre nagyobb a piaci igény a fiatalnak nők körében. Annak érdekében, hogy egy átfogóbb, számadatokkal ellátott elemzést tudjak készíteni a vállalkozók vállalkozásindító motivációjáról, ellátogattam a GEM oldalára.

Mi is a GEM?

A GEM (Global Entrepreneurship Monitor, magyarul Globális Vállalkozói Monitor) a világ elsőszámú vállalkozásokról szóló tanulmánya, amely magas szintű információval, átfogó elemzésekkel és érdekes történetekkel szolgál. Olyan kulcsfontosságú nemzetközi szervezetek, mint az ENSZ, Világgazdasági Fórum, Világbank, OECD (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezetek) befolyásolják a GEM gazdag adatállományát, kipróbált és ellenőrzött módszertanát és a helyi szakértők hálózatát, hogy világszerte a vállalkozások felé mozdítsák elő a bizonyíték alapú eljárás módokat. Fontos megemlíteni azt is, hogy a GEM az egyéni vállalkozóra helyezi a hangsúlyt, illetve, hogy a vállalkozást folyamatként ismeri el: mérései magukba foglalják a különböző állomásokat – a lehetőség megragadásától, az első lépések megtevésén át a vállalkozás fellendítéséig.²

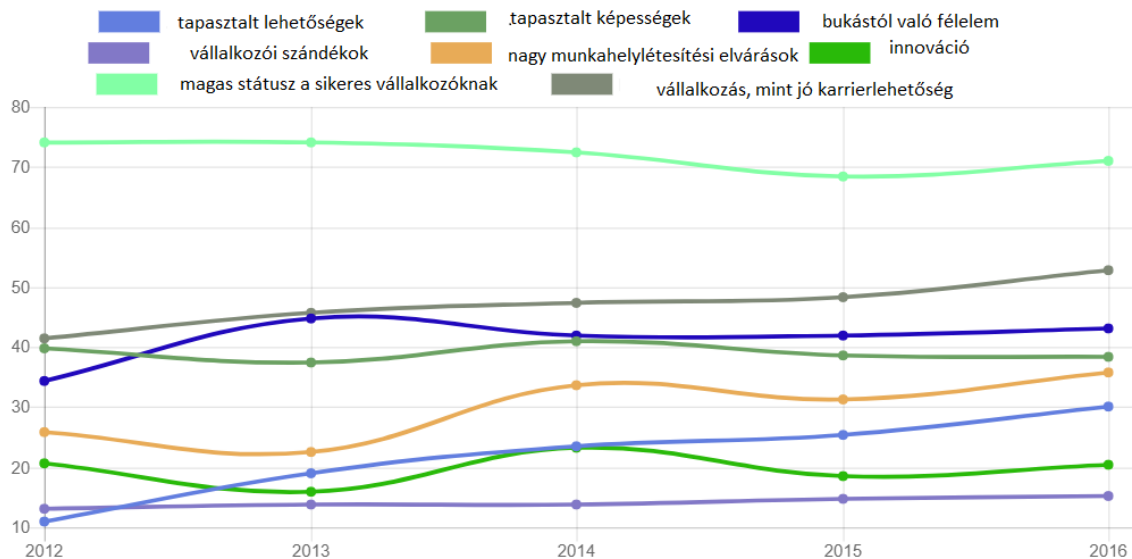
Az alábbiakban a hazai viszonylatokat láthatjuk a 2012-2016-os GEM adatok alapján.

A GEM a következő mutatókat vizsgálta (2. ábra):

- (1) tapasztalt lehetőségek – a népesség százaléka a 18 és 64 év közötti emberek körében, akik élőkörnyezetükben jó lehetőségét látják a cégalapításban
- (2) tapasztalt képességek – a népesség százaléka a 18 és 64 év közötti emberek körében, akik saját belátásuk szerint rendelkeznek a vállalkozásindításhoz szükséges képességekkel és tudással
- (3) a hibaszázalék félelme – a népesség százaléka a 18 és 64 év közötti emberek körében, akik jó lehetőségeket látják, és azt jelzik, hogy a bukástól való félelem meggátolja őket a vállalkozásindításban
- (4) vállalkozói szándékok – a népesség százaléka a 18 és 64 év közötti emberek körében, akik látens vállalkozók és 3 éven belül szándékoznak elindítani vállalkozásukat
- (5) nagy munkahelylétesítési elvárások – a kezdő vállalkozók vagy új vállalkozások tulajdonosai, akik 5 éven belül arra számítanak, hogy legalább 6 munkahelyet teremtenek
- (6) innováció – a kezdő vállalkozók vagy új vállalkozások tulajdonosai, akik azt jelzik, hogy a termékük vagy szolgáltatásuk új legalább néhány ügyfél számára, illetve kevés vagy nincs olyan vállalkozás, amely ugyanazokat a termékeket kínálja

² <http://www.gemconsortium.org/about/news> letöltés ideje: 2017.12.26.

- (7) magas státusz a sikeres vállalkozóknak – a 18-64 év közötti népesség százaléka, akik egyetértenek azzal a kijelentéssel miszerint országukban a sikeres vállalkozók magas státuszban részesülnek
- (8) vállalkozás, mint jó karrierlehetőség – a 18-64 év közötti népesség százaléka, akik egyetértenek azzal a kijelentéssel miszerint országukban a legtöbb ember jó karrierlehetőségnek tekinti a vállalkozásindítást.³

2. ábra: GEM által vizsgált mutatók

Forrás: <http://www.gemconsortium.org/data/key-aps>

2012-ben a vizsgált emberek közel 11 százaléka látott jó lehetőséget a cégalapításban élő környezetükben. Az évek során ez a szám folyamatosan nőtt, 2016-ban már az emberek több mint 30 százalékára volt ez jellemző, ami 4 év alatt 275 százalékos növekedést jelent.

A vállalkozásindításhoz szükséges képességekkel és tudással a vizsgált emberek 39,83 százaléka rendelkezett 2012-ben a saját belátása szerint, ez a szám az évek során volt amikor kisebb mértékben nőtt, volt mikor kisebb mértékben csökkent. 2016-ra ez az érték 38,4 százalék, ami 2012-höz képest kicsit több mint 3,5 százalékos csökkenést jelent.

A bukástól való félelem aránya 2012-ben 34,28 százalék volt, és ehhez az évhez képest, a következő években csak növekedett. 2016-ban az emberek 43,17 százaléka félt a bukástól, ami majdnem 26 százalékos növekedés, 2012-höz viszonyítva.

³ <http://gemconsortium.org/data/key-aps> letöltés ideje: 2017.12.26.

A megkérdezett emberek majdnem 13 százaléka tartotta magát látens vállalkozónak és 3 éven belül szerették volna elindítani saját vállalkozásukat 2012-ben. Az évek során ez a szám folyamatosan nőtt, 2016-ban 15,11 százalék volt, ami majdnem 17 százalékos növekedést jelent.

2012-ben a kezdő vállalkozók vagy új vállalkozások tulajdonosai 25,8 százaléka számított arra, hogy 5 éven belül legalább 6 új munkahelyet teremtsen. Ez a szám 2013-ra több mint 3 százalékkal csökkent, viszont a későbbi években folyamatosan nőtt. 2016-ra 9 százalékos emelkedés figyelhető meg 2012-höz képest.

2012-ben a megkérdezettek 20,76 százaléka gondolta azt, hogy az ő általa nyújtott termék vagy szolgáltatás új legalább néhány ügyfél számára, illetve kevés vagy nincs is olyan vállalkozás, aki ugyanolyan terméket vagy szolgáltatást nyújtana. Az évek során ez a szám, hol kisebb mértékben csökkent, és volt, amikor kisebb mértékben nőtt. 2016-ban 2012-höz képest azonban majdnem 2 százalékkal csökkent ez az arány.

2012-ben a megkérdezettek 74 százaléka egyetértett azzal a kijelentéssel, miszerint országukban a sikeres vállalkozók magas státuszban részesülnek, 2015-ig ez a szám folyamatosan csökkent, majd 2016-ra nőtt. 2012-höz képest így is, több mint 4 százalékos csökkenés tapasztalható.

A megkérdezettek 41,5 százaléka egyetértett azzal, hogy a legtöbb ember jó karrierlehetőségnek tekinti a vállalkozásindítást. Ez a szám a következő években folyamatosan nőtt. 2016-ra 52,8 százalékra nőtt ezen emberek száma, ami több mint 27 százalékos növekedés 2012-höz képest.

Induló költség

Miután a vállalkozás végzett az alapításhoz szükséges jogi lépésekkel, akkor hozzákezdhet a vállalkozás elindításhoz. Az induló költségek, olyan kiadások, amelyek a vállalkozás beindításához szükségesek. Ilyen költségek például:

- a berendezés költségei,
- telephely kialakításának költségei,
- bérleti díj kauciója,
- induló árukészlet,
- hirdetés költsége,
- ügyvéd és könyvelő díja,

- eljárási díjak stb. ⁴

Kockázatok feltérképezése

A kockázatok feltérképezését 4 szempont alapján vizsgálom meg:

- Pénzügyi- gazdasági kockázat
- Piaci kockázat
- Politikai kockázat
- Technológiai- környezeti kockázat

Az új vállalkozás **pénzügyi kockázat**ot is jelent, mivel tulajdonosai gyakran nem készítenek költségvetést. Napjainkban nem ritka, hogy a vállalkozás ügyfelei próbálják kitolni a fizetési határidőket, de nem egyszer fizetni sem akarnak. Ma már létezik, olyan program (Bisnode Partnerpayment), amely kideríti, hogy más cégeknek az adott ügyfél rendszeren teljesíti-e a fizetési kötelezettségét, vagy milyen késedelemmel rendezi azt.⁵ Az induló vállalkozások egy részének nincs elegendő saját forrása, így kénytelen külső forrást igénybe venni, mely megjelenhet például hitel formájában. Ha a vállalkozás hitelfelvételhez folyamodik, választhat fix, illetve változó kamatozású hitel között. Fix kamatozású hitel esetén, a vállalkozásnak minden hónapban ugyanannyi kamatot kell fizetnie, viszont ez a megoldás magasabb százaléku kamattal járhat, mint a változó kamatozású. A változó kamatozású hitelnél kecsesgető lehet az alacsonyabb kamat, azonban időközben ez megváltozhat, és a vállalkozás akár rosszabbul is járhat, mintha fix kamatozású hitelt vett volna fel. A gazdasági válság is rossz hatással lehet egy induló vállalkozásra, mivel nem valószínű, hogy elég tőkeerősek ahhoz, hogy „túléljék” ezt.

„A **piaci kockázat**, olyan veszteségekre utal, amelyeket a piacon bekövetkezett árzuhanások következtében szenved el a cég, általában gazdasági recessziót vagy természeti csapást követően.”⁶ Piaci kockázatok közé sorolandó, a kereslet megváltozása. Kereslet alatt azt az árumennyiséget értjük, amelyet a vásárlók hajlandóak megvásárolni meghatározott áron. Keresletet befolyásoló tényező lehet például a népesség számának, a

⁴ Vecsenyi J. 2009., p.111

⁵ <https://www.bisnode.hu/szolgaltatasok/bisnode-partnerpayment/>

⁶ <http://blog.bisnode.hu/kockazatkzezes/harom-leggyakoribb-penzugyi-kockazat/> letöltés ideje: 2017.12.24.

vásárlók jövedelmének, illetve a divatban történő változás. A versenytársakat is érdemes figyelemmel kísérni, mivel, ha olcsóbban árulja a termékeket, a fogyasztók náluk fogják elkölteni a jövedelmüket.

„A **politikai kockázatok** egy külföldi kormány, a saját kormányuk, egy harmadik fél országa vagy nemzetek feletti szerve intézkedéseiből vagy tétlenségéből adódnak. Ezek a kockázatok megfoszthatják a vállalatot az eszközeitől, megakadályozhatják, vagy korlátozhatják egy szerződés teljesítését, vagy érinthetik a kölcsönök visszafizetését a finanszírozó bankoknak vagy kölcsönadóknak.”⁷

Technológiai és környezeti kockázatok közé sorolhatjuk a környezetvédelmet, illetve az információvédelmet. A környezetvédelem szerepe egyre nagyobb mértékben nő, de ezzel párhuzamosan a vállalkozásoknak is egyre több feladatuk lesz, hiszen be kell nekik tartaniuk az előírásokat, törvényeket, különben büntetésre számíthatnak. A vállalatok és környezetük között folyamatos szóbeli és írásbeli kommunikáció, illetve elektronikus adatáramlás folyik, amelyet védeni kell.⁸

Kockázatkezelés során a vállalkozásoknak be kell azonosítaniuk az őket fenyegető legnagyobb kockázatokat. Meg kell határozniuk, hogy hogyan reagáljanak ezekre, illetve a saját eljárási rendjüket ki kell alakítaniuk. A kockázatokat megfelelő időközönként rendszeresen újra kell értékelniük és az elfogadható kockázati szintet meg kell határozniuk.⁹

Véleményem szerint, a vállalkozás kockázatelemzésének részét kellene képeznie egy részletes, kockázatközpontú SWOT-elemzésnek. A SWOT négy angol szó rövidítéséből jön össze, melyek a Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats, azaz erősségek, gyengeségek, lehetőségek és a veszélyek.

⁷ www.cebc.hu/ppt/xv_vezer/Torok_Gabor_Politikai_kockazatok.ppt 3.dia letöltés ideje: 2017.12.24.

⁸ Farkas Sz.- Szabó J. 2005, p.49-51

⁹ https://prezi.com/-uv_6uo7wlpv/a-vallalkozasok-alapitasanak-kockazatai/ letöltés ideje: 2017.12.24.

Személyes készségek, képességek

Ahhoz, hogy valaki egy jól menő vállalkozást alapítson, vagy eredményesen vegyen részt egy céges vállalkozásban, tisztában kell lennie saját készségeivel, kvalitásával. Az önismeret egy nagyon fontos tulajdonság, hisz ennek tudatában hatékony, realitáslátóvá válhat, így nem éri félre, az őt körülvevő milió jelzéseit, nem becsüli alá képességeit, de nem is értékeli túl azokat.

A jó vállalkozó fontos, hogy jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkezzen, céltudatosan kommunikáljon, hatékonyan oldja meg a problémákat, kreatív legyen, beszéljen valamilyen idegen nyelvet, rendelkezzen számítástechnikai tudással, ha kell önállóan, de kollektívában is tudjon dolgozni. Fontos, hogy feddhetetlen, terhelhető, stressz tűró képessége is legyen.

Lényeges az önbizalom és a pozitív szemlélet. Ha kellő önbizalommal rendelkezik, akkor nem esik kétségbe, ha akadályok merülnek fel, képes az esetleges kudarc után talpra állni. Senki sem úgy születik, hogy minden tudásnak a birtokában van, hanem lényeges, hogy mindig képezze magát, hiszen csak így tud az adott piacon helytállni, megfelelően reagálni a változásokra. Mindig legyenek céljai, és hogy ezt elérje, hitvallásra van szüksége.

Rendelkezzen saját, egyedi erkölcsrenddel, ez megkülönböztetheti a többi vállalkozótól és a megszokott dolgoktól. Legyen stabil elképzelése, legyen kitartó, ne hagyja magát eltéríteni a saját útjától, a becsmérőkkel szemben meg tudja védeni ötleteit. Ha van egy jó tanácsadója, akkor tőle kaphat támogatást, tanácsot, bátorítást. A vállalkozó személye a cégnél döntő jelentőségű, hiszen tehetségétől, rátermettségétől függ a vállalkozás sikere, mely az ő sikere, sikertelensége az ő kudarca egyúttal. A vállalkozót belső sugallat hajtja, hogy elképzeléseit megvalósítsa, és ennek érdekében mindent hajlandó megtenni. Jellemzője kell, hogy legyen a kezdeményezés, alkotóképesség és az előremutató gondolkodás. Kerülnie kell a felesleges pocskolást, de vállalnia kell az ésszerű rizikót. A vállalkozó elismerését az teheti tartóssá, ha biztos a családi háttere, harmónikus az érzelmi világa és kellő önuralommal viseli a vállalkozás és a magánélet nehéz momentumait.

1.2. Szervezési feladatok

A szervezési feladatokban bemutatom a piackutatást, illetve azt, hogy hogyan tudja a vállalkozás a piaci részesedést megszerezni, megtartani, bővíteni.

Piackutatás

„Ott halássz, ahol halak vannak! Azon fogyasztókra összpontosítsd értékesítési erőfeszítéseidet, akik hajlandók és képesek megvásárolni termékedet! Szegmentáld a piacot nyereségességed érdekében” (Sergio Z. 2001, p. 229.)

A piackutatás számtalan információgyűjtési módszer összefoglaló megnevezése, amikor a fogyasztókról, versenytársakról, jelenlegi és jövőbeli vevőkről gyűjtenek adatokat, amiket azért elemeznek, hogy megtudják, mire van szüksége az embereknek.

Az információkat hozzáférhetőségük alapján három féle csoportba oszthatjuk:

Primer információk, melyek a vállalkozás problémájának megoldására gyűjtött, elsődleges információk. Primer piackutatást a vállalkozások saját maguk végezhetnek vagy megkérhetnek egy piackutató céget, annak lebonyolítására. A primer piackutatás időigényesebb és drágább is, mint a szekunder kutatás.

Szekunder információk, egy korábban már elvégzett kutatás eredményeként állnak rendelkezésre, amik származhatnak újságokból, hivatalos statisztikákból, tanulmányokból, szakkönyvekből, illetve egyéb helyekről. Ennél a típusnál időt, energiát és pénzt tudnak megspórolni, valamint előny, hogy könnyen hozzáférhetőek, továbbá általában tapasztalt, szakértelemmel rendelkező emberek készítették. Hátrányai közé sorolandó, hogy az adatok gyorsan elavulnak, továbbá lehet, hogy nem a célcsoportba tartozó személyektől gyűjtötték az adatokat, és mivel bárki számára elérhetőek, versenytársaink is felhasználhatják ezeket.

Mozaikinformációk, vagyis olyan töredékinformációk amikhez nem hivatalos csatornákon keresztül lehet hozzájutni.

A piackutatási módszereket két nagy csoportba lehet osztani: az egyik a **kvalitatív**, a másik a **kvantitatív**. Kvalitatív kutatás során olyan kérdésekre kapunk választ, mint

például a mi?, miért, vagy a hogyan?, azaz nem számszerűsíthető adatokat nyerhetünk, a kvantitatív kutatás során pedig számadatokat ismerhetünk meg.¹⁰

A piackutatás célja, hogy információval lássa el a vállalkozást annak érdekében, hogy jobb döntéseket tudjon hozni, és sikerebben működhessen.

A kisvállalkozás által végezhető piackutatások lebonyolíthatók e-mail, megfigyelés, személyes megkérdezés, fókuszcsoport interjú, telefonos interjú, vagy egyéb formában. Az email-en keresztül történő felmérés előnye a költséghatékonyság, illetve, hogy a válaszadónak nem kell egyből választ adnia.

Megfigyelésnél a kutató kívülről figyeli az emberek magatartását, viselkedését. Rövid idő alatt nagy mennyiségű információ gyűjthető össze.

A személyes megkérdezés előnye a magas válaszadási arány, viszont hátránya hogy a kutató a kérdezett alanyt befolyásolni tudja a válaszadásban.

A telefonos interjú költséghatékony, illetve rövid idő alatt lebonyolítható, azonban a válaszadók sokszor lerázzák a kérdezőt különböző indokokkal, mint például azzal, hogy most éppen nem ér rá, dolgozik, stb.

A fókuszcsoportos interjú viszonylag gyors, olcsó, és a válaszadók non-verbális kommunikációját is figyelni tudjuk közben, azonban hátrányai közé sorolandó, hogy gyakorlott csoportvezető szükséges hozzá, illetve személytelen és előfordulhat, hogy a meghívottak nem jönnek el az interjúra.

A piaci részesedés megszerzése, megtartása, bővítése

Egy újonnan induló vállalkozásnak nagyon nehéz piaci **részesedést szereznie** a mai világban, mivel minden iparágban telített a piac. Elsődlegesen a piaci réseket kell felfedni. Piaci rés hiányában az első és legfontosabb lépés, hogy az adott iparágban meg kell tudni különböztetni a saját vállalkozást a többiekétől. Ilyenkor az egyik alkalmazható stratégia, hogy a vállalkozás olcsóbban árulja a termékeit, mint a versenytársai. Ezesetben alacsonyabb árréssel fog dolgozni. Fontos, hogy a vállalkozás megismerje a vásárlóit, és próbálja a vevők „fejével” gondolkodni. Az indulást követően az eladási adatok elemzése is segíthet abban, hogy a vállalkozás kiderítse, milyen típusú embereknek

¹⁰ Veres-Hoffmann-Kozák 2006, p.23, 117

vásárolnak tőle, milyen termékeket részesítenek előnyben, így jobban definiálható a célközönség.

A piaci részesedést **megtartani** sokkal inkább nehezebb, mint megszerezni. Ha egy vállalkozás nem tudja megtartani a vásárlóit, nem tud növekedni és terjeszkedni a piacon. Egyrészt fontos, hogy minél több olyan terméket kínáljon a vevőinek, amit versenytársaitól is megvehetnek. Fontos az is, hogy meghallgassa a véleményüket, és időt kell szentelni arra, hogy tanulmányozza a legújabb piaci trendeket, új termékeket/szolgáltatásokat vezessen be, olyan termékeket is forgalmazzon, szolgáltatásokat nyújtson, amit egyik versenytárs sem kínál. Gondolkodni kell azon, hogyan hálálja meg a vásárlói hűséget, például kuponokkal, napi akciós termékekkel, ingyenes szolgáltatások igénybevételével.

A piaci részesedés **bővítése** egy agresszív stratégia, amit a vállalatok azért alkalmaznak, hogy erősítsék jelenlétüket az iparban, miközben gyengítik a versenytársaikat. Vezérelv, hogy mindig egy lépéssel a versenytársak előtt kell járni. A legtöbb mai nagy vállalkozás úgy érte el jelenlegi pozícióját, hogy ők vezettek be valami újat a piacra, vagy jobbat és nagyobbat ajánlottak, mint versenytársaik. Ha növekedést akar majd a vállalkozás elérni, innovatívnak kell lenni, hiszen gyorsan kell válaszolni a vásárlói igényekre. A mai felgyorsult világban a vásárlók elvárják, hogy problémáikra azonnal választ kapjanak. Lehetséges ún. szegmentális támadást is indítani a versenytársakkal szemben. Ha adott versenytárs nem elég tőkeerős ahhoz, hogy „elbírjon” egy árversenyt, akkor lejjebb lehet vinni az árakat.

Törekedni kell szorosabb kapcsolatra a vevőkkel. Kommunikálni kell velük email-en vagy a közösségi médián keresztül. Ösztönözni kell őket, hogy az online médián keresztül osszák meg a vállalkozásról szerezhető információkat, ezáltal sokkal többen szereznek tudomást a vállalkozásról.

1.3. Tervezési feladatok

Tervezési feladatokban az üzleti tervet és annak részeit mutatom be, illetve azt, hogy milyen finanszírozási igények merülnek fel a vállalkozásoknál.

Üzleti terv készítése

„Az üzleti terv meggyőző és hiteles dokumentum a vállalkozások indításakor és finanszírozásakor, amely megmutatja:

- *a vállalkozónak, hogy érdemes és lehetséges elindítani a vállalkozást,*
- *a finanszírozónak, hogy érdemes és biztonságos pénzt adni hozzá,*
- *az alkalmazottnak, üzletfeleknek, hogy érdemes és életképes náluk, velük dolgozni.”* (Vecsenyi J. 2009, p. 145.)

Mikor készül az üzleti terv? Készülhet egy új vállalkozás indításakor, nagyobb szervezeti átalakulás esetén, az esetben, ha a külső tőkét szeretnének bevonni a finanszírozáshoz, illetve a vállalkozás gazdasági helyzetének kritikussá válása esetén.

Üzleti terv készülhet a belső tagoknak, mint például ügyvezető igazgatónak, menedzsernek, tőketulajdonos(ok)nak, munkatársaknak, illetve külső érintettek számára, például a hitelezőknek, támogatóknak, szponzoroknak.

Az üzleti tervnek van egy olyan fontos funkciója, hogy az induló vállalkozások később mérceként is alkalmazhatják, hiszen ehhez tudják viszonyítani vállalkozásuk sikerességét, mit szerettek volna elérni induláskor, és hova jutottak el.¹¹

Az üzleti terv időtáv alapján lehet rövid, közép és hosszú távú. A rövid távú terv maximum 1 éves időtartamra készül, a középtávú terv általában 2-4 év, a hosszú távú terv pedig általában 5 évre vagy annál hosszabb időszakot ölel fel.¹²

Az üzleti terv tartalmát tekintve egyszerű, hatékony, logikusan felépített és konzervatív, elemzésre alkalmas dokumentum.

Induló vállalkozások esetén a terv összeállításánál az alábbi információkat kell összegyűjteni:

¹¹ Szirmai P.- Klein S. 2009, p. 53

¹²http://mba.net-tech.hu/Projektek/MBA_Men_2004/Uzleti%20Tervezes/uzleti%20tervezes%20kidolgozas%20MBA2004A.doc letöltés ideje: 2017.12.22.

- Működési információk: meg kell határozni a vállalkozásnak, hogy milyen eszközök szükségesek a tevékenység elindításához.
- Pénzügyi információk: meg kell határozni a vállalkozásnak, az indításhoz mekkora saját tőke áll rendelkezésére, mennyi rövid-és hosszú lejáratú külső forrást kell igénybe vennie, és ezeket miből fogja visszafizetni, továbbá mennyi bevételre van szüksége ahhoz, hogy a tevékenység beindítása megtérüljön.
- Piaci információk: meg kell vizsgálnia a vállalkozásnak, hogy a piacra szánt termékre és szolgáltatásra van-e kereslet.¹³

Az üzleti terv részei:

- Tartalomjegyzék
- Vezetői összefoglaló: a vállalat, a tulajdonos(ok), a menedzsment bemutatása, a termékek és szolgáltatások rövid bemutatása, ismertesse az üzleti terv legfontosabb mondanivalóját. A vállalkozás felépítése, célpiacának meghatározása és a vállalkozás pénzügyi helyzetének bemutatása.
- Vállalkozás bemutatása: vállalkozás adatai, története. Milyen termékeket és szolgáltatásokat kínál jelenleg és milyen fejlesztéseket szeretne megvalósítani a jövőben.
- Az iparág, a piac és a versenytársak elemzése: milyen mértékű a cég részesedése a piacból és hogyan változhat ez a jövőre nézve. Meg kell határozni a célpiacot és azt is, kik a te versenytársaid és mik az erősségeik, illetve a gyenge pontjaik. Milyen területen szerezhettek velük szemben előnyöket és hogyan.
- Értékesítési és marketing terv: az értékesítés tervezett árbevétele, a kívánt piaci részesedés meghatározása, melyik társadalmi réteg a célcsoportod, tervezett árak meghatározása, milyen reklámozási taktikát és marketing csatornákat használsz majd ahhoz, hogy elérd őket.
- Szervezeti felépítés, menedzsment: itt kerül bemutatásra a vállalkozás jogi felépítése, tulajdonosok, menedzsment.

¹³http://www.nyme.hu/fileadmin/dokumentumok/atfk/tematikak/IDEGENFORGALMI_TANSZEK/Seg_da/Ifo_kisvall/Uzleti_terv.doc letöltés ideje: 2017.12.22.

- Üzemeltetési terv: bemutatja a vállalkozás működését, hol zajlanak a munkafolyamatok, milyen berendezései vannak a vállalatnak, kik a beszállítói, milyen eljárásokat alkalmaznak.
- Pénzügyi terv: a legfontosabb része az üzleti tervnek, főleg ha befektetőt keres vagy hitelt szeretne felvenni. Szemléltetni kell azt, hogy a vállalkozás növekedik és nyereséges. Tartalmazza a mérleget, a cash flow kimutatást és az eredménykimutatást.
- Melléklet: piackutatási adatok, árajánlatok, termékleírás, vezetők és kulcspozícióban levő munkavállalók önéletrajza, szerződések, referenciák.¹⁴

Finanszírozási igények

A vállalkozás indításához, folytatásához, bővítéséhez elő kell teremteni a szükséges pénzmennyiséget. Kétféle finanszírozási forma létezik: az egyik a belső, a másik a külső. Belső finanszírozásról a vállalat a saját, már meglévő forrásait használja fel, illetve azokat amelyek folyamatosan képződnek a működés során. Külső finanszírozásnál a vállalkozáson kívülről érkező forrásokat vesszük igénybe, amire akkor kerül sor, mikor nincs elegendő pénzmennyisége ahhoz a vállalatnak, hogy pénzsükségleteit fedezni tudja.

A külső forrásnak két fajtája van: adósságfinanszírozás, mely során hitelt vesznek fel, a másik a vagyonfinanszírozás, amikor a vállalkozás tulajdonosai vagy befektetők az alaptőkét megemelve, a vállalkozás rendelkezésére bocsátják a szükségszerű pénzmennyiséget.¹⁵

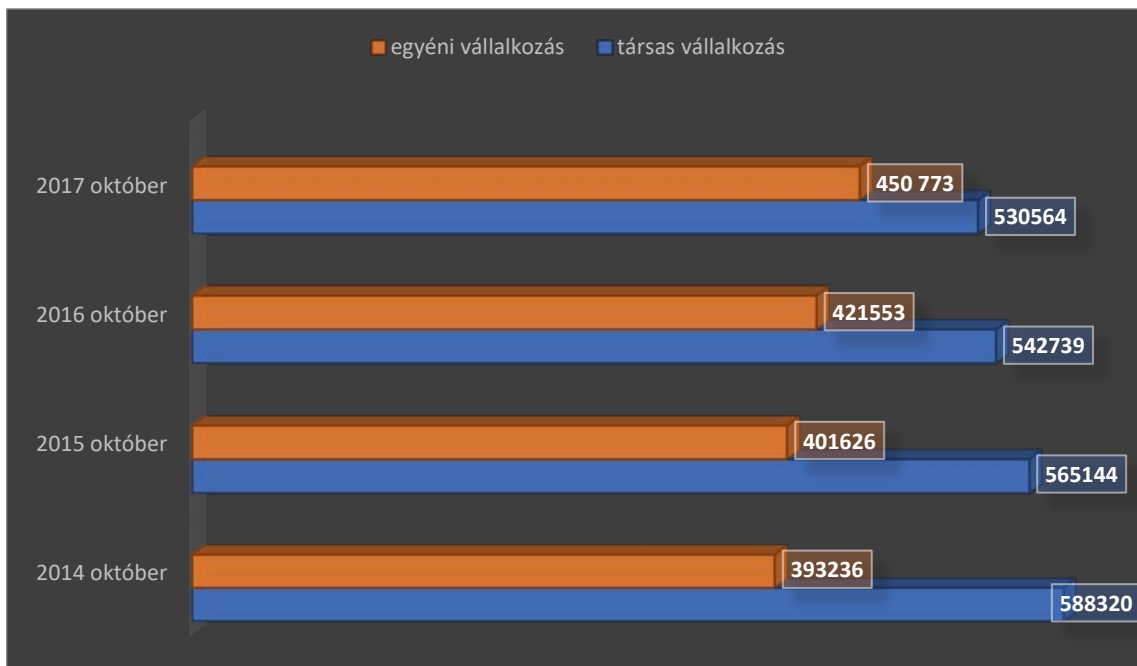
¹⁴ <https://www.thebalance.com/entrepreneur-simple-business-plan-template-4126711>

¹⁵ Béza D.- Csapó K.- Farkas Sz.- Filep J.- Szerb L. 2007, p.105-106

2. Az egyéni vállalkozások szerepe a gazdaságban

2.1. Az egyéni vállalkozások helyzetelemzése hazai viszonylatban

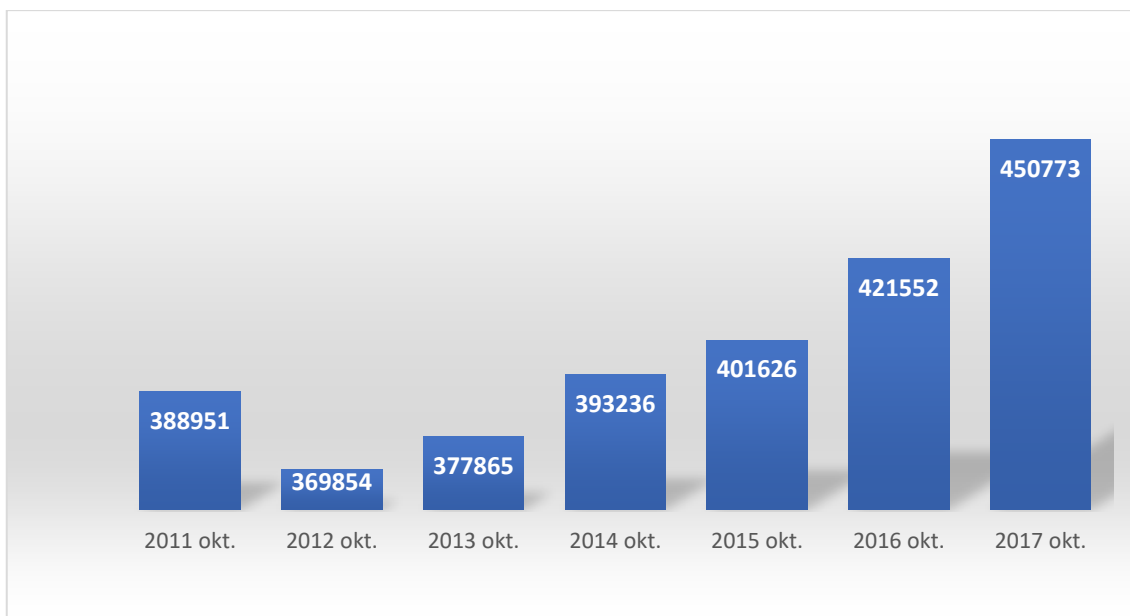
A következőkben az egyéni vállalkozások hazai helyzetét mutatom be diagramok segítségével. Ki fogok térni többek között az egyéni vállalkozások számának alakulására, illetve a megyénkénti eloszlásukra, továbbá a főtevékenységük vizsgálatára és az általuk foglalkoztatottak arányára.

3. ábra: A regisztrált gazdasági szervezetek száma gazdálkodási forma szerint, 2014 okt. – 2017 okt. (db)

Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qvd018a.html

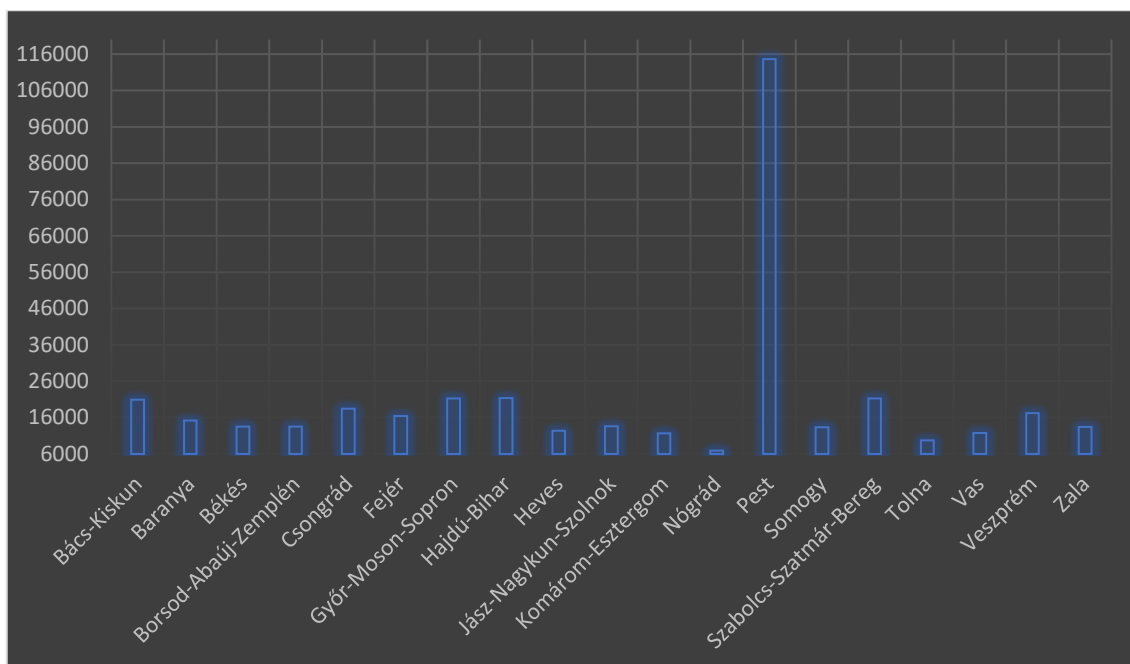
2014 októberében a regisztrált 981556 vállalkozás 60 százaléka társas, 40 százaléka pedig egyéni vállalkozás formájában végezte tevékenységét, azonban ez az arány 2017 októberében már 54 és 46 százalék volt (3. ábra). 2014-ről 2017-re 57756 társas vállalkozással lett kevesebb, ami csaknem 10 százalékos csökkenést jelent. A legjelentősebb csökkenés 2015-ről 2016-ra következett be, amely 4 százalékos volt. Az egyéni vállalkozások száma 57537 darabbal nőtt a három év alatt, ami 14,5 százalékos növekedést eredményezett.

4. ábra: Az egyéni vállalkozások számának alakulása, 2011. október – 2017. október(db)

Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qvd018a.html

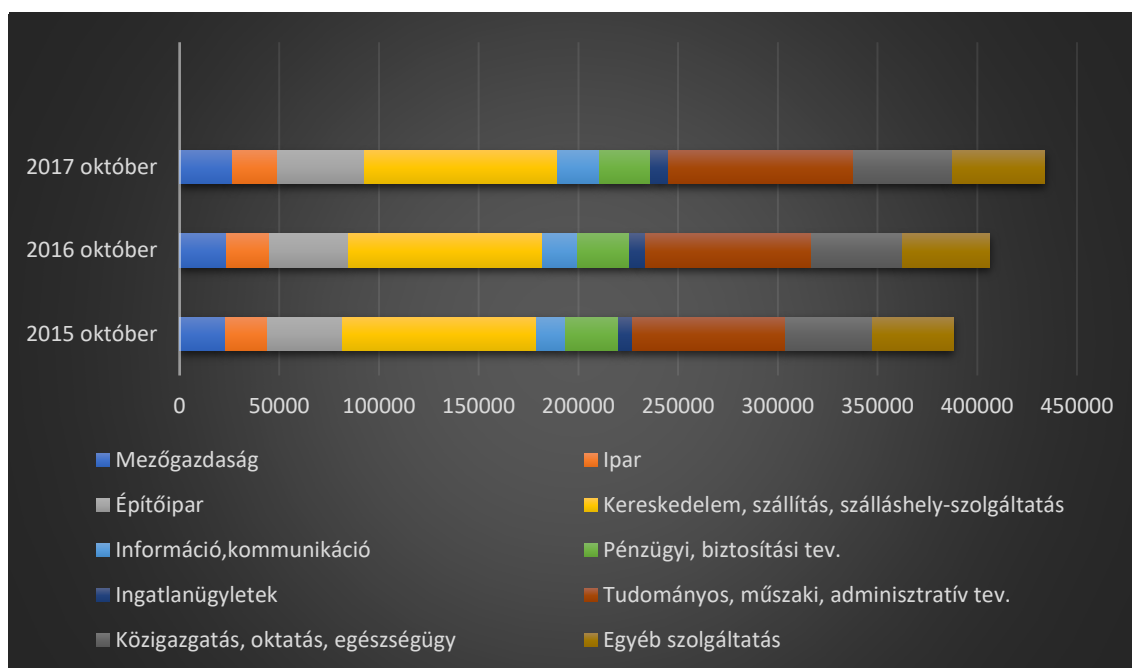
Az egyéni vállalkozások száma az elmúlt 5 évben folyamatos növekedést mutat (4. ábra). 2011-ről 2012-re 19097 egyéni vállalkozással lett kevesebb, ami 4,9%-os csökkenést jelent. A legjelentősebb növekedés 2016-ról 2017-re tapasztalható, hiszen 1 év alatt csaknem 30 000 egyéni vállalkozást hoztak létre, ami 6,9%-os növekedést eredményezett. 2012 óta több mint 80 000-rel lett több számuk, amely 21,9%-os emelkedés.

5. ábra: Az egyéni vállalkozások megyénkénti eloszlása, 2014 (db)

Forrás: KSH 2015-ben kiadott statisztikai évkönyvei megyénként

Mint ahogy az sejthető volt, Pest megyében a legmagasabb az egyéni vállalkozások száma, pontosan 114590 (5. ábra), köszönhetően annak, hogy ebben a megyében található a főváros, ami az ország gazdasági motorja. A legkevesebb egyéni vállalkozó Nógrád megyében található. Ennek egyik oka az lehet, hogy ebben a megyében él a legkevesebb ember, a másik pedig a magas munkanélküliségi rátához köthető.¹⁶ Összességében elmondható, hogy a legtöbb megyében (szám szerint 16-ban), 10000 és 22000 közötti az egyéni vállalkozások száma, 10000 alatt csak Nógrád és Tolna megye található.

6. ábra: Az egyéni vállalkozások főtevékenységenkénti megoszlása, 2015. október - 2017. október (db)

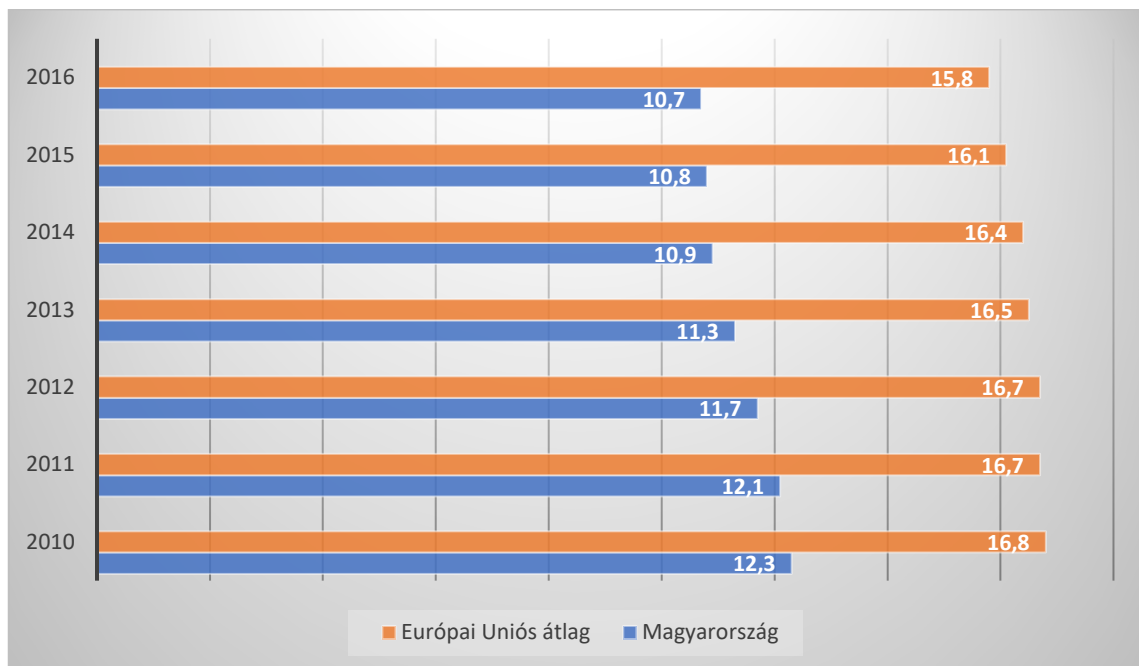
Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qvd005a.html

Az egyéni vállalkozók főtevékenységenkénti megoszlása 2017-ben hasonlóan alakult, mint 2015-ben (6. ábra). A legtöbb vállalkozást a kereskedelemben regisztrálták, ezután következett a szakmai tudományos tevékenység. A legkevesebb vállalkozást ingatlanügyletek területén regisztrálták. 2015-ről 2017-re a kereskedelemben, illetve a pénzügyi és biztosítási tevékenységben csökkent az egyéni vállalkozások száma, a többi tevékenységi körben azonban növekedés történt. A legnagyobb növekedés 2015-höz képest az információs és kommunikációs tevékenységnél tapasztalható, csaknem 42

¹⁶ KSH 2014-es adatai szerint

százalék, a legmagasabb értékű csökkenés pedig a pénzügyi és biztosítási tevékenységnél történt, melynek mértéke 2 százalék.

A statisztikai adatok elemzéséből megállapítottam, hogy az egyéni vállalkozási forma választásának népszerűsége töretlen. Földrajzi vetületben egy Pest megyei koncentráció figyelhető meg, és a legtöbb egyéni vállalkozó a kereskedelemben tevékenykedik.

7. ábra: Az egyéni vállalkozások által foglalkoztatottak aránya (%-ban)

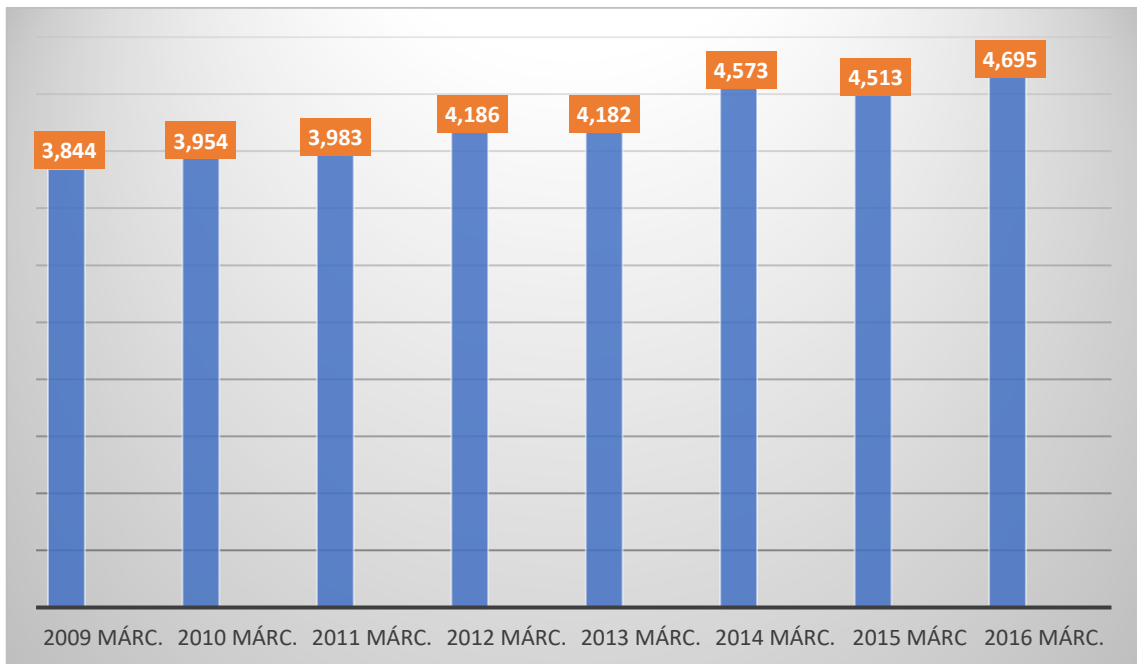
Forrás: <https://data.oecd.org/emp/self-employment-rate.htm>

Megállapíthatjuk, hogy az évek múlásával, Magyarország egyre távolabb került az EU-s átlaghoz a foglalkoztatottak arányát illetően (7. ábra). Az ország adatát vizsgálva látható, hogy az egyéni vállalkozások által foglalkoztatottak aránya folyamatosan csökkent az évek során, a legnagyobb mértékű csökkenés 2013-ról 2014-re tapasztalható, amikor 3,54 százalékkal csökkent.

2.2. Az egyéni vállalkozások nemzetközi kitekintésben

Ebben a fejezet részben az egyéni vállalkozások számának alakulását fogom vizsgálni az Egyesült Királyságban, továbbá kitérek arra is, hogy hogyan alakult az egyéni vállalkozások által foglalkoztatottak aránya az elmúlt években, illetve röviden az ott

érvényes szabályokról is írok. Azért választottam ezt az országot, mivel ide vándorolt ki a legtöbb magyar az Európai Unión belül a portfolio.hu szerint.¹⁷

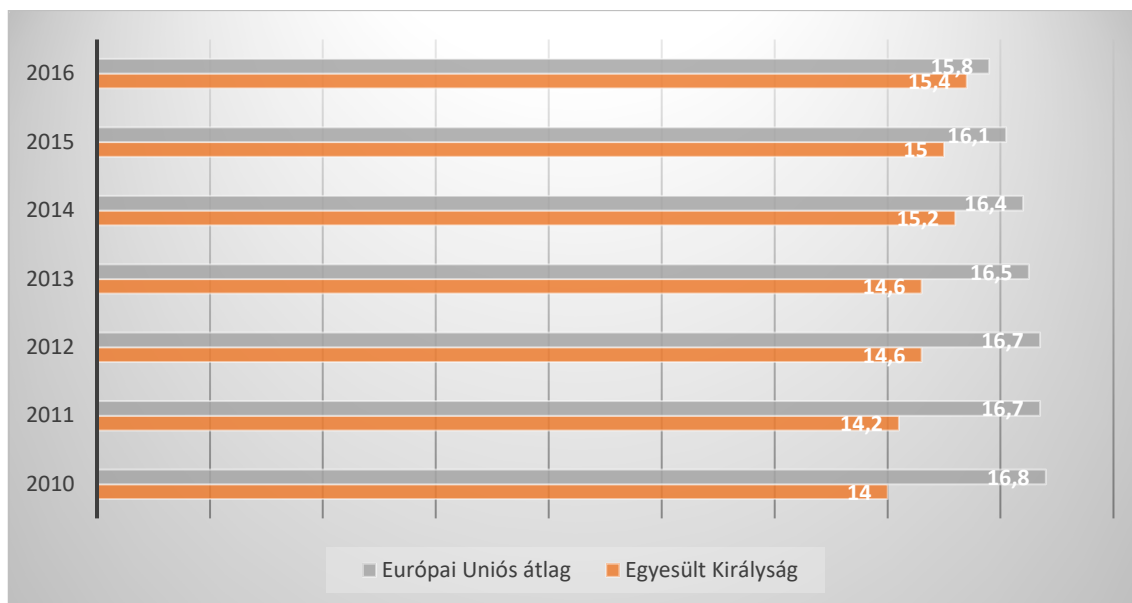
8. ábra: Az egyéni vállalkozások számának alakulása az Egyesült Királyságban 2009. március – 2016. március (millió db)

Forrás:

<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/articles/trendsinselfemploymentintheuk/2001to2015>

2012-ről 2013-ra csekély mértékben, 4000 darabbal, illetve 2014-ről 2015-re 60000 darabbal csökkent az egyéni vállalkozások száma az Egyesült Királyságban (8. ábra), a vizsgált időszak további évben pedig növekedés volt tapasztalható. A legnagyobb mértékű növekedés 2013-ról 2014-re látható, amikor is 9,35%-kal, azaz 391000 darab egyéni vállalkozással lett több.

¹⁷ <http://www.portfolio.hu/gazdasag/ide-vezetett-a-tomeges-kivandorlas-tobb-magyar-lepett-le-mint-gondoltuk.1.260665.html>

9. ábra: Az egyéni vállalkozások által foglalkoztatottak aránya (%-ban)

Forrás: <https://data.oecd.org/emp/self-employment-rate.htm>

Megállapíthatjuk, hogy az évek múlásával, az Egyesült Királyság egyre közelebb került az EU-s átlaghoz a foglalkoztatottak arányát illetően (9. ábra). A közeledés kétirányból erősödött: egyrészt az uniós átlag csökkent, másrészt az Egyesült Királyság adata javult. Az ország adatát vizsgálva látható, hogy az egyéni vállalkozások által foglalkoztatottak aránya 2012-ről 2013-ra nem változott, 2014-ről 2015-re 0,2 százalékos csökkenés volt tapasztalható, viszont a többi vizsgált évben folyamatos emelkedés következett be. A legnagyobb növekedés 2013-ról 2014-re tapasztalható, amikor 0,6 százalékkal nőtt a számuk.

Ha saját vállalkozásba szeretne kezdeni valaki az Egyesült Királyságban, a bejelentkezés előtt el kell kezdenie a vállalkozói tevékenységét, és ez után kell bejelentkeznie az adóhivatalnál (HM Revenue and Customs), azonban ennek az a feltétele, hogy rendelkeznie kell TB számmal (National Insurance Number), továbbá angliai lakcímmel is. A bejelentkezést követően társadalombiztosítást is kell fizetnie (Class II), ami heti szinten 2,85£, abban az esetben, ha nyeresége 6025 és 8163 font között van, 6025 font alatt mentességet is lehet kérni, de az esetben az államtól nyugdíjra nem számíthat. Ha a nyeresége 8164 és 45000£ között van, akkor a nyereség után 9 százalékot kell fizetnie, ha 45000 £ felett van a nyeresége, akkor további 2 százalékot (Class IV).¹⁸

¹⁸ <https://www.gov.uk/self-employed-national-insurance-rates> letöltés ideje: 2017.12.26.

A társadalombiztosítást és a jövedelemadót (1. táblázat) az éves adóbevalláskor kell megfizetnie, amelynek leadási határideje elektronikusan január 31, nyomtatványon október 31.¹⁹ Áfa fizetésére akkor kötelezett a vállalkozó, ha a bevétele meghaladja a 85000 fontot.

adósáv	adóköteles jövedelem	adó mértéke
adómentes	11500 font	0%
alap adósáv	11501-45000 font	20%
magasabb adósáv	45001-150000 font	40%
kiegészítő adósáv	150000 font felett	45%

1. táblázat: Az adó mértéke a jövedelem függvényében

Forrás: <https://www.gov.uk/income-tax-rates>

A hazai tendenciákkal összevetve az Egyesült Királyság adatait, megállapítható, hogy amíg az Egyesült Királyság egyre jobban közeledik az Európai Unió átlaghoz, mindaddig Magyarország egyre jobban távolodik.

¹⁹ <https://www.gov.uk/set-up-sole-trader> letöltés ideje: 2017.12.26.

3. Az egyéni vállalkozások létrehozásának és működésének főbb szabályai

3.1. Az egyéni vállalkozás fogalma

Magyarországon az egyéni vállalkozással kapcsolatos szabályokat a 2009. évi CXV. törvény tartalmazza.

„Egyéni vállalkozás a természetes személy által üzletszerűen, rendszeresen, nyereség- és vagyonszerzés céljából, saját gazdasági kockázatvállalás mellett folytatott gazdasági tevékenysége Magyarország területén.

A törvény rendelkezéseit nem kell alkalmazni:

- mezőgazdasági őstermelői
- állatorvosi
- ügyvédi
- ügyvivői
- közjegyzői
- önálló bírósági, végrehajtói tevékenységre.”²⁰

Egyéni vállalkozó lehet minden olyan személy, aki 18. életévét betöltötte, magyar vagy az Európai Unió bármely tagállamának állampolgára, továbbá Magyarországon állandó lakhellyel rendelkezik, cselekvőképes és büntetlen előéletű.

Nem lehet egyéni vállalkozó, aki kiskorú, továbbá aki cselekvőképességet érintő gondnokság alatt áll, vagy akit szándékos bűncselekmény miatt jogerősen egy évet meghaladó, végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, amíg az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesül, a jogszabályban meghatározott bűncselekmények miatt jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, amíg az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesül, illetve aki egyéni cég vagy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja. Mindemellett egy természetes személynek nem állhat fenn több egyéni vállalkozói jogviszonya azonos időben.²¹

²⁰ 2009. évi törvény az egyéni vállalkozóról és egyéni cégről 2. § (1) bekezdés

²¹ 2009. évi törvény az egyéni vállalkozóról és egyéni cégről 3. § (1)-(2) bekezdés

3.2. Az egyéni vállalkozás előnyei és hátrányai

Az alábbiakban az egyéni vállalkozás létrehozásának, működésének legfontosabb előnyeit és hátrányait vizsgálom (10. ábra).

10. ábra: Az egyéni vállalkozás legfontosabb előnyei és hátrányai

Forrás: saját szerkesztés

További előnyök:

Elektronikusan is elindítható, – ügyfélkapu szükséges hozzá – így nincs szükség jogi közreműködő személyre.

Az egyéni vállalkozó saját maga főnöke lehet rugalmas munkaidő beosztással, megvan a lehetősége arra, hogy ötleteit véghezvigye a vállalkozásában, illetve nem kell számolnia az elbocsátás kockázatával. Lehetősége van arra, hogy másokat irányítson, illetve amikor szüksége van alkalmazottra, kiválaszthatja, hogy kivel szeretne dolgozni, valamint közelebbi kapcsolatba kerülhet ügyfeleivel.

Jó érzéssel töltheti el, amikor a saját vállalkozása sikeres, jó híre van és növekedést ér el. Megválaszthatja ügyfeleit, akikkel együtt akar dolgozni. Ha szüksége van bármilyen

felszerelésre egy projekt megvalósításához, önállóan dönthet a szükséges eszközök megvásárlásáról. Számolhat azzal, hogy egyéni vállalkozóként több jövedelemre tesz szert, mintha munkavállaló lenne.

Megspórolhat többnapit költséget azzal, ha otthon dolgozik (pl. üzemanyag), szabadabb időbeosztással rendelkezik. A vállalkozó dönti el, hogy hogyan dekorálja ki a munkahelyét, nincs kötelező viselet, nincs hivatalos ruházat.

A vállalkozás könnyen megszüntethető, illetve bármikor szüneteltethető minimum 1 hónapig, de maximum 2 évig.

További hátrányok:

Az egyéni vállalkozás, szó szerint egy főállású munka, minden nap, minden percében elérhetőnek kell lenni. Amíg valaki fel nem építi a vállalkozása hírnevét, addig nehezebb versenyeznie a régebben alapított konkurenciával. A korábban alapított versenytársaknak valószínűleg több tőkéjük van, mint egy újonnan alapított vállalkozásnak, ezáltal olcsóbb és kedvezőbb ajánlatot tudnak adni az ügyfeleknek. Egyedül dolgozni vonzónak tűnhet, de nincs senki, aki megmondja mit és hogyan kell csinálni, nincs körülötte egy csapat, aki segíti a munkáját.

Ahhoz, hogy valaki el tudjon látni minden munkafolyamatot, sokkal nagyobb tudás, hozzáértés szükséges, mintha munkavállalóként dolgozna. Amíg a vállalkozás nem tudja kinőni magát, addig mindent egy személynek kell csinálnia, beleértve adminisztrátori és egyéb munkákat is. Ha tovább szeretné képezni magát, akkor azt a saját költségein kell megtennie, amit eddig jó esetben a munkáltatója fizetett. Valamilyen szinten értenie kell az adózáshoz, a könyveléshez és meg kell tanulnia használni különböző számítógépes programokat.

A család, a barátok támogatása nélkül különösen nehéz feladat, hiszen valószínű, hogy többet kell dolgoznia, mint munkavállalóként tette, beleértve a hétvégét, az esti órákat is. Kezdetben, amíg nincs alkalmazottja, nehezebben tud szervezni családi programokat. Amikor beindítja saját vállalkozását, valószínűleg szüksége lesz külső tőkére, aminek részleteit és kamatát havi szinten vissza kell fizetni. Az egyéni vállalkozónak kell megfizetnie a munkavállalói után a különböző adókat és járulékokat, illetve a számlákat is. Egy nem fizető ügyfél pénzügyileg tönkretelheti a vállalkozást.

Ha otthonról dolgozik, meg kell találni azt a helyet a házában/lakásában, ahol megfelelő körülmények között tudja fogadni az ügyfeleit, és tárolni tudja a nagy mennyiségű

dokumentációs anyagot. Ahhoz hogy fenntartsa vállalkozása jó hírnevét, tartania kell a határidőket és folyamatosan tartania kell a kapcsolatot beszállítóival, vevőivel.

A bukás kockázata fennáll, az új vállalkozások többsége az első években tönkre megy.

Összességében úgy vélem, hogy az egyéni vállalkozásnak több előnye van, mint hátránya.

A legnagyobb előnye a gyors és olcsó alapítás, illetve a szüneteltetés lehetősége, a legnagyobb hátránya pedig a saját vagyonnal történő felelősségvállalás.

3.3. Az egyéni vállalkozás létrehozásának menete

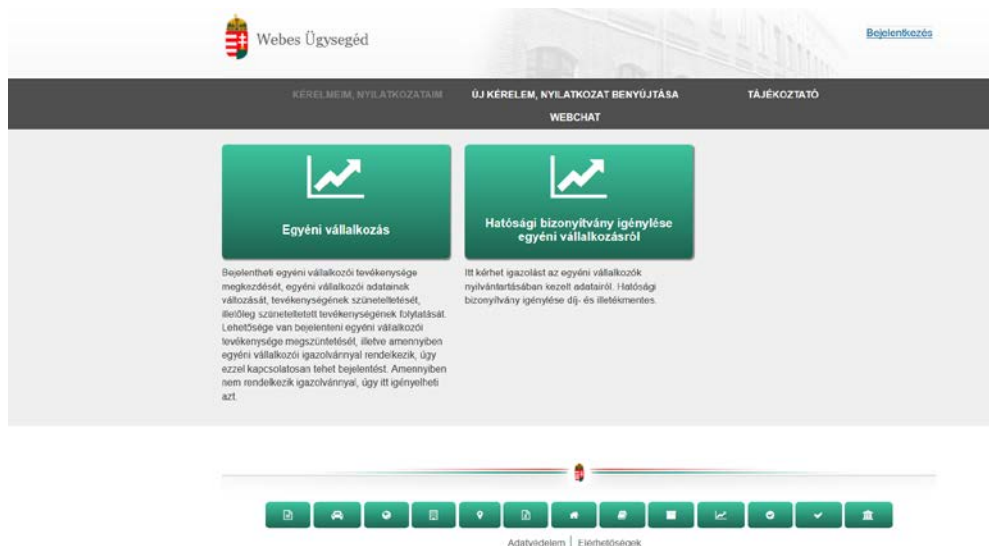
Az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésének bejelentése elektronikus úton, az ügyfélkapun keresztül történhet.

Az adószám igénylése személyesen is történhet, melyre a járási (kerületi) okmányirodában vagy kormányablakban van lehetőség.

Ha nincs ügyfélkapus elérhetőség, akkor annak regisztrációja bármelyik regisztrációs szervnél (NAV, külképviselet, okmányiroda, kormányablak) személyesen kezdeményezhető. A regisztráció után a Webes Ügysegéd portálon keresztül rendezheti a vállalkozás minden hatóságokat érintő adminisztratív feladatát, mint például az adatváltozás bejelentését, egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetését (11. ábra). Ilyenkor a bejelentést az e célra kialakított elektronikus űrlapon kell megtenni.

Adóköteles tevékenységet csak adószámmal rendelkező adózó folytathat, és az adószám megállapítása céljából be kell jelentkeznie a NAV-hoz.²²

²² 2003. évi XCII. törvény 16§

11. ábra: A Webes Ügysegéd elektronikus felülete

Forrás: <https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozasKerelemInditasa.xhtml>

A bejelentés, a változás-bejelentés, a vállalkozói tevékenység szüneteltetése és megszüntetése díjmentes. A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a személyes adatokat, nyilatkozatot arról, hogy kizáró ok nem áll fenn,
- fő, illetve egyéb tevékenységeket, szakmakódot (ÖVTJ, Önálló Vállalkozók Tevékenységi Jegyzéke, kód szerint megjelölve)
- a székhely, telephely, valamint a fióktelep címét.

A bejelentőlapra kell megjelölni a kezdeti adózási módokra vonatkozó választást is (pl. KATA adózás vagy áfa alanyi mentesség). Ha a bejelentőlapra amennyiben nem jelölte a vállalkozás a KATA adózás, vagy az áfa alanyi adómentesség választását, akkor azt csak változás-bejelentő lap benyújtásával, illetve az áfa esetén kijavítási kérelemmel teheti meg. Ezesetben a KATA adózást legkorábban a következő hónap elsejétől, az áfa alanyi mentességet kijavítási kérelem benyújtása nélkül csak a következő év január 1-jével alkalmazhatja.

Ha a bejelentő a bejelentési űrlapot nem megfelelően töltötte ki, akkor erről automatikus visszajelzést kap. Ha megfelelően töltötte ki, akkor, a nyilvántartást vezető szerv (Belügyminisztérium Nyilvántartások Vezetéséért Felelős Helyettes Államtitkárság (korábban KEKKH) beszerzi az egyéni vállalkozó adószámát és statisztikai számjelét.(NAV-tól, illetve a KSH-tól). A nyilvántartást vezető szerv a rendszer által

automatikusan továbbított adatokkal értesíti a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt, a Hatóságot (az egyéni vállalkozó székhelye szerint illetékes járási hivatalt), illetve a Központi Statisztikai Hivatalt.

Így tehát az egyéni vállalkozó nyilvántartásba vételre kerül, amelyről igazolást kap a vállalkozó. Az igazolás tartalmazza az eljáró hatóság megnevezését, az ügy számát, a nyilvántartásba vétel napját, valamint az egyéni vállalkozó személyazonosító adatait, a székhelyét és telephelyét, továbbá a vállalkozó fő és egyéb tevékenységét, az adószámát, a statisztikai számjelét és a nyilvántartása számát.

A vállalkozó kérheti, de nem kötelező, a vállalkozói igazolvány kiállítását, ami ezesetben 10 000 Ft-ba kerül. Az igazolvány később is bármikor kérhető, amely személyes kérelem esetében azonnal rendelkezésre áll, elektronikus úton történő kérelem esetén a kérelem beérkezését követő 8 napon belül kerül kézbesítésre.

Az adószám birtokában **további bejelentési kötelezettségnek** kell eleget tenni, melyek a következők:

- a területi kereskedelmi és iparkamarai regisztráció (12. ábra),
- 17T101E nyomtatvány benyújtása kiegészítő információkról (pl. iratórzési hely) a NAV-hoz,
- 17T104 nyomtatvány beküldése, amennyiben nem a KATA adózást választotta a vállalkozó,
- önkormányzati adóhatósághoz történő bejelentkezés.

Kamarai regisztrációs rendszer

Üdvözzük

Üdvözzük a területi kereskedelmi és iparkamrák online Kamarai Regisztrációs oldalán
Köszönjük, hogy regisztrációjával hozzájárul ahhoz, hogy a jövőben olyan kamarai nyilvántartás jöhessen létre, amely szándékaink szerint javítja az üzleti forgalom biztonságát, a vállalkozások és a kormányzat számára egyaránt használható információkkal tud szolgálni.
Regisztrációját követően az Önt regisztráló kamaránál térítésmentesen vehet igénybe tanácsadást pénzügyi, hitelhez jutási kérdésekben. Segítenek Önnek üzleti partnerkeresésben és tájékoztatást kaphat az aktuális pályázati lehetőségekről.

Internet explorer 11-es böngészőben jelenleg nem működik jól az oldal. Kérjük, a hiba javításáig használjanak másik böngészőt.

Regisztráció / Bejelentkezés

A regisztráció megkezdéséhez kérjük adja meg a cég adószámát!
Amennyiben már elkezdte a regisztrációt, az adószám megadásával folytathatja az adatok kitöltését, illetve módosíthatja az adatait.

Adószám Az adószámot a következő formátumban adja meg: 00000000-0-00

Tovább

12. ábra: A kamarai regisztrációs felület

Lehetséges, hogy az adott tevékenységhez további bejelentések, illetve engedély szükséges, így ettől függően pl. az önkormányzat vagy egyéb hatóság, tűzoltóság felkeresésére is szükség lesz.

Köteles bankszámlát használni minden olyan egyéni vállalkozó, aki bejelentkezett az áfa hatálya alá. A számlát a bejelentkezést követő 15 napon belül meg kell nyitni.²³ Az alanyi áfa mentes adózónak jelenleg nem kötelező külön vállalkozói számlát vezetni, ugyanakkor a pénzforgalom ellenőrizhetősége érdekében várhatóan 2018-tól az áfa alanyi mentes vállalkozások számára is kötelező lesz pénzforgalmi számlát nyitni.²⁴

Az egyéni vállalkozónak a bejegyzést követően 5 napon belül regisztrálnia kell magát a kamaránál, és évente 5000 Ft hozzájárulást kell fizetnie.²⁵

Be kell jelentkezni a helyi iparüzési adó alá is. Ezt az illetékes önkormányzat felé kell teljesíteni az önkormányzat által kibocsátott nyomtatványon, ahol a vállalkozás székhelye, telephelye található.

Amennyiben a vállalkozó **adataiban változás** következik be, azt 15 napon belül be kell jelentenie a Webes Ügysegéden keresztül. Kizárólag elektronikus úton van lehetőség az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelésének bejelentésére, valamint a változásbejelentésre. Ha az adatok változása a kiállított vállalkozói igazolványban szereplő adatokat is érinti, akkor az igazolványt is le kell adni vagy személyesen a kormányhivatalnál, vagy postai úton el kell küldeni.²⁶

Fontos megjegyezni, hogy az ügyfélkapun számos különböző szolgáltatás érhető el, mint például a személyi jövedelemadó bevallás, és adóigazolás is kérhető.

²³ 2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről 38§ (2)

²⁴ <http://kerdezztervezzpalyazz.hu/2018-tol-varhatoan-kotelezo-lesz-egyeni-vallalkozoknak-is-vallalkozoi-szamlat-nyitni/> letöltés ideje: 2017.12.20.

²⁵ 1999. évi CXXI. törvény 34/A.§

²⁶ 2009. évi törvény az egyéni vállalkozóról és egyéni cégről 4§- 14§

3.4. Az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetése, megszüntetése

A vállalkozói tevékenység **szüneteltetésének a bejelentése** kizárólag elektronikusan, a Webes Ügysegéden keresztül lehetséges, úgy hogy a vállalkozó belép a saját ügyfélkapuján keresztül az elektronikus rendszerbe. A szüneteltetés időtartama egy hónaptól két évig terjedhet. Ez időtartam alatt az egyéni vállalkozó vállalkozói tevékenységet nem végezhet, vállalkozói tevékenységhez kötődő új jogosultságot nem szerezhethet, új kötelezettséget nem vállalhat, és nem kell járulékot fizetnie. A szüneteltetés kezdő napja a bejelentést követő nap. Abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó rendelkezik vállalkozói igazolvánnyal, akkor azt a Hatóságnak személyesen vagy postai úton le kell adnia. Miután a Webes Ügysegéden megtörtént a bejelentés, a helyi önkormányzatnak is kell küldeni egy változásbejelentő kérelmet. Ha egész évben fennáll a szüneteltetés, akkor a kamarai tagdíjat sem kell fizetni.

A szüneteltetést követően a tevékenység folytatható. Ebben az esetben a vállalkozónak a változásbejelentési úrlapon be kell jelentenie, hogy tevékenységét folytatni kívánja, és nyilatkoznia kell arról, hogy a vállalkozói tevékenység folytatására előírt szabályoknak továbbra is megfelel. A vállalkozói tevékenység folytatásának a kezdő napja a bejelentést követő nap.

Az egyéni vállalkozói tevékenység **megszüntetésére** vagy saját elhatározásból, vagy a törvény erejénél fogva kerül sor.

Az egyéni vállalkozói tevékenységre való jogosultság a törvény erejénél fogva megszűnik:

- ha az egyéni vállalkozó az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetését a „változás bejelentés” elektronikus úrlapon vagy az okmányirodában személyesen bejelenti a bejelentés napján,
- ha az egyéni vállalkozó egyéni céget alapított, vagy egyéni cég tagjává vált, a cégbejegyző határozat jogerőre emelkedésének napját megelőző napon, illetve ha az egyéni vállalkozó átruházással megszerezte az egyéni cég vagyoni betétjét, az átruházás napján,
- az egyéni vállalkozó halála napján,

- az egyéni vállalkozó cselekvőképességét korlátozó vagy cselekvőképtelenségét kimondó bírósági határozat jogerőre emelkedésének napján,
- ha az adóhatóság törölte az adószámát, a törlést kimondó határozat jogerőre emelkedésének napján.

Az egyéni vállalkozói tevékenység nem folytatható, ha:

- az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdését vagy folytatását kizáró ok áll fenn,
- az egyéni vállalkozó főtevékenységét és más tevékenységi köreinek egyikét sem folytathatja jogszerűen,
- szüneteltetés esetén letelt a maximális időtartam és az egyéni vállalkozó nem intézkedett az egyéni vállalkozói tevékenység folytatása vagy megszüntetése iránt.

A nyilvántartást vezető szerv azt az egyéni vállalkozót, akinek az egyéni vállalkozói tevékenységre való jogosultsága megszűnt, az illetékes hatóság értesítése alapján a jogosultság megszűnésének napjával hivatalból törli a nyilvántartásból. A nyilvántartást vezető szerv a nyilvántartásból való törlésről és annak időpontjáról, elektronikus úton tájékoztatja az adóhatóságot és a Központi Statisztikai Hivatalt, illetve a Hatóságot (az egyéni vállalkozó székhelye szerint illetékes járási hivatalt).²⁷

3.5. Könyvvezetés és nyilvántartás

A 2000. évi C törvény a számvitelről hatálya nem terjed ki az egyéni vállalkozókra (2. § 3. bekezdés), vagyis nem vonatkozik rá a kettős könyvvezetési kötelezettség és a beszámoló készítés sem.

Az egyéni vállalkozó könyvvezetési és nyilvántartásvezetési szabályait elsődlegesen a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról mellékletei tartalmazzák, melyek alap- és részletező nyilvántartásokat jelölnek meg.

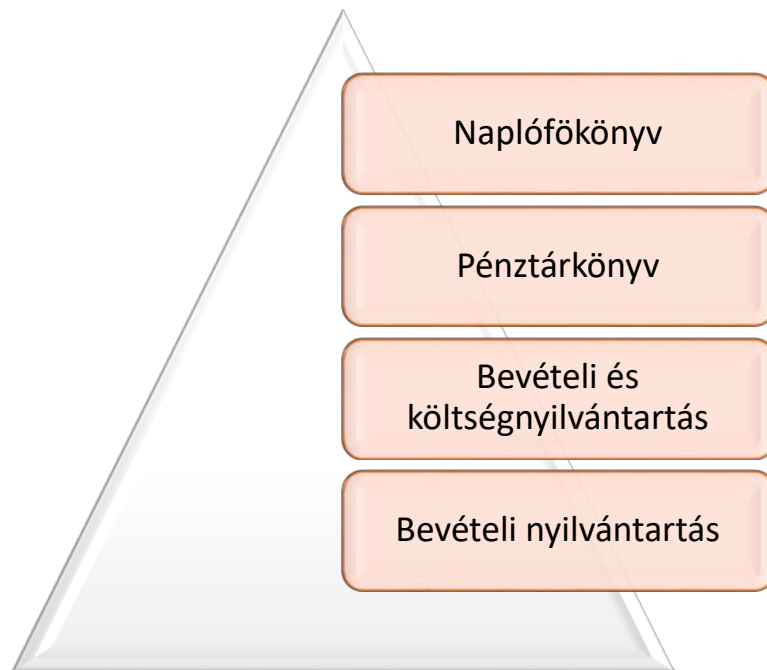
A nyilvántartásvezetési kötelezettség összefügg a vállalkozói jövedelem adózására választott módszertől is. Erről részletesebben e fejezet utolsó pontjában írok.

²⁷ 2009. évi törvény az egyéni vállalkozóról és egyéni cégről 18§-19§

3.5.1. Alapnyilvántartások

Az alapnyilvántartások vezetésével kapcsolatos részletes szabályokat az Szja törvény 5. számú melléklete tartalmazza.

Az alapnyilvántartások közé sorolandó a naplófőkönyv, a pénztárkönyv, a bevételi és költségnyilvántartás, illetve a bevételi nyilvántartás (13. ábra). Az alapnyilvántartás típusát adóévenként lehet megváltoztatni. Ha az adóév során a vállalkozó elveszíti a jogot arra vonatkozóan, hogy az általa választott alapnyilvántartást vezesse, akkor a változás napját megelőző nappal köteles az addig vezetett nyilvántartást lezárni, és a lezárt nyilvántartásban összesített adatokat az új nyilvántartásba nyitó adatként bejegyezni. Az alapnyilvántartást az adó- és az adóelőleg megállapítására előírt időszakonként az adatsorok összesítésével le kell zárni.

13. ábra: Az egyéni vállalkozó által vezethető alapnyilvántartások

Forrás: 1995. évi CXVII. törvény 5. számú melléklete alapján szerkesztve

Az alapnyilvántartások közül a legegyszerűbb a csak bevételek nyilvántartására szolgáló bevételi nyilvántartás. Ez akkor választható, ha költségelszámolásra nem kerül sor, és a vállalkozónak nem kell az áfa elszámolásával sem foglalkozni, mert pl. alanyi mentességet választott. Költségelszámolás, de áfa elszámolás nélkül a bevételi és költségnyilvántartást indokolt vezetni, vagy ennél komplexebb alapnyilvántartást

(pénztárkönyv, naplófőkönyv) is lehet választani. Az áfa elszámolásra kötelezett legalább pénztárkönyvet kell, hogy vezessen, de választhatja a naplófőkönyv vezetését is.

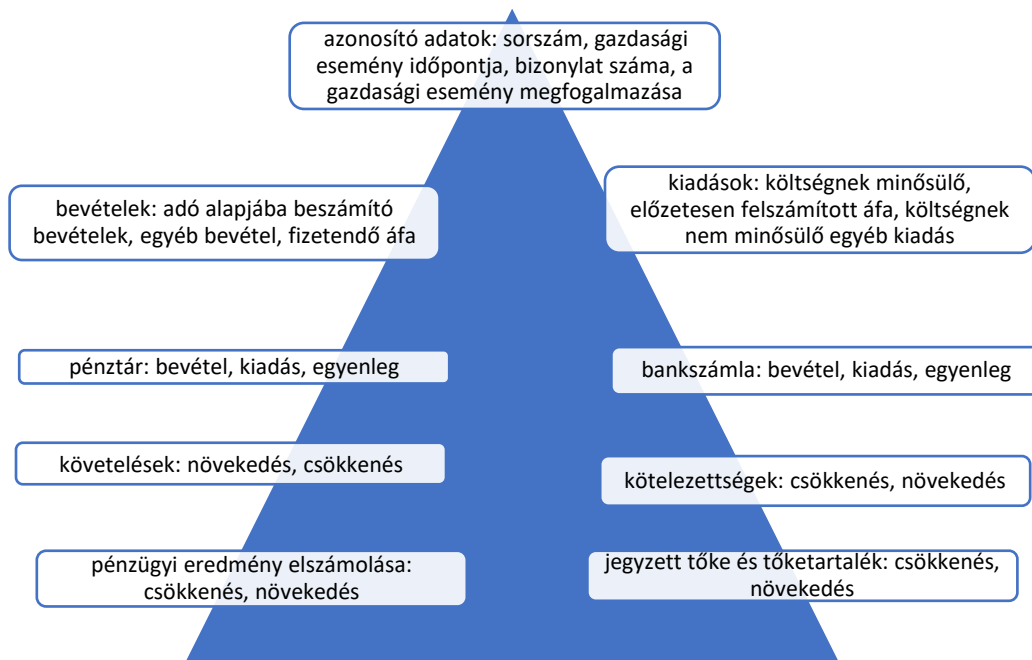
Naplófőkönyvet bármely egyéni vállalkozó vezethet, ez a legrészletesebb, legkomplexebb tartalmú kimutatás.

Az alapnyilvántartások vezetésére vonatkozó szabályok ismertetését a legkomplexebb nyilvántartási változattal, a naplófőkönyvvel kezdem.

Naplófőkönyv vezetése

„A naplófőkönyvet tehát bármely más alapnyilvántartás helyett lehet választani. Az egyéni vállalkozó köteles a naplófőkönyvet úgy vezetni, hogy minden egyéni vállalkozói tevékenységgel kapcsolatos pénzbevételt vagy kiadást eredményező gazdasági esemény, a zárt rendszerben nyomon követhető legyen.”²⁸ A naplófőkönyv a legrészletesebb a négy alapnyilvántartási forma közül. A naplófőkönyv tartalmát az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozókra vonatkozó rendelkezések szerint (számviteli törvény) kell meghatározni a vonatkozó törvények betartása mellett. A naplófőkönyv 50 lapot tartalmaz.

A naplófőkönyv minimális tartalmi elemei: (14. ábra)

14. ábra: Naplófőkönyv minimális tartalmi elemei

Forrás: 2000. évi C. törvény 162§(2)

²⁸ 1995. évi CXVII. törvény 5.számú melléklet

A naplófőkönyv zárása

Negyedévenként, illetve mikor az adott lap betelik, összesíteni kell az adatokat, ami azt jelenti, hogy a naplófőkönyv minden egyes sorát függőlegesen összesítjük. A naplófőkönyv zárását minden év végén kötelező megtenni. Az összesített adatokat a lap alján található átvitel sorba, és azt a következő oldalon található áthozat sorba beírjuk, ami a lap tetején található. Vannak olyan oszlopok melynek összegei az átvitel felső, van amelyik az alsó sorába kerül. A legfontosabb dolog az, hogy az átvitel felső sorának összesítve meg kell egyeznie az átvitel alsó sorának összesített adataival.

Záráskor első körben a kiadások és a bevételek értékét kell megszüntetni. A bevétel típusú oszlopok egyenlegét, amelyek az alsó sorban találhatók, úgy lehet megszüntetni, hogy zárásnál a felső sorba, illetve a pénzügyi eredmény növekedés oszlopába írjuk az egyenlegüket, így a bevételeknek már nem lesz egyenlegük, ezért a záró sorban nem fognak szerepelni.

Hasonló módon kell eljárni, a kiadás típusú oszlopok egyenlegénél, amelyek ott a felső sorban találhatók, azokat úgy lehet megszüntetni, hogy a zárásnál az alsó sorba és a pénzügyi eredmény csökkenés oszlopába írjuk az egyenlegüket, így a kiadás egyenleg nélküliek lesznek, ezért a záró sorban nem fognak szerepelni. Ezek után pénzügyi eredmény növekedés és csökkenés oszlopaikat kell megvizsgálni, és kiszámolni a záró egyenlegét. Ha a záró egyenlegnél a növekedés oszlopban van több, akkor a csökkenés oszlopba, ha pedig a csökkenés oszlopban van több, akkor pedig a növekedés oszlopba írjuk be. Továbbá, ugyanígy kell eljárni a többi oszloppárnál is, és így megszűnik az egyenlegük, ekkor tekinthetjük lezártnak a naplófőkönyvet. Zárásnál is meg kell egyezniük az alsó és felső sorok összegének.

A zárási összegek a bankszámla és pénztár esetén az alsó sorba, követelések és kötelezettségeknél, az alakulástól függően alsó és felső sorban is lehetnek, továbbá a pénzügyi eredménynél, ha pozitív volt az egyenlege, akkor a felső sorba, ha negatív, akkor pedig az alsó sorba kerül. A jegyzett tőke és tőketartalék esetén változatlan értékkel kell szerepeltetni azokat nyitáskor, év közben és záráskor is.

A naplófőkönyv nyitása

Naplófőkönyv nyitásánál a záró sor egyenlegeit vesszük figyelembe, és az azzal ellentétes sorba írjuk be az értékét, azaz bankszámla és pénztár esetén a felső sorba, követelés és kötelezettség esetén, ha a záró egyenleg felső sorban volt, akkor az alsóba írjuk és fordítva. Pénzügyi eredménynél, ha nyereséges volt, akkor a nyitásnál az alsó sorba, veszteség esetén a felső sorba, illetve jegyzett tőke és tőketartaléknál, ha van értéke, akkor nyitáskor az alsó sorba kerül.²⁹

A naplófőkönyvre vonatkozó mintát a 15. és 16. ábra tartalmazza.

Sorszám	Kelet	Bizonylat száma	Szöveg	Bankszámla			Pénztár			Bevételek				
				Bevétel	Kiadás	Egyenleg	Bevétel	Kiadás	Egyenleg	Adó alapjába beszámító	Adó alapjába be nem szám. egyéb	Egyéb adókat.	Fiz. ÁFA.	
1	2017.01.01		nyitás	20000		20000	10000		10000					
2	2017.01.02	12345678	oktatási tev. bev.				27000		37000			27000		
3	2017.01.03	12345679	kapott tám.	30000		50000						30000		
4	2017.01.04	12345680	fénymásolás bev.				20000		57000	15748				4252

15. ábra: Naplófőkönyv bevételek minta (adatok Ft-ban)

Forrás: saját szerkesztés 1995. évi CXVII. törvény alapján

Sorszám	Kelet	Bizonylat száma	Szöveg	Bankszámla			Pénztár			Kiadás						
				Bevétel	Kiadás	Egyenleg	Bevétel	Kiadás	Egyenleg	költségnek minősülő		kiadások, ezen belül			Előzetesen felsz. ÁFA	
										anyag besz.	munkabér	közterhei	váll.kivét	egyéb		
1	2017.01.01		nyitás	200000		200000	200000		200000							
2	2017.01.02	12345678	anyagvás.					20000	180000	15748						4252
3	2017.01.02	12345679	bruttó munkabér		140000	60000					140000					
4	2017.01.03	12345680	szócho utalás		30800	29200						30800				

16. ábra: Naplófőkönyv kiadások minta (adatok Ft-ban)

Forrás: saját szerkesztés 1995. évi CXVII. törvény alapján

Pénztárkönyv vezetése

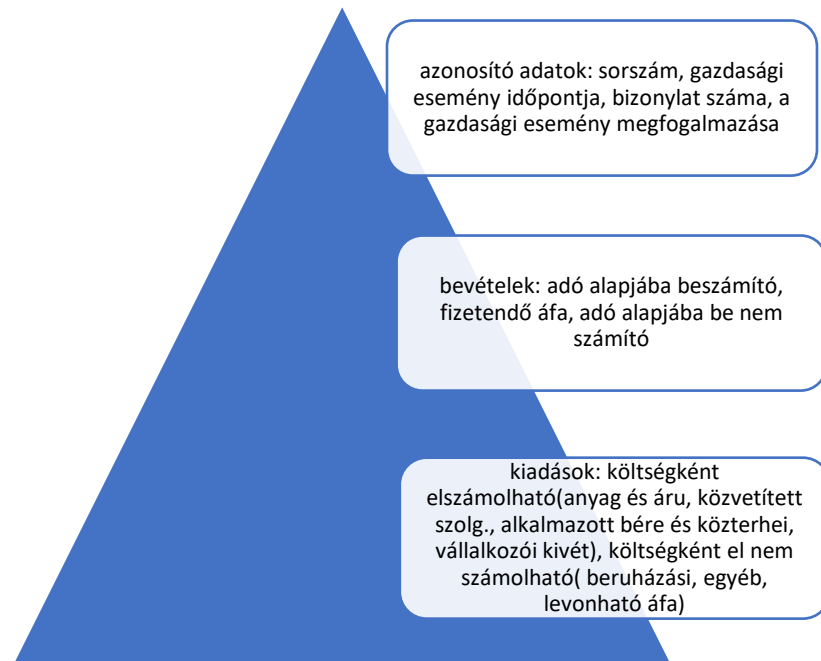
„Pénztárkönyv vezetésére akkor van lehetőség, ha más alapnyilvántartást vezetését nem választhatja az egyéni vállalkozó, vagy más alapnyilvántartás vezetésére vonatkozó választási jogával nem élt. Az áfa elszámolásra kötelezett vállalkozónak vagy pénztárkönyvet, vagy naplófőkönyvet kell vezetnie.

Az egyéni vállalkozó köteles a pénztárkönyvet úgy vezetni, hogy minden egyéni vállalkozói tevékenységgel kapcsolatos pénzbevételt vagy kiadást eredményező gazdasági esemény zárt rendszerben nyomon követhető legyen.”³⁰A pénztárkönyv 50 lapot tartalmaz.

²⁹ http://tamop.fdsz.hu/sites/default/files/Naplofokonyv_zarasi_es_nyitasi_teendoi.pdf letöltés ideje: 2017.12.21.

³⁰ 1995. évi CXVII. törvény 5.számú melléklet

A pénztárcönyv minimális, kötelező tartalmi elemei(17. ábra):

17. ábra: Pénztárcönyv minimális tartalmi elemei

Forrás: 1995. évi CXVII. törvény 5.számú melléklet

A pénztárcönyv egyszerűbb tartalmú kimutatás, mint a naplófőkönyv. Azoknak ajánlott vezetni, akiknek nincs vagy csak nagyon kevés bankszámlaforgalma van. Abban az esetben, ha történik banki pénzmozgás, akkor külön kell vezetnie a nyilvántartást a bank, illetve a pénzforgalomról, ez esetben ajánlatos lehet a naplófőkönyvre való áttérés.

Elírás esetén a hibás adatot egyszerűen át kell húzni, és fölé írni a megfelelő tételt.

A bevételeket és kiadásokat negyedévente összesíteni kell, továbbá év végén le kell zárni, és meg kell állapítani a bevételek, illetve a kiadások éves összegét. A bankszámla kiadás és bevétel különbözetének meg kell egyeznie a bank által készített kivonatnak az év végi záró egyenlegével, amit fel is kell jegyezni a részletező nyilvántartásban. A pénztár bevételeinek és kiadásainak különbözetének is meg kell egyeznie az év végi záró pénzkészlettel, és ezt is fel kell jegyezni a részletező nyilvántartásban.

Célszerű, ha havi szinten egyeztetések történnek annak érdekében, hogy ha hiba található, ne az egész évet kelljen újra számolni. **Záráskor**, illetve ha betelt egy oldal, akkor a lap alján található átvitel sorba be kell írni a függőlegesen összeadott összegeket, és a következő oldalra át kell vezetni azt az áthozat sorba. A zárás oly módon történik, hogy az utolsó tétel alatt kell húzni egy vízszintes vonalat, és a gazdasági esemény megnevezéséhez be kell írni az „...évi zárás” megjelölést, majd meg kell határozni függőlegesen a halmozott összegeket és be kell jegyezni az „...évi zárás” sorba. Ezután

a következő üres sorba beírjuk a gazdasági esemény megnevezéséhez, hogy záró pénztári készpénzkészlet, és a megállapított összeget beírjuk az egyéb költségként elszámolható kiadások közé. A pénztárkönyvet ismét aláhúzzuk egy vízszintes vonallal, és újra kiszámítjuk a bevételi és kiadási oszlopok összegeit. Ezeket beírjuk az aláhúzás alatti sorba.

Nyitás esetén az új oldal, gazdasági megnevezés első sorába beírjuk, a nyitó pénztári készpénzkészlet szavakat, és az egyéb az adó alapjába be nem számító bevételekhez be kell írni, az előző év záró összegét.³¹

A pénztárkönyvre vonatkozó mintát a 18. és 19. ábra tartalmazza.

Sorszám	Gazdasági esemény	Bizonylat	Gazdasági esemény	Bevételek			
	időpontja	sorszáma	rövid leírása	Értékesítési és egyéb	Egyéb adó alapjába be nem sz.	Fiz. ÁFA	Összesen
1	2017.01.01		nyitó pénzkészlet		50000		
2	2017.01.03	1234568	Kp-s árbevétel	7874		2126	10000
3	2017.01.04	1234569	Kapott kamat	500			500

18. ábra: Pénztárkönyv bevétel minta (adatok Ft-ban)

Forrás: saját szerkesztés 1995. évi CXVII. törvény alapján

Sorszám	Gazdasági esemény időpontja	Bizonylat sorszáma	Gazdasági esemény rövid leírása	Költségnek minősülő kiadás				Költségként el nem számolható			összesen
				anyag és áru	közvetett szolg.	alkalmazottak bére	vállalkozói kivét	egyéb	beruházási ktg	levonható ÁFA	
1	2017.01.02	1234567	bérfizetés			100000					10000
2	2017.01.03	1234568	anyagvásárlás	3937					1063		5000
3	2017.01.04	1234569	fizetendő ÁFA					30000			30000

19. ábra: Pénztárkönyv kiadás minta (adatok Ft-ban)

Forrás: saját szerkesztés 1995. évi CXVII. törvény alapján

Bevételi és költségnyilvántartás

„Az adóalany abban ez esetben választhatja a bevételi és költségnyilvántartás vezetésének lehetőségét, ha áfa levonására nem jogosult vagy nem él e jogával, illetve állandó jellegű iparüzési tevékenység esetén a helyi iparüzési adó alanyaként az adó alapját egyszerűsítve határozza meg.”³² Aki ezt a nyilvántartást választja, az kizárólag csak az adóköteles bevételeket és a költségként elszámolható kiadásokat rögzíti.

³¹ <http://www.sinkatax.hu/doc/Konyvelhatedmagadis20081.pdf> letöltés ideje: 2017.12.21.

³² 1995. évi CXVII. törvény 5.számú melléklet

A bevételi és költségnyilvántartásra vonatkozó mintát és kötelező, minimális tartalmi elemeit a 20. ábra tartalmazza.

Sorsz.	Gazdasági esemény időpontja	Bizonylat sorszáma	Gazdasági esemény rövid leírása	Kifizető neve és adószáma	Bevétel összege	Bevételtől levont adóelőleg	Költség összege	Jövedelem
1	2017.12.02	12345678	költség				10000	
2	2017.12.04	12345679	bevétel	Kiss Pista 12345678-1-23	100000	15000		85000

20. ábra: Bevételi és költségnyilvántartás minta (adatok Ft-ban)

Forrás: saját szerkesztés 1995. évi CXVII. törvény alapján

Bevételi nyilvántartás

„Bevételi nyilvántartás vezetésére akkor van lehetőség, ha az adóalany tételes költségelszámolást nem alkalmaz, valamint az áfa levonására nem jogosult, vagy nem él e jogával, továbbá állandó jellegű iparüzési tevékenység esetén a helyi iparüzési adó alanyaként az adó alapját egyszerűsítve határozza meg”.³³

Minimális, kötelező tartalmi elemei:

A bevételi nyilvántartásra vonatkozó mintát és minimális, kötelező tartalmi elemeit a 21. ábra tartalmazza.

Sorsz.	Bevétel megszerzésének időpontja	Bizonylat sorszáma	Kifizető neve és adószáma	Bevétel összege	Bevételtől levont adóelőleg	Jövedelem
1	2017.12.02	12345678	Nagy János 12345678-1-24	10000	1500	8500
2	2017.12.04	12345679	Kiss Pista 12345678-1-23	100000	15000	85000

21. ábra: A bevételi nyilvántartás minta (adatok Ft-ban)

Forrás: saját szerkesztés 1995. évi CXVII. törvény alapján

3.5.2. Részletező nyilvántartások

A részletező nyilvántartások vezetésével kapcsolatos részletes szabályokat az Szja. törvény 5. számú melléklete tartalmazza.

³³ 1995. évi CXVII. törvény 5. számú melléklete

Részletező nyilvántartások közül csak azokat kell vezetni, melyek az adóköteles jövedelem meghatározásához szükségesek.

A részletező nyilvántartások közé sorolandó (22. ábra):

22. ábra: Az egyéni vállalkozó által vezetendő részletező nyilvántartások

Forrás: 1995. évi CXVII. törvény 5. számú melléklete alapján szerkesztve

Ezek közül a leggyakrabban előforduló nyilvántartások bemutatására térek ki.

Vevőkkel szembeni követelések nyilvántartása

„Az áru, az anyagszállításból, a munkateljesítésből, a szolgáltatásból származó követelésekről nyilvántartást kell vezetni. Az áruszállításból, a szolgáltatásteljesítésből származó áfa-t is tartalmazó követeléseket a kibocsátott számlák szerint időrendben a vevő által elismert összegben kell kimutatni. Abban az esetben, ha a kiszámlázott összeg változik, akkor a változást be kell vezetni a nyilvántartásba”.³⁴

A vevőkkel szembeni követelések nyilvántartására vonatkozó mintát és a nyilvántartásnak minimális, kötelező tartalmi elemeit a 23. ábra tartalmazza.

³⁴ 1995. évi CXVII. törvény 5.számú melléklet

Számla száma	Vevő neve	Összeg	Felsz. ÁFA	Kiegyenlítés módja	Kiegyenlítés kelte	kiegyenlítés összege
12345678	Kiss István	12700	2700	átutalás	2017.12.01	12700
12345679	Nagy Lajos	25400	5400	készpénz	2017.12.03	25400

23. ábra: Vevőkkel szembeni követelések nyilvántartására vonatkozó minta (adatok Ft-ban)

Forrás: Saját szerkesztés 1995. évi CXVII. törvény alapján

Szállítókkal szembeni tartozások nyilvántartása

„A magánszemélynek az áru és anyagvásárlásból, a szolgáltatás igénybevételéből származó tartozásairól és ezek kiegyenlítéséről nyilvántartást kell vezetni, ha áfát is tartalmaz, akkor az elfogadott számlák szerinti időrendben a számla szerint elismert összegben kell kimutatni. Amennyiben a kiszámlázott összeg változik, akkor a változást be kell vezetni a nyilvántartásba.”³⁵

A szállítókkal szembeni tartozások nyilvántartására vonatkozó mintát és a nyilvántartásnak minimális, kötelező tartalmi elemeit a 24. ábra tartalmazza.

Számla száma	Számla kelte	Szállító neve	Összeg	Levonható ÁFA	Kiegyenlítés módja	Kelte	Összege
12345678	2017.12.05	Timber Fuvar Kft.	240000	51024	készpénz	2017.12.05	240000
12345679	2017.12.08	Fitostrans Kft.	200000	42520	átutalás	2017.12.10	200000

24. ábra: Szállítókkal szembeni tartozások nyilvántartására vonatkozó minta (adatok Ft-ban)

Forrás: saját szerkesztés 1995. évi CXVII. törvény alapján

Tárgyi eszközök, nem anyagi javak nyilvántartása

„A vállalkozói tevékenységhez használt, saját tulajdonú tárgyi eszközről, nem anyagi javakról egyedi nyilvántartást kell vezetni, ha a beszerzésre, előállításra fordított kiadása annak felmerülésekor költségként érvényesíthető. E nyilvántartás alapján lehet megállapítani az értékcsökkenés összegét.

A nyilvántartásnak minimum az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- a tárgyi eszköz, nem anyagi javak megnevezését,
- gép, berendezés esetén a gyártó vállalat nevét, gyártás évét, a gyártási számot,
- a használatbavétel időpontját,
- az elidegenítés vagy a kiselejtezés, a megsemmisülés időpontját,

³⁵ 1995. évi CXVII. törvény 5.számú melléklete

- az értékcsökkenési leírás kulcsát,
- az értékcsökkenés kiszámításának alapját, módosult alapját,
- az előző évek értékcsökkenésének halmozott összegét,
- az adóévben költségként érvényesíthető értékcsökkenés összegét,
- az értékcsökkenés összegének figyelembevételével számított nettó értékét,
- a kisvállalkozói kedvezmény igénybevételének adóévet és összegét.”³⁶

A tárgyi eszköz nyilvántartására vonatkozó mintát a 25. ábra tartalmazza.

MEGNEVEZÉS:		Kombinált hűtő- és fagyasztógép		TULAJ.MEGNEV.:		Kiss István	
TÍPUS:		Electrolux		SZÉKHELYE:		Zalaegerszeg, Kossuth utca 11.	
VTSZ.:		84181020		ADÓSZÁMA:		11111111-2-20	
NYILVÁNTART.SZÁM:		55015501					
GYÁRTÁSI SZÁM:		12345678		ÉCS LEÍRÁSI MÓD:		Lineáris	
BEÉRKEZÉS KELTE:		2017.12.10		LEÍRÁSI KULCS:		20%	
SZÁMLA SZÁMA:		BWGE137056		KIVEZETÉS ÉVE:		2022	
ÜZEMBE HELYEZÉS KELTE:		2017.12.31					
KÖNYVELÉS	NAPLÓ	MEGNEVEZÉS	DB		ÉRTÉKE		
KELTE	SORSZ.			NÖVEKEDÉS	CSÖKKENÉS	EGYENLEG	NETTÓ ÉRTÉK
2017.12.20	116	Electrolux kombinált hűtő- és f.gép	1				120000

25. ábra: Tárgyi eszköz nyilvántartás minta (adatok Ft-ban)

Forrás: saját szerkesztés 1995. évi CXVII. törvény alapján

Munkabérek, más személyi jellegű kifizetések és a vállalkozói kivét nyilvántartása

„Az alkalmazott, a segítő családtag, más magánszemély számára kifizetett összegekről, tartozásokról és követelésekről személyenkénti nyilvántartást kell vezetni (26. ábra).

A nyilvántartásnak az érintett magánszemélyek adóazonosító adatai mellett tartalmaznia kell levonások nélkül:

- a különféle jogcímenek elszámolt személyi jövedelemadó köteles összegeket,
- a levont személyi jövedelemadó előleget, a nyugdíjjárulékot, munkavállalói járulékot,
- az egyéb levonásokat,
- a kifizetett összeget, azonfelül
- a kifizetés keltét, illetve
- minden olyan adatot, amely a személyi jövedelemadó tényleges, év végi megállapításához szükséges.”³⁷

³⁶ 1995. évi CXVII. törvény 5.számú melléklete

³⁷ 1995. évi CXVII. törvény 5.számú melléklete

Hónap	Led. nap	Fiz. szab.	Bruttó bér	Levonások			Össz. levonás	Kifizetés napja	Kifizetendő	Dolgozó neve	Dolgozó aláírása
				Ny. jár. 10%	EB és MEP jár. 8.50%	SZJA 15%					
11	11		40250	4025	3421	6038	13484	26766	Simon Zoltán		
11	12	6	185000	18500	15725	27750	61975	123025	Balogh János Barnabás		
11	16		200000	20000	17000	30000	67000	133000	Kovács Kata		

26. ábra: Munkabér nyilvántartás minta (adatok Ft-ban)

Forrás: saját szerkesztés 1995. évi CXVII. törvény alapján

3.5.3. Nyilvántartásvezetés és a választott adózási mód összefüggései

A **kisadózó vállalkozások tételes adójához** kapcsolódó nyilvántartásvezetés szabályait a 2012. évi CXLVII. törvény 12. §-a tartalmazza. Ha valaki ezt az adózási módot választotta, akkor a bevételi nyilvántartás vezetésére kötelezett, de akár az is elegendő, ha az általa kiállított számlákat és nyugtákat teljes körűen megőrzi. Az adóalany időrendben, egyfolytában, ellenőrizhető módon, az előírásnak megfelelően köteles nyilvántartani és rögzíteni minden olyan adatot, amely az adókötelezettség teljesítéséhez és annak ellenőrzéséhez szükséges. A nyilvántartásban adatot rögzíteni, módosítani, illetve törölni csakis kizárólag bizonylat alapján lehet.

A bevételi nyilvántartásnak tartalmaznia kell a sorszámot, a bizonylat sorszámát, illetve a bevétel összegét, továbbá a bevétel megszerzésének időpontját. A vállalkozó által kiállított számlán fel kell tüntetni, hogy ő „kisadózó”. A bizonylatokat a kiállítást követő 5. naptári év végéig meg kell őrizni.

Az **egyszerűsített vállalkozói adót** választó alanyok a nyilvántartásvezetéssel kapcsolatos szabályokat a 2002. évi XLIII. törvényben a III. mellékletben találhatják meg. Az EVA alany egyéni vállalkozó köteles bevételi nyilvántartást, illetve külön nyilvántartást vezetni az olyan adókról és járulékokról, amellyel összefüggésben adómegállapítási, fizetési vagy adatszolgáltatási kötelezettség terheli. Továbbá a szigorú számadású nyomtatványokról is nyilvántartást vezet.

Vállalkozói szja esetén a nyilvántartásvezetés szabályait az 1995. évi CXVII. törvény 5. számú melléklete tartalmazza. Az adóalany alapnyilvántartás (naplófőkönyv vagy pénztárkönyv), illetve azon részletező nyilvántartás vezetésére is kötelezett, amelyek alátámasztják az adókötelezettség megállapítását.

Az átalányadózást választó adóalany esetén is az 1995. évi CXVII. törvény 5. számú mellékletét kell alkalmazni, azaz ha áfa levonási jogát nem érvényesíti, csak bevételi nyilvántartást vezet (pénztárcönyv, bevétel), továbbá a vállalkozással kapcsolatban felmerült összes költségének bizonylatait köteles megőrizni az adó utólagos megállapításához való jog elévüléséig.

4. Adózási lehetőségek és kötelezettségek

Az egyéni vállalkozó számára három jogszabály biztosít választási lehetőséget a vállalkozásban keletkezett jövedelem adóztatását illetően. A három jogszabály alapján összesen négy adózási megoldás választható (27. ábra).

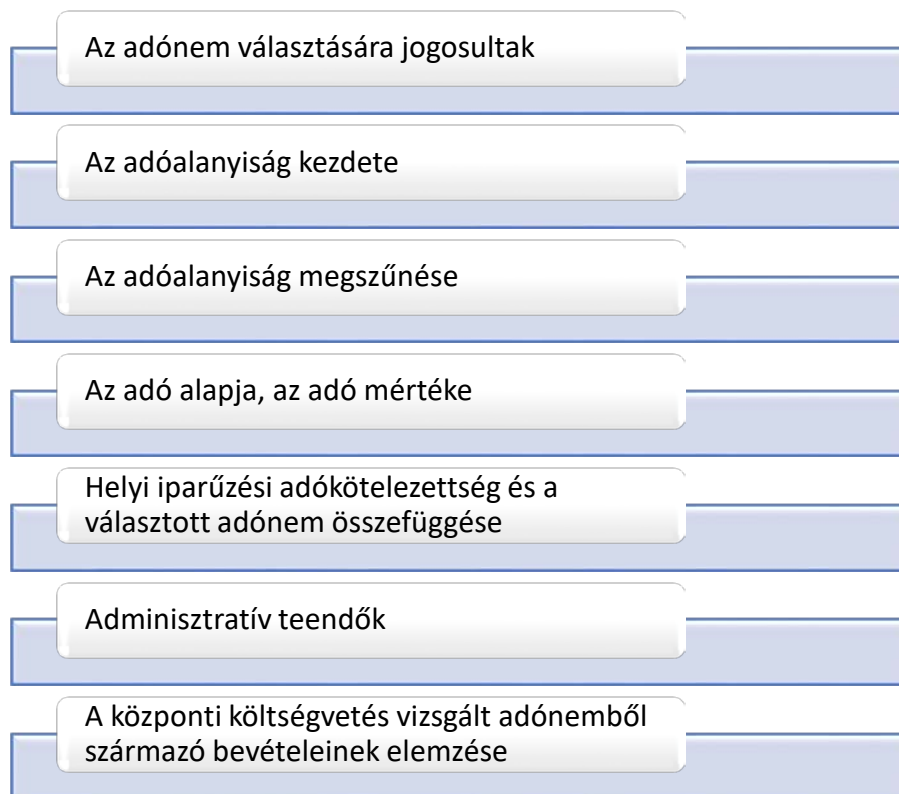
27. ábra Az egyéni vállalkozásban keletkezett jövedelem adózási lehetőségei

Forrás: saját szerkesztés

Az 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról a vállalkozói személyi jövedelemadózással és átalányadózással szabályait tartalmazza. A 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról rendelkezik. Az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) szabályai a 2002. évi XLIII. törvényben találhatóak.

A továbbiakban e háttér jogszabályok biztosítják az egyes adózási módokra vonatkozó rendelkezések ismertetését.

Munkám során azonos struktúra mentén dolgozom ki a szabályozás fontosabb elemeit valamennyi választható adózási megoldásnál (28. ábra).

28. ábra: A választható adózási módok vizsgálatának szempontrendszere³⁸

Forrás: saját szerkesztés

A fejezet utolsó alpontjában megemlítek még két fontosabb adónemet, mely az egyéni vállalkozási tevékenységgel, illetve a választott jövedelemadózási módszerrel is összefügg.

4.1. A kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA)

4.1.1. Az adónem választására jogosultak

A kisadózó vállalkozások tételes adója bevezetése óta egyre nagyobb népszerűségnek örvend, az egyszerűségének és a kedvező adózási feltételeinek köszönhetően.

Kisadózó lehet a tételes adót jogszerűen választó egyéni vállalkozó, egyéni cég és a kizárólag magánszemély taggal rendelkező betéti társaság, illetve közkereseti társaság.

³⁸ átalányadózásnál és vállalkozói személyi jövedelemadónál a központi költségvetés bevételeit nem tudtam megvizsgálni

Nem választhatja a tételes adózást az a vállalkozás, amelynek az adószámát az adóhatóság a bejelentkezést megelőző két éven belül törölte vagy felfüggesztette, illetve aki az adóalanyiság választásának évében TEÁOR 2008 szerinti tevékenységek valamelyikét folytatja, azaz a 68.20 TEÁOR számhoz tartozó saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadásával, üzemeltetésével foglalkozik.³⁹

4.1.2. Az adóalanyiság kezdete

A tevékenységét év közben kezdő vállalkozás a bejelentését az adóhatósághoz való bejelentkezéssel azonos időben teheti meg. A már működő vállalkozás esetén az adóalanyiság a bejelentést követő hónap első napjával jön létre. A bejelentés módja is eltér a kezdő, illetve a már meglévő vállalkozások esetén. Kezdő vállalkozásnak a T101-es nyomtatványt, a már működő vállalkozásnak a T101E nyomtatványt szükséges kitölteni. E nyomtatványokhoz a NAV honlapján található a kitöltési útmutató. Megkülönböztetünk főállású és nem főállású kisadózókat. Főállásúnak minősül a kisadózó, ha⁴⁰:

- foglalkoztatottként heti 36 óránál nem dolgozik többet, több munkaviszony esetén a munkaidőt össze kell adni,
- az 1997. évi LXXX. törvény alapján nem minősül kiegészítő tevékenységet folytatónak
- nem minősül biztosított személynek külföldön és más államban sem,
- olyan magánszemély, aki rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesül,
- rokkantság esetén az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 50 százalékos vagy e fölötti,
- a kisadózó vállalkozáson kívül más vállalkozásban nem lehet társas vállalkozó, illetve más kisadózó vállalkozásban főállású kisadózó,
- nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban áll.

A főállású és nem főállású jogviszony megkülönböztetésének a fizetendő adótétel nagysága, illetve a biztosítási kötelezettség szempontjából van szerepe.

³⁹ 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kivállalati adóról 3§-4§

⁴⁰ 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról 2§ 8.

4.1.3. Az adóalanyiség megszűnése

Az adóalanyiség két módon szűnhet meg: egyrészt a kisadózó részéről indítványozottan, másrészt az adóhatóság általi kezdeményezésre.

Az adóalanyiség megszűnik a kisadózó által:

- ha bejelenti, hogy adókötelezettségeit nem e törvény szabályai szerint teljesíti,
- a jogállásának megszűnése napjával,
- a kisadózó vállalkozásnak minősülő egyéni cég, betéti társaság továbbá a közkereseti társaság jogutód nélküli megszűnésének napjával.

Az adóalanyiség megszűnése adóhatóság által:

- a mulasztási bírságot megállapító határozat jogerőre emelkedésének hónapja utolsó napjával, ha a kisadózó nem adott számlát vagy nyugtát, illetve be nem jelentett alkalmazottat foglalkoztatott, továbbá igazolatlan eredetű árut forgalmazott és ezért bírságot vagy jövedéki bírságot kapott,
- az adószámát felfüggesztették vagy törölték a határozat jogerőre emelkedésének hónapja utolsó napjával,
- amennyiben tartozása a naptári év utolsó napján meghaladja a 100 000 forintot,
- ingatlan bérbeadási tevékenységből bevétel szerez.

Az adóalanyiség megszűnése évére és az azt követő egy évre az adóalanyiség ismételen nem választható.⁴¹

4.1.4. Az adó alapja és mértéke

Az adótétel attól függ, hogy főállású vagy főállásúnak nem minősül a kisadózó. A főállású kisadózónak havi 50 000 forint adót kell fizetnie, a másodállású kisadózónak pedig 25 000 forintot. A főállású kisadózó dönthet úgy is, hogy magasabb összegű tételes adót fizet annak érdekében, hogy magasabb egészségbiztosítási és nyugdíjalapot biztosítson magának, ebben az esetben havi 75 000 forintot kell fizetnie. A tételes adót a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig kell befizetni.

A főállású kisadózónak figyelnie kell az árbevételét, hiszen ha éves szinten túllépi a 12 millió forintos árbevételt, abban az esetben a 12 millió feletti rész után 40 százalékos adót kell fizetnie. Ha nem köteles az év minden hónapjára megfizetni az adót, akkor azon

⁴¹ 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról 5§

hónapokat kell megszorozni 1 millió forinttal, amikor volt adófizetési kötelezettsége és e bevétel után kell befizetni a 40 százalékos adót. Ezt a 40 százalékos adót az adóévet követő év február 25-ig kell bevallani és befizetni, azonban ha az adóalanyiség év közben megszűnik, akkor a megszűnést követő 30 napon belüli kötelezettséggé válik.

Nem kell befizetni az adót, ha az alábbi esetek közül valamelyik az egész hónapban fennáll:

- táppénzben,
- baleseti táppénzben,
- csecsemőgondozási díjban,
- gyermekgondozási díjban,
- gyermekgondozást segítő ellátásban,
- gyermeknevelési támogatásban,
- ápolási díjban részesül, továbbá
- katonai szolgálatot teljesítő önkéntes katona,
- fogvatartott, vagy
- egyéni vállalkozói tevékenységét szüneteltette.

A tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig kell bejelenteni a NAV-hoz, hogy a kisadózónak nem keletkezik adófizetési kötelezettsége. Nem kell a bejelentést havonta megismételni, ha az egyéni vállalkozó a vállalkozói tevékenységét szüneteltette.

A kisadózó a tételes adó megfizetésével mentesül a vállalkozói személyi jövedelemadó és a vállalkozói osztalékalap utáni adó vagy átalányadó, továbbá a társasági adó megállapítása, bevallása és megfizetése alól. Továbbá mentesül még a személyi jövedelemadó, járulékok és az egészségügyi hozzájárulás, valamint a szociális hozzájárulási adó és egészségügyi hozzájárulás, sőt még a szakképzési hozzájárulás megállapítása, bevallása és megfizetése alól is.

A főállású kisadózó a tételes adó megfizetése ellenében biztosítottnak minősül, továbbá a Tbj.-ben (1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről) meghatározott valamennyi ellátásra jogosult.

A számítás az alapja 90 000 forint, illetve ha magasabb adót fizet, akkor a 150 000 forint. A másodállású kisadózó nem minősül biztosítottnak, továbbá nem szerez jogosultságot társadalombiztosítási és álláskeresői ellátásra sem.

A kisadózó jövedelme az utolsó éves nyilatkozatában feltüntetett bevétel 60 százaléka, több tag esetén annak személyenként egyenlő része, de legalább a tételes adófizetési kötelezettséggel érintett hónapok és a minimálbér szorzata.⁴²

Bevételnek minősül a vállalkozási tevékenységgel összefüggésben szerzett vagyoni érték, ideértve a kapott támogatást és a külföldön is adóköteles bevételt, valamint az általa kibocsátott bizonylatot, ami az adóalanyiság megszűnéséig még nem szerzett meg.

Nem minősül bevételnek:

- az áthárított áfa,
- az a vagyoni érték, melyet az adóalany köteles visszaszolgáltatni,
- az adóalany által adott kölcsön, hitel visszafizetett összege, nem számítva annak kamatát,
- az a vagyoni érték, amelynek a megszerzés napjára megállapított piaci árát az adóalanyoknak kell megfizetnie,
- a kapott nem jövedelempótló kártérítés, kártalanítás vagy a vállalkozási tevékenységhez használt vagyontárgy károsodásáért, megsemmisüléséért kapott összeg,
- a költségek fedezetére vagy fejlesztési célra kapott támogatás.

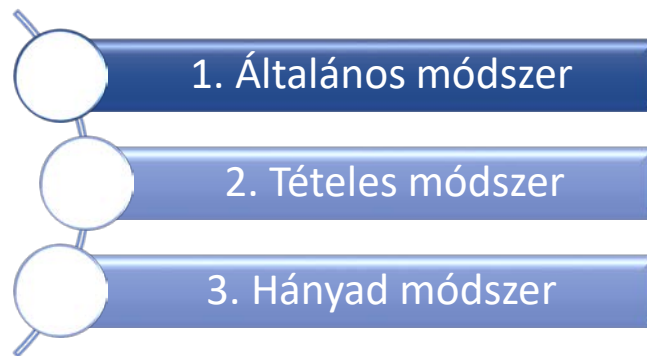
A külföldi pénzeszközben kapott bevételt a megszerzés időpontjában irányadó hivatalos devizaárfolyammal kell átszámítani.⁴³

4.1.5. A helyi iparüzési adókötelezettség és a választott adónem összefüggései

Kisadózó vállalkozások tételes adóját választó adóalanyok három féle módszer közül választhatnak, hogy hogyan számítják ki a helyi iparüzési adó kötelezettségüket (29. ábra).

⁴² 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kivállalati adóról 8§ és 10§

⁴³ 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról 2§

29. ábra: A KATA adóalanyok iparűzési adója meghatározásának módszerei

Forrás: 1990. évi törvény a helyi adókról 39/B. §

Az első módszer lényege, hogy a nettó árbevételt csökkenteni kell az eladott áruk beszerzési értékével, a közvetített szolgáltatások értékével, az alvállalkozói teljesítések értékével, valamint az anyagköltséggel és kutatás-fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével. A második eljárás mód során, az adó alapja 2,5 millió forint és ez után kell megfizetni az adót, ha tevékenységét év közben kezdte, akkor arányosan kell elszámolni. Ha ezt a módszert választotta az adóalany, azt be kell jelentenie a NAV-nak. A harmadik szisztéma során, a nettó árbevétel 80 százaléka után kell megfizetni az adót. Ez a módszer abban az esetben választható, ha a nettó árbevétel nem haladta meg éves szinten a 8 millió forintot.

Ha a második módszert választotta az adóalany, akkor két részletben kell megfizetnie az adót, március 15-ig és szeptember 15-ig. Az elsőnek és a harmadiknak jelölt módszer esetén május 31-ig kell eleget tenni az adófizetési kötelezettségnek.⁴⁴ Az adóval kapcsolatos szabályokat az önkormányzatok rendeletben állapítják meg. A helyi iparűzési adó mértéke maximum 2% lehet.

4.1.6. Adminisztratív teendők

A kisadózó vállalkozásnak nyilatkozatot kell tennie az adóévben megszerzett bevételéről az adóhatóság felé, mely történhet papír alapon, vagy elektronikus úton. A 2017. évre vonatkozóan a 17KATA nyomtatványt kell alkalmazni, melyet az adóévet követő év február 25-éig kell benyújtani. Ha a kisadózó tevékenysége év közben szűnik meg, akkor a megszűnést követő 30 napon belül kell a fenti feladatnak eleget tenni.

⁴⁴ 1990. évi C. törvény a helyi adókról 39/B. §

Ugyanezen nyomtatvány szolgál a 40%-os adófizetési kötelezettség bevallására is.

Az említett nyomtatványon adatszolgáltatási kötelezettsége is keletkezhet a kisadózónak a bevételt nyújtó személy nevééről és címéről, amennyiben a megszerzett bevétel éves szinten meghaladja az 1 millió forintot, kivéve, ha az egyéni vállalkozónak nem minősülő magánszemélytől származik. Akitől az összesen 1 millió forint bevétel származik, szintén adatszolgáltatásra kötelezett a kisadózó vállalkozás nevééről, címéről, adószámáról és a naptári évben juttatott bevétel összegéről a tárgyévet követő év március 31-ig a K102-es nyomtatványon.

A kisadózó vállalkozás az Áfa tv. szabályai szerint fogja a nyugta vagy számla kiállítási kötelezettségét teljesíteni, a számlán a „Kisadózó” minőség feltüntetésével.

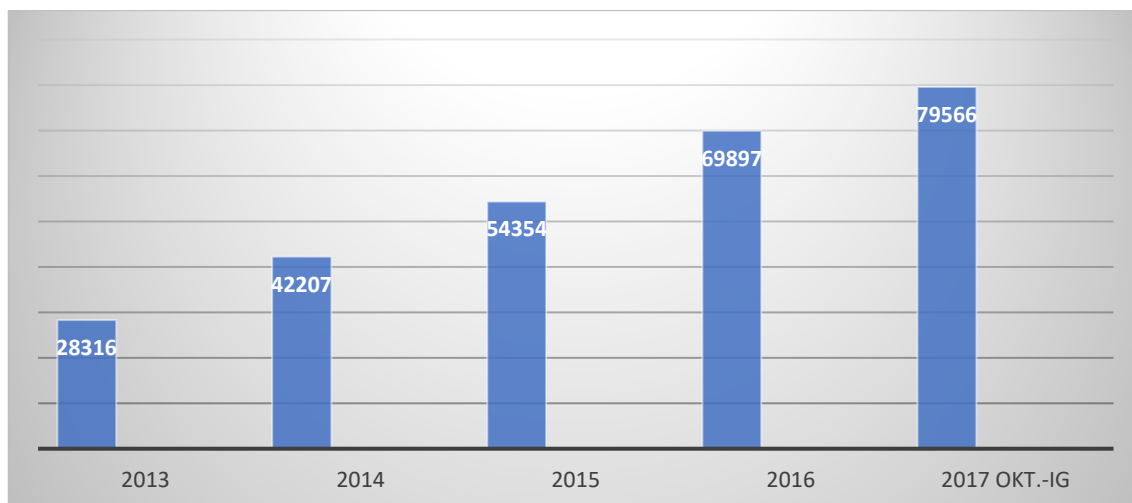
A kisadózónak időrendi sorrendben bevételi nyilvántartást kell vezetnie. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell a sorszámot, a bizonylat sorszámát, továbbá a bevétel összegét és a bevétel megszerzésének időpontját. Ezt a kötelezettséget teljesítettnek kell tekinteni, ha a kisadózó az általa kiállított nyugtákat és számlákat teljes körűen megőrizte, és e dokumentumokból a bevétel megszerzésének időpontja hitelesen megállapítható. A bizonylatot, a nyilvántartást, a kiállítás adóévet követő 5. naptári év végéig meg kell őrizni, a bizonylatok rontott példányával együtt.⁴⁵

Azoknak ajánlatos ezt az adózási formát választania, akiknek nem érdemes elszámolniuk a vállalkozáshoz tartozó költségeket, és egész évben működik a vállalkozása.

4.1.7. A központi költségvetés KATA-ból származó bevételei

A 2013-ban történő bevezetése óta egyre nagyobb népszerűségnek örvend a kisadózó vállalkozások tételes adója, köszönhetően kedvező feltételeinek. Az elmúlt időszak legfontosabb változása, hogy míg az adózási lehetőség megjelenésekor a 40%-os adókötelezettség keletkezésének bevételi határa 6 millió forint volt, a kormány 12 millió forintra emelte azt 2017-ben.

⁴⁵ 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról 11§-13§

30. ábra: A KATA-ból származó költségvetési bevételek alakulása, 2013-2017október (m Ft)

Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qse006i.html

A költségvetési adatokat megvizsgálva megállapítottam, hogy 2013-ról 2014-re csaknem 50 százalékkal nőtt a költségvetés bevétele a kisadózó vállalkozások tételes adójából (30. ábra). Több mint 50 milliárddal nőtt a bevétel 2017 októberéig, ami 280 százalékkal több, mint 2013-ban.

Úgy gondolom, hogy a KATA népszerűségének legfontosabb oka, hogy

- a 12 millió forint alatti bevételt realizáló, munkavállalóval nem rendelkező vállalkozások adófizetési kötelezettsége jelentősen alacsonyabb lehet, kiváltva több közteherfizetési kötelezettséget, továbbá
- csökkenti az adminisztrációs terheket, mert
 - bevallást nem kell benyújtani (elegendő a bevételekről egyszer nyilatkozatot tenni), amennyiben nem kötelezett a 40%-os adó fizetésére,
 - bevételi nyilvántartást vezet, vagy még azt sem, ha a kiállított nyugtákat, számlákat teljes körűen megőrzi.

4.2. Az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA)

4.2.1. Az EVA választására jogosultak

Azon vállalkozók választhatják ezt az adózási módot, akiknek vállalkozása legalább egy naptári és egy adóévben folyamatos működött, azaz újonnan alakuló vállalkozás számára

nem jelent opciót. További feltétel, hogy az általános forgalmi adóval együtt számítva a 30 millió forintot nem haladhatja meg az éves bevétele.

Egyszerűsített vállalkozói adó az alábbi vállalkozások számára lehetőség:⁴⁶

- az egyéni vállalkozó
 - az egyéni vállalkozóról és egyéni cégről szóló törvény szerint egyéni vállalkozóként nyilvántartott személy,
 - az önálló bírósági végrehajtó,
 - az ügyvéd és a közjegyző,
 - az egyéni szabadalmi ügyvivő.
- az egyéni cég
- a közkereseti társaság, a bt., a kft., a szövetkezet és a lakásszövetkezet továbbá az erdőbirtokossági társulat, a végrehajtó iroda, valamint az ügyvédi és közjegyzői iroda, és a szabadalmi ügyvivői iroda.

A törvényben különböző rendelkezések vonatkoznak az egyéni vállalkozások, illetve a gazdasági társaságok és az egyéni cégek esetében, szakdolgozatomban csak az egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályozásra térek ki.

Az EVA kiváltja a vállalkozói személyi jövedelemadót, a vállalkozó osztalékalap utáni személyi jövedelemadót és egészségügyi hozzájárulást vagy az átalányadót, valamint az áfát. Ez utóbbi esetében vannak kivételek, többet között a termékimport, vagyonkivonás és a fordított adózás alá eső termékbeszerzés, illetve külföldtől igénybe vett szolgáltatás, ha a szolgáltatás belföldön teljesült.⁴⁷

Ahhoz, hogy valaki ezt az adózási megoldást választhassa, nem csak az adóévben, hanem az azt megelőző két évben is meg kell felelnie feltételeknek, melyek az alábbiak:

- egyéni vállalkozói tevékenységét állandó jelleggel végezte,
- nem szabtak ki rá mulasztási bírságot, számla vagy nyugtaadás elmaradása miatt,
- bevétele nem haladta meg a törvényben foglaltakat.

Az adóévet megelőző második évben az áfával növelt bevétel nem haladhatta meg a 30 millió forintot, és az adóévet megelőző évben az áfával növelt bevétel nem volt több mint 30 millió forint.

⁴⁶ 2002. évi XLIII. törvény 2§(2)

⁴⁷ 2002. évi XLIII. törvény 16§(2)

4.2.2. Az adóalanyiség kezdete

A bejelentkezést az adóévet megelőző év december 20-áig kell megtenni a 'T103-as vagy a 'T203-as nyomtatványon, illetve ugyanezek a nyomtatványokon lehet kijelentkezni az adó hatálya alól. Ha valaki mégis meggondolta magát, és nem szeretne az EVA szerint adózni, akkor azt december 20-áig írásban jelezheti. ⁴⁸

4.2.3. Az adóalanyiség megszűnése

Megszűnik az adóalanyiség a naptári év utolsó napjával, ha az adóalany bejelentette, hogy adókötelezettségét más törvény alapján teljesíti, vagy a bejelentését nem a szabályoknak megfelelően tette meg. Megszűnik az esetben is, ha nem választhatja ezt az adózási módot, mivel nem felel meg az adóalanyiségra előírt valamely feltételnek, továbbá ha az adóhatóság számla vagy nyugtaadás elmulasztása, vagy az ellenőrzés akadályozása miatt mulasztási bírságot kapott. Szintén az adóalanyiség megszűnésére kerül sor, ha az adóalany korlátozottan cselekvőképes, vagy cselekvőképességét elveszíti és törvényes képviselője nem folytatja a tevékenységet. ⁴⁹

4.2.4. Az EVA alapja és mértéke⁵⁰

Az EVA alapja az adóévben megszerzett bevétel, módosítva a jogszabályban meghatározott korrekciós tételekkel. Az adó mértéke a pozitív adóalap 37 százaléka. Ha a bevétel és az összes bevételt növelő összeg meghaladja a 30 milliós értékhatárt, az értékhatárt meghaladó rész után 50 százalék lesz az adó mértéke.

Bevételnek minősül a vállalkozói tevékenységgel kapcsolatban, vagy arra vonatkozóan, illetve bármely más formában megszerzett vagyoni érték, beleszámítva az áthárított áfát is.

Bevételnek számít:

- a pénz,

⁴⁸ 2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról 10§

⁴⁹ 2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról 3§

⁵⁰ 2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról 5§-7§ és 9§

- az utalvány és egyéb tanúsítvány, amely árura vagy szolgáltatásra cserélhető,
- a dolog,
- az értékpapír,
- az értékkel bíró jog,
- az adóalany javára elengedett kötelezettség,
- átvállalt tartozás.

A nem pénzben megszerzett vagyoni érték esetében a bevétel a megszerzés időpontjára megállapított szokásos piaci ár, amely az az ellenérték, amelyet a független felek egymás között érvényesítenek. Utalvány esetében a bevétel az az összeg, amely értékben termékre vagy szolgáltatásra cserélhető, illetve kötelezettség csökkentésére fordítható. Elengedett kötelezettség és átvállalt tartozás esetén a bevétel a megszűnt kötelezettségének vagy tartozásának az összege. Ha a bevételt külföldi pénznemben fizették ki, akkor az átszámításhoz a bizonylat kibocsátásnak napján érvényes eladási árat kell alkalmazni, amelyet a hitelintézet jegyez. Ha a külföldi pénznemnek nincs jegyzése, akkor a forintra történő számításhoz az adott külföldi pénznem euróban kifejezett értékét kell alapul venni, melyet az MNB a bizonylat kibocsátásnak napján, más esetben a kibocsátást megelőző negyedévre tett közzé.

Nem minősülnek bevételnek:

- a kapott kölcsön és hitel, tag vagyoni hozzájárulása,
- a nyújtott kölcsön és hitel visszafizetett összegét és a visszatérítendő adó,
- az a vagyoni érték, amelynek megszerzése alapjául szolgáló jogviszony keletkezésének napjára megállapított piaci árat az adóalanynak kell fizetnie,
- nem a vállalkozási tevékenységgel összefüggésben kapott ápolási díj, biztosító szolgáltatása, ha magánszemélyként végezte.

A bevételt néhány tétel negatív és pozitív irányban is korigálhatja (31. ábra).

Bevételt növelő korrekciós tételek

- a kapcsolt vállalkozástól szerzett bevétel,
- megszűnés évében az előírásoknak megfelelően megállapított készlet értéke, kivéve ha az egyéni vállalkozó az átalányadót választja,
- készlet értéke, ha a magánszemély megszünteti az egyéni vállalkozói tevékenységét.

Bevételt csökkentő korrekciós tételek

- jogszabály vagy jogerős bírósági határozat által a kártérítés, kártalanítás, sérelemdíj, valamint a tevékenységhez használt vagyontárgyak károsodása, megsemmisülése esetén a károkozótól, annak biztosítójától vagy harmadik személytől kapott kártérítési összeg,
- olyan bevétel, amely alapján szja, tao, áfa megállapítására volt kötelezett,
- tárgyévben visszafizetett támogatás jogszabályi kötelezettség alapján.

31. ábra Az EVA korrekciós tételei

Forrás: 2002. évi XLIII. törvény 5§

4.2.5. A helyi iparüzési adókötelezettség és a választott adónem összefüggései

Az adózó járulékfizetési kötelezettsége attól függ, hogy az adóalany főfoglalkozásban, vagy heti 36 órás munkaviszonyban álló, illetve nappali tagozatos tanuló, kiegészítő tevékenységet folytatóként végzi EVÁ-s tevékenységét. A megfizetendő járulékokról a Tbj⁵¹, az egészségügyi hozzájárulásról az Eho⁵², illetve a szociális hozzájárulási adóról a Szcho⁵³ törvény rendelkezik.

A nyugdíjbiztosítási járulékfizetési kötelezettség alapja legalább a minimálbér, illetve garantált bérminimum, az egészségbiztosítási és munkaerő piaci járulék fizetési kötelezettség alapja legalább a minimálbér, illetve a garantált bérminimum 150 százaléka, a szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség alapja legalább a minimálbér, illetve a garantált bérminimum 112,5 százaléka.

A biztosított által fizetendő járulékok és mértékük 2017-ben:

- 10 százalék nyugdíjjárulék

⁵¹ 1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól

⁵² 1998. évi LXVI. törvény az egészségügyi hozzájárulásról

⁵³ 2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról

- 8,5 százalék egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék melyből:
 - 4 százalék természetbeni egészségbiztosítási járulék
 - 3 százalék pénzbeli egészségbiztosítási járulék
 - 1,5 százalék munkaerő-piaci járulék
- 22 százalék szociális hozzájárulási adó.

Főoglalkozású egyéni vállalkozónak a járulékokat és a szociális hozzájárulási adót havonta, a tárgyhót követő hó 12-éig kell megfizetni és bevallani az '58-as nyomtatványon.

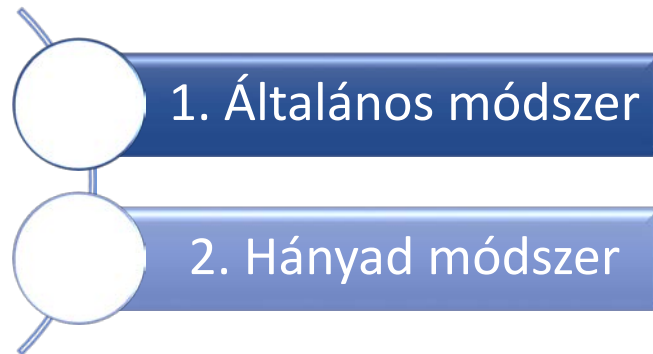
Az egyéni vállalkozó nem köteles társadalombiztosítási járulékot, nyugdíj és egészségbiztosítási járulékot fizetni akkor, ha:

- táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi- gyermekágyi segélyben, továbbá gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül,
- önkéntes tartalékos katona, aki katonai szolgálatot teljesít,
- fogvatartott,
- ügyvédként, szabadalmi ügyvivőként, közjegyzőként kamarai tagságát szünetelteti,
- az egyéni vállalkozó egyidejűleg munkaviszonyban áll és foglalkoztatása eléri a heti 36 órát, továbbá a közép vagy felsőfokú intézmény nappali tagozatos diákja és keresőképtelen.

A heti 36 órás munkaviszonyban álló, illetve a közép vagy felsőfokú intézményben tanuló esetén a nyugdíjjárulék, az egészségbiztosítási járulék, továbbá a szociális hozzájárulási adó továbbra is fenn áll, de ennek alapja az adóalap 4 százaléka, továbbá nem kell munkaerő-piaci járulékot fizetni. Ez esetben a járulékokat és a szociális hozzájárulási adót negyedévente, a negyedévet követő hó 12-éig kell megfizetni és bevallani az '58-as nyomtatványon.

A kiegészítő tevékenységet folytatónak havi 7110 forint egészségügyi szolgáltatási járulékot és 10 százalék nyugdíjjárulékot kell fizetnie. A kiegészítő tevékenységet folytatónak a járulékokat az adóévet követő hó 12. napjáig kell megfizetni és bevallani a '43-as nyomtatványon. Ha az egyéni vállalkozó foglalkoztatónak minősül, akkor a '08-as nyomtatványt kell kitöltenie.

Az EVA adóalanyok a helyi iparüzési adó megállapítására két módszer közül választhatnak (32. ábra).

32. ábra: Az EVA adóalanyok iparüzési adója meghatározásának módszerei

Forrás: 1990. évi törvény a helyi adókról 39/B. §

Az általános módszernél a helyi iparüzési adó alapja a nettó árbevétel, amit csökkenteni kell az eladott áruk beszerzési értékével, a közvetített szolgáltatások értékével, az alvállalkozói teljesítések értékével, valamint az anyagköltséggel és kutatás-fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével.

A hányad módszernél, az adó adóalapjának a bevétel 50 százalékát kell tekinteni, ha a vállalkozó az adó alapját egyszerűsített módon határozza meg.

4.2.6. Adminisztratív teendők

Az EVA alapját és összegét adóévenként kell megállapítani és bevallani. Egy adóév egy naptári évnek felel meg. A bevallást február 25-ig kell benyújtani a '43 -as nyomtatványon. Ha az adóalanyiség év közben szűnt meg, akkor a megszűnést követő 30 napon belül kell a fenti kötelezettségnek eleget tenni.

Az adóalany az adóév első három negyedévére negyedévenként a negyedévet követő hó 12. napjáig adóelőleget fizet, és azokat az adóévre vonatkozó bevallásban vallja be. Ezen kívül december 20-ig feltöltési kötelezettsége van, azaz az adóévi várható fizetendő adó összegére ki kell egészítenie a befizetett adóelőleget. Ha az adóelőlegek összege meghaladja a megállapított eva összegét, a különbözetet a bevallás napjától tudja az adóalany visszaigényelni a '17 -es nyomtatványon.⁵⁴

⁵⁴ 2002. évi XLIII. törvény 11§

A termékimportot terhelő áfát a vámhatóság állapítja meg, minden más esetben az adózó önadózás útján teljesíti az áfa bevallási kötelezettségét az eva bevallásban vagy a '86-os nyomtatványon.

Az adóalanynak a tevékenységéről bizonylatot kell kibocsátania, amelyet az áfa törvény X. fejezetében előírtak szerint kell megcsinálnia, azaz a termék beszerzőjének a termékértékesítésről és szolgáltatásnyújtásról az igénybe vevőnek számlát kell kibocsátania és az adómértéknek megfelelő áfát át kell hárítania. Nem háríthatja át az általános forgalmi adót, ha a termékértékesítés vagy a szolgáltatásnyújtás külföldön ment végbe, továbbá ha a termékbeszerző vagy szolgáltatás igénybe vevő áfa fizetésre kötelezett.⁵⁵

Az adóalany időrendben, egyfolytában, ellenőrizhető módon, az előírásnak megfelelően köteles nyilvántartani és rögzíteni minden olyan adatot, amely az adókötelezettség teljesítéséhez és annak ellenőrzéséhez szükséges. A nyilvántartásban adatot rögzíteni, módosítani, illetve törölni csakis kizárólag bizonylat alapján lehet. A bizonylatot, beleértve a rontott példányokat is az adó megállapításához való jog elévüléséig kell megőrizni.⁵⁶

A nyilvántartásvezetéssel kapcsolatos részletes szabályokat a vonatkozó törvény melléklete tartalmazza. A vezetett nyilvántartások elemei:

- Bevételi nyilvántartás
- Külön nyilvántartás minden olyan adóról és járulékról, amellyel összefüggésben adómegállapítási, -bevallási, -fizetési vagy adatszolgáltatási kötelezettség terheli az EVA adóalanyt.
- Szigorú számadású nyomtatványok nyilvántartása.

Az áfával összefüggésben további jelentési kötelezettség kizárólag csak az eladói minőségben vonatkozik az EVA alanyára. Jelentést akkor kell tenni, ha az ügyletről az általa kiállított számlában az áthárított áfa összege minimum 100000 forint.

Számlánként köteles nyilatkozni ekkor:

- a terméket beszerző, a szolgáltatást igénybe vevő adószámáról, csoportos áfa alanyiség esetén a csoportazonosító számának első nyolc számjegyéről,
- az áfa alapjáról, az áthárított áfa összegéről és a számla sorszámáról,

⁵⁵ 2002. évi XLIII. törvény 13§

⁵⁶ 2002. évi XLIII. törvény 4§(4)-(6)

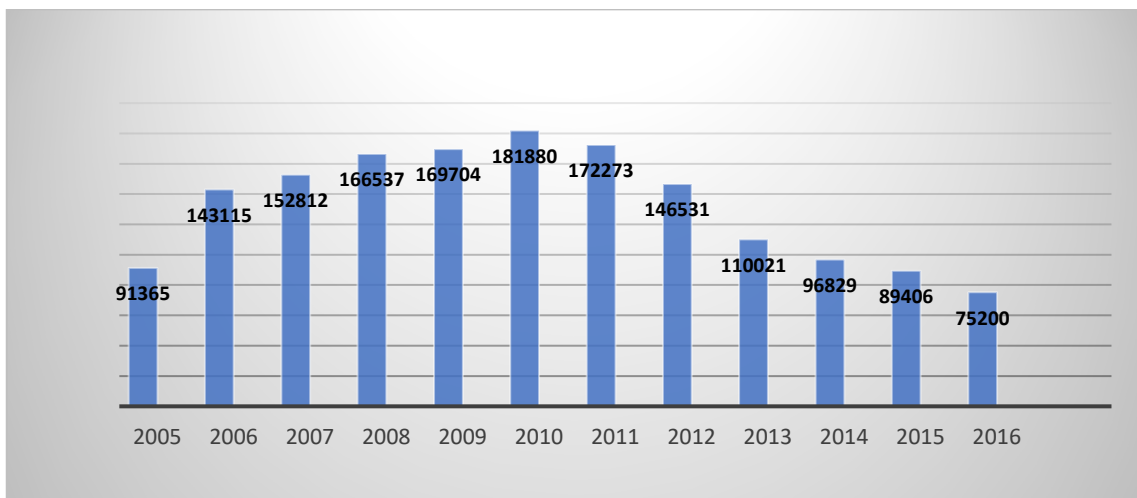
- a számla időpontjáról vagy ennek hiányában a kibocsátás keltéről.

Nem köteles nyilatkozni:

- az értékesítésről, ha azt nem adóalanynak teljesítette, vagy ha magyar adószámmal nem rendelkezőnek teljesítette,
- a fordított adózás alá tartozó értékesítésekről, beszerzésekről,
- olyan esetekben, mikor a számla az áthárított adót nem tartalmazhatja.⁵⁷

4.2.7. A központi költségvetés egyszerűsített vállalkozói adóból származó bevételei

Az EVA szabályozása a bevezetés óta többször is módosult. A legdrasztikusabb változtatás az adókulcs és a bevételi határ emelésében jelölhető meg. Míg 2002-ben a törvény hatályba lépésekor az adó mértéke 15%, az árbevétel pedig 15 millió Ft volt, addig 2004-ben a bevételi határt 25 millió forintra emelték.

33. ábra: Az EVÁ-ból származó költségvetési bevételek alakulása, 2005-2016 (m Ft)

Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qse006i.html

2005 és 2006 között jelentős növekedés figyelhető meg az EVÁ-ból származó költségvetési bevételek alakulásában (33. ábra). 1 év alatt több mint 50 milliárddal növekedett a központi költségvetés bevétele, ezután azonban mérséklődött a növekedés üteme egészen 2010-ig.

A 2008-as évben az adó mértékét további 10 százalékkal növelték, így 25 százalékra változott az adó mértéke. 2010-től már 30 százalékkal kellett adózniuk azon egyéni vállalkozóknak, akik ezt az adózási formát választották. Az adókulcs emelésének

⁵⁷ 2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről 31/B.§

eredménye az EVÁ-ból származó költségvetési bevételek csökkenése lett, az adózási forma az adóteher miatt egyáltalán nem számított vonzó lehetőségnek az adózók számára. A 2010. évhez képest 2011-ben több mint 5, utána pedig 15, majd 25 százalékos csökkenés figyelhető meg az adóbevételekben. Az adókulcsot 37 százalékra, az összeghatárt pedig 30 millió forintra emelték a 2012-es évben, ami a mai napig érvényben van.

2013-ban bevezetésre került a kisadózó vállalkozások tételes adója, ami végleg „betett” az EVA-nak. Amíg „pályafutásának” csúcán a költségvetésnek 181 880 millió forint bevétele származott az egyszerűsített vállalkozói adóból 2010-ben, addig 2017-ben ez a szám 75 200 millió forint, ami majdnem 60 százalékkal kevesebb.

4.3. A személyi jövedelemadó törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók

A személyi jövedelemadó hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók két féle lehetőség közül választhatnak: az átalányadózás, illetve a vállalkozói személyi jövedelemadózás közül. Első körben az átalányadózást fogom bemutatni.

4.3.1. Az átalányadózás választására jogosultak

Az egyéni vállalkozó akkor választhatja az átalányadózást, ha a tevékenység megkezdését megelőző adóévben az egyéni vállalkozói bevétele nem haladta meg a 15 millió forintot, illetve az adóévben sem haladja meg várhatóan a 15 millió forintot. Az előzőektől eltérően azon személyekre, akik egész adóévben kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet) végeztek, rájuk a 100 millió forintos értékhatár vonatkozik.⁵⁸

4.3.2. Az adóalanyiség kezdete

A KATA hatálya alól kilépők a 'T101E nyomtatványon jelenthetik be az átalányadózás választását, az EVA hatálya alól kilépők, pedig a 'T103-as nyomtatványon.

⁵⁸ 1995. évi CXVII. törvény 50§

4.3.3. Az átalányadózásra való jogosultság megszűnése

Az az egyéni vállalkozó, akinek az átalányadózásra való jogosultsága megszűnik vagy maga megszünteti, legközelebb csak 4 adóév múlva választhatja újra ezt az adózási formát. Az esetben, ha a jogosultság év közben szűnik meg, akkor az adóév teljes egészére a vállalkozói jövedelem szerinti adózás szabályait kell alkalmazni. Megszűnik a jogosultság a jogerőre emelkedés napjával, ha az átalányadózó nem adott számlát vagy nyugtát és az adóhatóság bírságot állapított meg.⁵⁹

4.3.4. Az adó alapja és mértéke

A jövedelem számításakor a vállalkozói bevételből kell kiindulni. A jövedelmet a vonatkozó költséghányad levonásával lehet megállapítani. A vállalkozói jövedelem szerinti adózásnál felsorolt bevételeket kell bevételnek tekinteni, de nem minősül bevételnek a vállalkozási tevékenységhez, a fejlesztési célra vagy költségei fedezésére kapott jogszabály vagy nemzetközi szerződés alapján folyósított vissza nem térítendő támogatás.⁶⁰

A vállalkozó által végzett tevékenységekhez különböző költséghányadokat kell alkalmazni (2. táblázat).

végzett tevékenység	költséghányad mértéke (%)	
	kiegészítő tevékenység	nem kiegészítő tevékenység
bármely, a következőkben fel nem sorolt tevékenység	25	40
ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási, kereskedelmi	75	80
kiskereskedelmi	83	87
kiskereskedelmi, ha a törvényben felsorolt üzlet(ek) működtetését végzi	91	93

2. táblázat: Az átalányadózásesetében alkalmazandó költséghányadok

⁵⁹ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 55§

⁶⁰ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 51§

A fenti költséghányadok segítségével megállapított jövedelem az összevont jövedelem részét képezi, mely után az adó mértéke 15%. Adókedvezmény érvényesítésére nincs lehetőség.

Az átalányadózonak jövedelme után adóelőleget kell megállapítania és megfizetnie, melyet csökkenthet az első házások kedvezményével, illetve a családi kedvezménnyel, az átalányban megállapított jövedelmet terhelő járulékok összegéig.⁶¹ A kifizetőnek nem kell adóelőleget megállapítania a vállalkozói bevételből az esetben, ha az egyéni vállalkozó feltünteti a jogállását bizonyító közokirat számát a bevételéről kiállított bizonylatán.

Az esetben, ha az egyéni vállalkozó év közben kívánja igénybe venni a családi járulékkedvezményt, akkor az átalányban megállapított jövedelem adóelőlegét havonta állapítja meg és vallja be.⁶²

4.3.5. A helyi iparüzési adókötelezettség és a választott adónem összefüggései

A megfizetendő járulékokról a Tbj⁶³, az egészségügyi hozzájárulásról az Eho⁶⁴, illetve a szociális hozzájárulási adóról a Szoch⁶⁵ törvény rendelkezik.

A nyugdíjjárulékot, illetve az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékot az átalányadózó az átalányban megállapított jövedelem után fizeti meg.

A nyugdíjjárulék alapja legalább minimálbér, illetve a garantált bérminimum, az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alapja pedig legalább a minimálbér, illetve a garantált bérminimum 150 százaléka. A szociális hozzájárulási adó alapja legalább a minimálbér, illetve a garantált bérminimum 112.5 százaléka.

A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó 10% nyugdíjjárulékot, továbbá 7 110 forint egészségügyi szolgáltatási járulékot fizet, melynek alapja az átalányban megállapított jövedelem.

⁶¹ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 46§

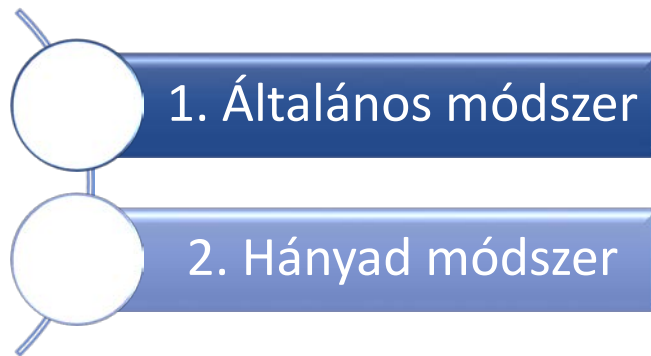
⁶² 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 49§(4) és (6)

⁶³ 1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól

⁶⁴ 1998. évi LXVI. törvény az egészségügyi hozzájárulásról

⁶⁵ 2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról

Az átalányadózó, a helyi iparűzési adó megállapítására két módszer közül választhatnak.(34. ábra)

34. ábra: Az átalányadózó adóalanyok iparűzési adója meghatározásának módszerei

Forrás: 1990. évi törvény a helyi adókról 39§-39/A.§

Az általános módszernél a helyi iparűzési adó alapja a nettó árbevétel, amit csökkenteni kell az eladott áruk beszerzési értékével, a közvetített szolgáltatások értékével, az alvállalkozói teljesítések értékével, valamint az anyagköltséggel és kutatás-fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével.

A hányad módszernél, az átalányban megállapított jövedelem 20 százalékkal növelt összege. Ez a módszer abban az esetben választható, ha a nettó árbevétel nem haladta meg éves szinten a 8 millió forintot.

4.3.6. Adminisztratív teendők

Az átalányadózó, ha áfa levonási jogát nem érvényesíti, csak bevételi nyilvántartást vezet (pénztárkönyv, bevétel), továbbá a vállalkozással kapcsolatban felmerült összes költségének bizonylatait köteles megőrizni az adó utólagos megállapításához való jog elévüléséig. A részletező nyilvántartásokat a törvény mellékletében szereplő szabályok szerint kell vezetnie. Elszámoltnak kell tekinteni az elhatárolt veszteség évenkénti 20-20 százalékát, továbbá az összes költséget és erre az időszakra jutó értékcsökkenési leírást.⁶⁶ A személyi jövedelemadó bevallást évente 17SZJA nyomtatványon kell bevallani, a SZJA előleget pedig negyedévente. A járulékok megfizetését a tárgyhónapot követő hó 12-ig kell megtenni, illetve bevallani az '58-as számú nyomtatványon, ha kiegészítő

⁶⁶ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 54§

tevékenységet folytat, abban az esetben negyedévente. Ha áfa bevallásra kötelezett azt a '65-ös nyomtatványon kell megtennie.

4.3.7. A vállalkozói jövedelem szerinti adózás választására jogosultak

A személyi jövedelemadó törvény 3§ 17. pontja szerint, egyéni vállalkozónak minősül:

- „az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő magánszemély (kivéve az, aki ingatlan bérbeadási vagy szálláshely-szolgáltatási tevékenységet folytat)
- állatorvosi
- ügyvédi (kivéve, ha tevékenységét ügyvédi iroda tagjaként, vagy alkalmazott ügyvédként folytatja)
- ügyvivői
- közjegyzői (kivéve, ha tevékenységét közjegyzői iroda tagjaként folytatja)
- önálló bírósági végrehajtói (kivéve, ha végrehajtói iroda tagjaként folytatja) tevékenységet folytat.”

4.3.8. Az adóalanyiság kezdete

A bejelentkezés a 'T101E nyomtatványon vagy a 'T104-es nyomtatványon történik.

4.3.9. Az adóalanyiság megszűnése

Az adóalanyiság megszűnik a Szja törvény 49/B.§ (2) bekezdése szerint, ha: „Az egyéni vállalkozói jogállás megszűnését követően a megszűnés adóévről szóló adóbevallás benyújtásáig:

- az egyéni vállalkozói tevékenységre tekintettel befolyt ellenérték a megszűnés adóévében megszerzett vállalkozói bevételnek
- az egyéni vállalkozói tevékenységgel összefüggő igazoltan felmerült kiadás a megszűnés adóévében elszámolható vállalkozói költségnek

minősül, amelyet a magánszemélynek a megszűnés adóévről szóló adóbevallásban kell figyelembe vennie.”

4.3.10. Az adó alapja és mértéke

A vállalkozói személyi jövedelemadó egy költségelszámolásra épülő jövedelemmegállapítási módszer (35. ábra).

Vállalkozói személyi jövedelemadó levezetése	bevételek
	+ bevételt növelő tételek
	- bevételt csökkentő tételek
	- költségek
	=jövedelem
	-veszteségelhatárolás
	=vállalkozói adóalap (minimum jövedelem)
	-vállalkozói személyi jövedelemadó
	=adózás utáni vállalkozói jövedelem
	+növelő tételek
	-csökkentő tételek
	=vállalkozói osztalékalap*sza és EHO

35. ábra: A vállalkozói szja levezetésének sémája

Forrás: 1995. évi CXVII. törvény

Bevétekként kell kezelni minden olyan bevételt, ami a vállalkozói tevékenység végzése során a tevékenységgel kapcsolatban keletkezik. A bevételt növelő és csökkentő tételek korrigálják (36. ábra).

- az adóalapot nem érintő, bevételként nyilvántartott készletérték, ha az egyéni vállalkozó korábban más adózási formát választott, és visszatér a vállalkozói személyi jövedelemadóhoz

- azon összeg, amelyet a foglalkoztatottak átlagos létszámának csökkenése miatt vett figyelembe

- ha áttér az EVA-ra, azon ellenérték, amelyről kiállított számla szerinti teljesítési időpont megelező az EVA adóalanyiság első adóévé

- ha áttér a KATA-ra, azon ellenérték, amelyről kiállított bizonylat szerinti teljesítési időpont megelőzi a KATA adóalanyiság kezdő napját

- az az alkalmazott, aki 50 százalékban megváltozott munkaképességű, az ő számára kifizetett bér, legfeljebb a hónap első napján érvényes minimálbér

- olyan tanuló, aki szakképző iskolába jár és tanulószerveződés alapján gyakorlati képzésen vesz részt, a minimálbér 24 százaléka, szakképző iskolával kötött megállapodás alapján folytatott gyakorlati képzés esetén a minimálbér 12 százaléka

- sikeres szakmai vizsgát tett szakképző iskolai tanuló folyamatosan továbbfoglalkoztatása esetén, a szochó összege maximum 12 hónapon át

36. ábra: A bevétel korrekciós tételei

Forrás: Kis-Vén V.2017, p.13

A korrigált bevételből levonjuk az elismert költségeket, amelyek a bevételszerző tevékenységgel összefüggnek és ténylegesen kifizetésre kerültek. A kiszámított jövedelemből levonjuk a korábbi évek elhatárolt veszteségét és megkapjuk a vállalkozói adóalapot. Veszteségelhatárolásnak nevezzük azt, amikor a vállalkozó a bevételt meghaladó költségeket a következő öt adóév során a vállalkozói jövedelmével szemben számol el.

A vállalkozói személyi jövedelemadó megfizetése előtt, meg kell állapítani, hogy a vállalkozói adóalap összege elérte-e a jövedelem-minimumot. A jövedelem minimum az adóalapba beszámító bevétel 2 százaléka. Meg kell határozni továbbá a hasonlítási alapot, annak érdekében, hogy megtudjuk, mely összeg alapján kell adóznunk. A hasonlítási alapot úgy határozzuk meg, hogy a bevételhez hozzáadjuk a bevételt növelő tételeket és kivonjuk a költségeket. Ha a hasonlítási alap nagyobb a jövedelem minimumnál, akkor vállalkozói adóalap után kell adózni, ha kisebb, akkor a jövedelem minimum után.

A vállalkozói adóalap után 9 százalék adót kell fizetni, mely után adókedvezményeket (49/B.§ (9)) lehet igénybe venni. Ha levontuk, megkapjuk az adózás utáni vállalkozói jövedelmet.

Ehhez hozzájönnek még további növelő, illetve a csökkentő tételek(49/C. §), melyekkel meghatározható a vállalkozói osztalékalap. A vállalkozói osztalékalap után 15 százalék személyi jövedelemadót és 14 százalék egészségügyi hozzájárulást kell fizetni. Az EHO mértéke maximum 450 000 forint lehet, figyelembe véve a biztosítási jogviszonyban

megfizetett természetbeni és pénzbeli egészségbiztosítási járulék és egészségügyi szolgáltatási járulék összegét együttesen nézve.⁶⁷

A vállalkozói költségek között az egyéni vállalkozó vállalkozó figyelembe veheti a vállalkozói kivét összegét, mely önálló tevékenységként 15% személyi jövedelemadót köteles fizetni. A vállalkozói kivét fogalmát a személyi jövedelemadó törvény 16§ (4) pontja határozza meg. „ A vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozónál önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül az egyéni vállalkozói tevékenység során személyes munkavégzés címén vállalkozói költségként elszámolt vállalkozói kivét, amellyel szemben költség, költséghányad vagy más levonás nem érvényesíthető.”

Vállalkozói kivét elszámolása esetén a vállalkozónak lehetősége van az összevont jövedelméből adóalap kedvezmények figyelembe vételére. Az egyéni vállalkozó családi kedvezményt érvényesíthet, ami 1 eltartott után 10000 Ft, 2 eltartott után 15000 Ft, 3 vagy több eltartott után 33000 Ft adóba átszámítva. A családi kedvezményt a vállalkozói kivét után, mint adóalap csökkentő tétel, illetve a munka, továbbá egészségbiztosítási- és munkaerőpiaci járulék összegéből lehet érvényesíteni. Az egyéni vállalkozó igénybe veheti az első házasként kedvezményét 24 hónapon keresztül, amellyel havonta 33 335 forinttal csökkenti az összevont adóalapját.⁶⁸

4.3.11. A helyi iparüzési adókötelezettség és a választott adónem összefüggései

A nyugdíjjárulékot, illetve az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékot, a vállalkozói jövedelem szerinti adózó a vállalkozói kivét után fizeti meg.

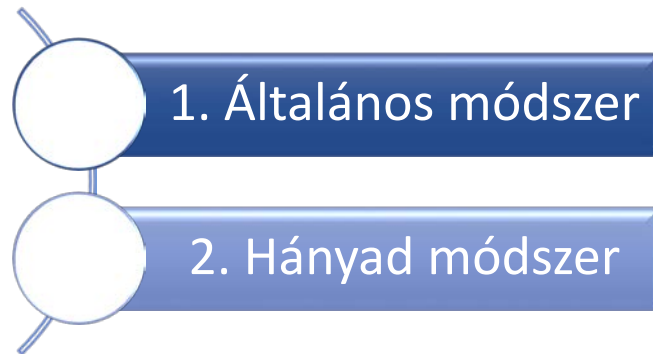
A nyugdíjjárulék alapja legalább minimálbér, illetve a garantált bérminimum, az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alapja pedig legalább a minimálbér, illetve a garantált bérminimum 150 százaléka. A szociális hozzájárulási adó alapja legalább a minimálbér, illetve a garantált bérminimum 112.5 százaléka.

A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó 10% nyugdíjjárulékot fizet, melynek alapja a vállalkozói kivét, továbbá 7 110 forint egészségügyi szolgáltatási járulékot.

⁶⁷ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 49/B.§

⁶⁸ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 29/A. és 29/C.§

Az a vállalkozói személyi jövedelemadózt választók, a helyi iparüzési adó megállapítására két módszer közül választhatnak.(37. ábra)

37. ábra: A vállalkozói személyi jövedelemadót választók iparüzési adója meghatározásának módszerei

Forrás: 1990. évi törvény a helyi adókról 39§-39/A.§

Az általános módszernél a helyi iparüzési adó alapja a nettó árbevétel, amit csökkenteni kell az eladott áruk beszerzési értékével, a közvetített szolgáltatások értékével, az alvállalkozói teljesítések értékével, valamint az anyagköltséggel és kutatás-fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével.

A hányad módszernél, a nettó árbevétel 80 százaléka után kell megfizetni az adót. Ez a módszer abban az esetben választható, ha a nettó árbevétel nem haladta meg éves szinten a 8 millió forintot.

4.3.12. Adminisztratív teendők

Az egyéni vállalkozónak alap és részletező nyilvántartást kell vezetnie. Alapnyilvántartások vezetésére a naplófőkönyv, illetve a pénztárkönyv szolgál. A részletező nyilvántartások közül csak azokat köteles vezetni, melyek a jövedelem megállapításához szükségesek.⁶⁹

A személyi jövedelemadó bevallását a 17SZJA nyomtatványon évente kell bevallani, az SZJA előleget negyedévente, a vállalkozói osztalékalap utáni adókat pedig évente. A járulékok megfizetését a tárgyhónapot követő hó 12-ig kell megtenni, illetve bevallani az '58-as számú nyomtatványon, ha kiegészítő tevékenységet folytat, abban az esetben negyedévente. A cégautóadó bevallást a '01-es nyomtatványon kell bevallani negyedévente. Ha áfa bevallásra kötelezett azt a '65-ös nyomtatványon kell megtennie.

⁶⁹ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 5.számú melléklet

4.4. Egyéb kiemelt adónemekkel kapcsolatos szabályok

Jelen fejezetpontban röviden írok az áfa kötelezettségről, továbbá a cégautó adóról. Előbbiről azért, mert egyéni vállalkozások esetében jellemző az alanyi mentesség választása, utóbbiról pedig azon okból, mert a cégautóadó fizetést a választott jövedelemadózási módszer befolyásolja.

Általános forgalmi adó

Alanyi mentességet azok a vállalkozások választhatnak az áfa rendszerében, akiknek az árbevétele nem haladja meg a 8 millió forintot.⁷⁰ Azon vállalkozóknak érdemes választaniuk, akik nem terveznek beruházásokat eszközölni, illetve főképpen magánszemélyeknek értékesítenek, továbbá akinek nincs vagy viszonylag kevés költségük merül fel. Ilyen esetekben nem merülne fel áfa visszaigénylési lehetőség, így érdemes a mentességet választani, elkerülve a bevallási és egyéb adminisztratív kötelezettségeket is.

Alanyi mentesség esetében a kiállított számlán ekkor fel kell tüntetni, hogy a kiállító alanyi mentes (az áfa értékének helyén) szokták feltüntetni. Az alanyi adómentességet az induló vállalkozások megalakulásakor, működő vállalkozások pedig tárgyév végén, azaz december 31-én választhatják.

Áfa alanyok esetében a 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról szóló előírásai irányadók.

Cégautó adó

A cégautó adó szabályai a 1991. évi LXXXII. törvény a gépjárműadóról jogszabályban található. A rendelkezések alapján nem kell az egyéni vállalkozónak cégautó adót fizetnie, ha átalányadózó, illetve EVA adóalany, továbbá, ha 500 km utat számol el átalányban a vállalkozói személyi jövedelemadó esetében. Nem kell továbbá adót fizetnie annak, akinek környezetkímélő autója van.

⁷⁰ 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 188§

gépjármű hajtómotorjának teljesítménye(kW)	Környezetvédelmi osztály-jelzés		
	„0”-„4” osztályjelzések esetén	„6”-„10” osztályjelzések esetén	„5”; „14-15” osztályjelzések esetén
0-50	16500 Ft	8800 Ft	7700 Ft
51-90	22000 Ft	11000 Ft	8800 Ft
91-120	33000 Ft	22000 Ft	11000 Ft
120 felett	44000 Ft	33000 Ft	22000 Ft

3. táblázat: A cégautó adó havi mértéke

Forrás: 1991. évi LXXXII. törvény a gépjárműadóról

5. Empirikus elemzés: Milyen adózási formát érdemes választani az árbevétel és a költség függvényében?

Az alábbi táblázatokban azt szeretném bemutatni, hogy hogyan alakul az egyéni vállalkozás nettó jövedelme különböző árbevétel és költség esetében.

A számítások során figyelembe vett alapvetések:

- Az egyéni vállalkozó főállású.
- A munkavégzés legalább középfokú végzettséget igényel, ezért a járulékok és adók számításnál a garantált bérminimum került figyelembe vételre, ami 161 000 Ft havonta.
- Az átalányadóznál a bevételre vetíthető költséghányad mértéke 40%.
- A helyi iparüzési adó esetében az egyszerűsített megállapítást (hányad módszer) alkalmaztam, illetve mértékének 2 százalékot vettem.
- Az egyéni vállalkozónál nem vettem figyelembe korrekciós tételeket, adókedvezményt és a kivét utáni adóból adóalap csökkentő tételeket.
- Az egyéni vállalkozó a jövedelem minimum szabály alkalmazása mellett döntött.
- A kisadózó esetében az adózó nem vállalja a magasabb összegű adótételt (nincs KATA plusz).
- A vállalkozói kivét kiadásként csak a vállalkozói személyi jövedelemadózást folytatónál kerül figyelembe vételre.
- Alanyi adómentességet választottam az árbevételi korlátnak megfelelően.
- Teljes éves működést feltételeztem.
- Az EVA esetén korrekciós tétel nem merül fel, és áfa alanyi mentesség érvényesülése esetén a bevétel bruttó összegként kezelendő.
- Az első esetben 20 százalékos költség/bevétel aránnyal, a 2. esetben 40 százalékos, illetve a 3-nál 80 százalékos aránnyal dolgoztam, azaz a költségarányok folyamatos duplikálódását vettem figyelembe. A költséghányad nem tartalmazza a vállalkozói szja esetén költségként elszámolható vállalkozói kivétet.

főállás esetén	vállalkozói szja	átalányadózó	eva	kata
éves bevétel	3 000 000 Ft	3 000 000 Ft	3 810 000 Ft	3 000 000 Ft
éves egyéb költség	600 000 Ft	600 000 Ft	600 000 Ft	600 000 Ft
vállalkozói kivét	1 932 000 Ft	-	-	-
elszámolt ktg.(átalányadóznál)40%	-	1 200 000 Ft	-	-
eva(37%)	-	-	1 409 700 Ft	-
kata tételes adó	-	-	-	600 000 Ft
vállalkozói adóalap	-58 170Ft	-	-	-
különadó kata(40%)	-	-	-	-
vállalati adó(9%)	5 400 Ft	-	-	-
vállalkozói osztalékalap	0 Ft	-	-	-
osztalékalap után szja(15%)	0 Ft	-	-	-
osztalékalap után eho(14%)	0 Ft	-	-	-
vállalkozói kivét=adóalap	1 932 000 Ft	-	-	-
szja(15%)	289 800 Ft	270 000 Ft	-	-
nyugdíjjárulék(10%)	193 200 Ft	193 200 Ft	193 200 Ft	-
egészségbzt.+munkaerő- piaci(8.5%)	246 330 Ft	246 330 Ft	246 330 Ft	-
szocho(22%)	478 170 Ft	478 170 Ft	478 170 Ft	-
HIPA	48 000 Ft	43 200 Ft	38 100 Ft	48 000 Ft
összes teher	1 260 900 Ft	1 230 900 Ft	2 365 500 Ft	648 000 Ft
nettó jövedelem	1 139 100 Ft	1 169 100 Ft	844 500 Ft	1 752 000 Ft

4. táblázat: 1.kalkuláció

Forrás: saját szerkesztés fiktív adatok alapján

3 millió forintos árbevétel és 600 ezer forintos költség mellett a kisadózó vállalkozások tételes adója bizonyult a legjobb választásnak az alacsony adóterheknek köszönhetően (4. táblázat). Második helyre az átalányadózást választó "fut be", amíg harmadik helyre a vállalkozói személyi jövedelemadózást választó. Ilyen feltételek mellett a „legrosszabb” adózási forma az egyszerűsített vállalkozói adó a magas közterheknek köszönhetően. Az átalányadózás azért lett kedvezőbb a vállalkozói szja-nál, mert az átalányadózás esetében magasabb költséghányad alkalmazására van lehetőség, a felmerülő költségek viszont nem érik el a bevétel 40%-át.

főállás esetén	vállalkozói szja	átalányadózó	eva	kata
éves bevétel	5 000 000 Ft	5 000 000 Ft	6 350 000 Ft	5 000 000 Ft
éves egyéb költség	2 000 000 Ft	2 000 000 Ft	2 000 000 Ft	2 000 000 Ft
vállalkozói kivét	1 932 000 Ft	-	-	-
elszámolt ktg.(átalányadóznál)40%	-	2 000 000 Ft	-	-
eva(37%)	-	-	2 349 500 Ft	-
kata tételes adó	-	-	-	600 000 Ft

vállalkozói adóalap	509 830 Ft	-	-	-
különadó kata(40%)	-	-	-	-
vállalati adó(9%)	45 885 Ft	-	-	-
vállalkozói osztalékalap	463 945 Ft	-	-	-
osztalékalap után szja(15%)	69 592 Ft	-	-	-
osztalékalap után eho(14%)	64 952 Ft	-	-	-
vállalkozói kivét=adóalap	1 932 000 Ft	-	-	-
szja(15%)	289 800 Ft	450 000 Ft	-	-
nyugdíjjárulék(10%)	193 200 Ft	300 000 Ft	193 200 Ft	-
egészségbizt.+munkaerő-piaci(8.5%)	246 330 Ft	255 000 Ft	246 330 Ft	-
szocho(22%)	478 170 Ft	660 000 Ft	478 170 Ft	-
HIPA	80 000 Ft	72 000 Ft	63 500 Ft	80 000 Ft
összes teher	1 467 929 Ft	1 737 000 Ft	3 330 700 Ft	680 000 Ft
nettó jövedelem	1 532 071 Ft	1 263 000 Ft	1 019 300 Ft	2 320 000 Ft

5. táblázat: 2. kalkuláció

Forrás: saját szerkesztés fiktív adatok alapján

5 millió forintos árbevétel és 2 millió forintos költség mellett (40%-os költségarány) ismételten a kisadózó vállalkozások tételes adója bizonyult a legjobb választásnak (5. táblázat). Második helyre viszont most a vállalkozói Szja-t választó került, míg harmadik helyre az átalányadózást választó jönne. Ilyen feltételek mellett a „legrosszabb” adózási forma megint az egyszerűsített vállalkozói adó. A vállalkozói szja most azért lett kedvezőbb az átalányadózással szemben, mert a vállalkozói kivéttel együtt a költségek meghaladják az átalányadózást választónál érvényesíthető 40%-ot.

<i>főállás esetén</i>	<i>vállalkozói szja</i>	<i>átalányadózó</i>	<i>eva</i>	<i>kata</i>
<i>éves bevétel</i>	7 500 000 Ft	7 500 000 Ft	9 525 000 Ft	7 500 000 Ft
<i>éves egyéb költség</i>	6 000 000 Ft	6 000 000 Ft	6 000 000 Ft	6 000 000 Ft
<i>vállalkozói kivét</i>	1 932 000 Ft	-	-	-
<i>elszámolt</i>	-	3 000 000 Ft	-	-
<i>ktg.(átalányadózónál)40%</i>	-	-	3 524 250 Ft	-
<i>eva(37%)</i>	-	-	-	-
<i>kata tételes adó</i>	-	-	-	600 000 Ft
<i>vállalkozói adóalap</i>	-432 000 Ft	-	-	-
<i>különadó kata(40%)</i>	-	-	-	-
<i>vállalati adó(9%)</i>	13 500 Ft	-	-	-
<i>vállalkozói osztalékalap</i>	0 Ft	-	-	-
<i>osztalékalap után szja(15%)</i>	0 Ft	-	-	-
<i>osztalékalap után eho(14%)</i>	0 Ft	-	-	-
<i>vállalkozói kivét=adóalap</i>	1 932 000 Ft	-	-	-

<i>szja(15%)</i>	<i>289 800 Ft</i>	<i>675 000 Ft</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>nyugdíjjárulék(10%)</i>	<i>193 200 Ft</i>	<i>450 000 Ft</i>	<i>193 200 Ft</i>	<i>-</i>
<i>egészségbizt.+munkaerő- piaci(8.5%)</i>	<i>246 330 Ft</i>	<i>382 500 Ft</i>	<i>246 330 Ft</i>	<i>-</i>
<i>szocho(22%)</i>	<i>478 170 Ft</i>	<i>990 000 Ft</i>	<i>478 170 Ft</i>	<i>-</i>
<i>HIPA</i>	<i>120 000 Ft</i>	<i>108 000 Ft</i>	<i>95 250 Ft</i>	<i>120 000 Ft</i>
<i>összes teher</i>	<i>1 341 000 Ft</i>	<i>2 605 500 Ft</i>	<i>4 537 200 Ft</i>	<i>720 000 Ft</i>
<i>nettó jövedelem</i>	<i>159 000 Ft</i>	<i>-1 105 500 Ft</i>	<i>-1 012 200 Ft</i>	<i>780 000 Ft</i>

6. táblázat: 3.kalkuláció

Forrás: saját szerkesztés fiktív adatok alapján

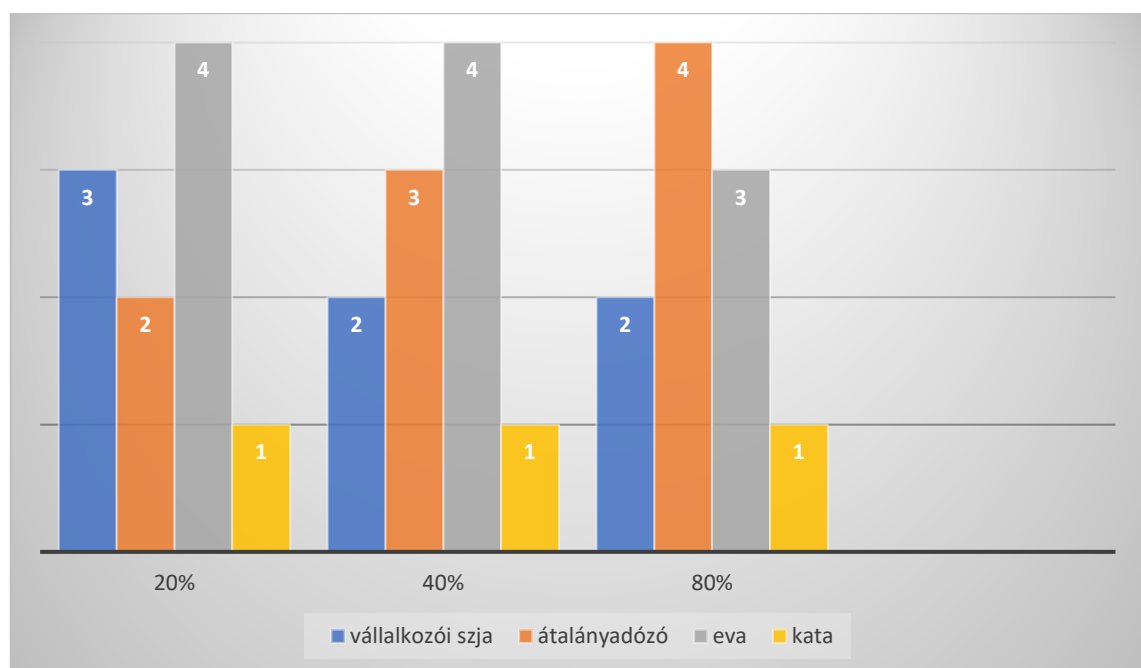
7,5 millió forintos árbevétel és 6 millió forintos költség (80%-os költségarány) mellett még mindig a KATA áll az első helyen (6. táblázat). Ismételten második a vállalkozói Szja, harmadik helyre az egyszerűsített vállalkozói adót választó került. Ilyen feltételek mellett a „legrosszabb” adózási forma megint az átalányadózás annak köszönhetően, hogy hiába a 80 százalékos költség arány, az adózó csak 40 százalékot tud figyelembe venni, továbbá mivel így a garantált bérminimum összegét jelentősen meghaladó az átalányadós jövedelem, jóval magasabb járulékterhek adódnak az EVA-hoz képest. Összességében ezek a hatások ellensúlyozzák az EVA magas, 37%-os adóterhelését, és emiatt az átalányadózás az utolsó helyre került.

Összességében megállapítható, hogy a legkedvezőbb adózási forma a közterhek nagyságrendje szempontjából a megadott adatok alapján a kisadózó vállalkozások tételes adója volt (38. ábra). Ez akkor is igaznak bizonyult, mikor 80% költség elszámolásra lett volna lehetőség. Ilyen költségaránynál a költségelszámolásra épülő vállalkozói személyi jövedelemadózást vártam az első helyre. A kalkulációkból jól látható, hogy nem elégséges csak a jövedelmet terhelő adó összegét vizsgálni, hanem a közterheket komplexen kell figyelembe venni az optimális megoldás keresésekor. A 80%-os költségarány érvényesítésekor a vállalkozói jövedelem utáni adózásnál figyelembe kellett venni a jövedelem minimum szabályt, mely a negatív adóalap ellenére fizetési kötelezettséget keletkeztethet. Továbbá ekkor az adóban történő megtakarítási lehetőséget a magas járulékfizetési terhek semlegesítették.

Megállapítottam továbbá, hogy az átalányadózás akkor jelent kedvező választási lehetőséget, ha az alkalmazható költséghányadnál nem lenne több az elszámolható költségek aránya, továbbá az átalányadózás esetén keletkező jövedelem nem haladja meg a minimálbér összegét. Amennyiben az átalányadós jövedelem jelentősen nagyobb a minimálbér/garantált bérminimum összegénél, a járulékterhelés nagymértékben

megnövekedhet, és így a közterhek együttesen igen magas szintet adhatnak. Olyannyira magasat, hogy az EVA esetében alkalmazandó magas adóterhelés (37%) és a minimálbér/garantált bérminimum összegére fizetendő járulékok együttes összegét is meghaladó lehet. EVA esetén a járulékfizetés nem függ főállású vállalkozás esetén a bevétel alakulásától, itt mindig a minimális összeg alapján kell fizetni. A 80% alatti költség szintek alkalmazása esetén az EVA rendre az utolsó helyre került a lehetséges megoldások között, köszönhetően az igen magas adókulcsnak.

Ugyanakkor nyugdíjas éveiben igen alacsony nyugdíjra számíthat majd a kata adónemet választó, amelyen segíthet azzal, hogy 50 000 forint helyett 75 000 forint tételes adót fizet havonta. Továbbá ezt az adózási formát választó adóalany születendő gyermeke esetén, nem fogja tudni érvényesíteni a gyermek után járó családi kedvezményt, illetve ha munkanélkülivé válik, a segély összege is nagyon minimális lesz.

38. ábra: Helyezések a költségarányok tükrében

Forrás: saját szerkesztés

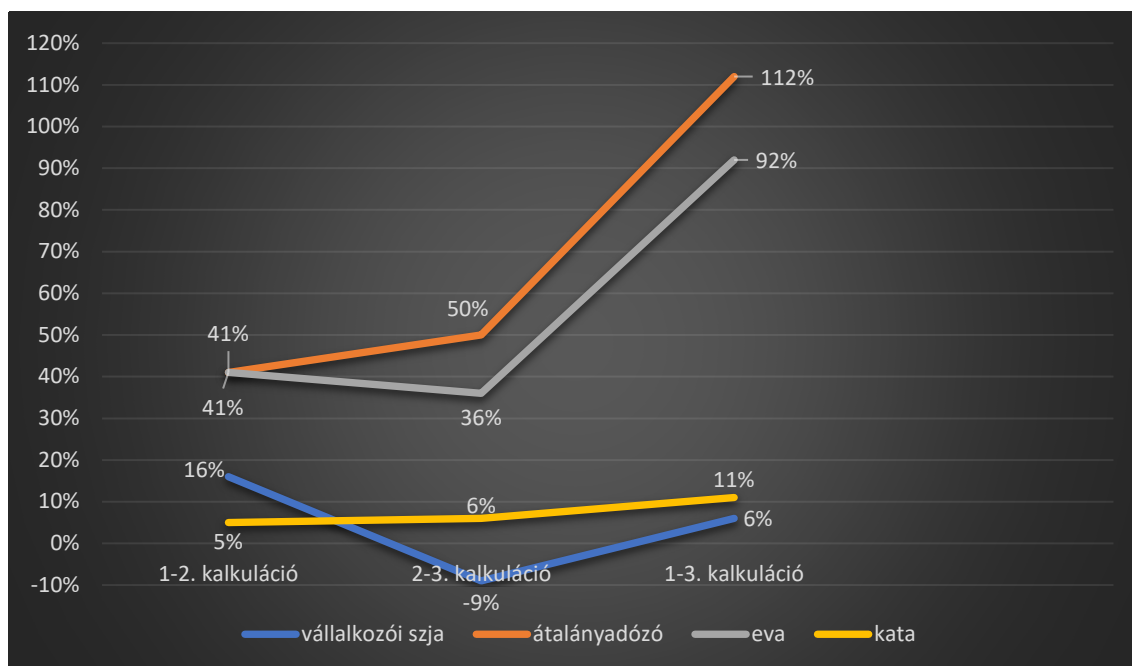
A következő néhány bekezdésben, azt vizsgáltam, hogy hogyan alakult a költségek duplikálásának hatására a közterhek összege(39.ábra).

Az első két kalkuláció esetében a költségek duplikálásával, a vállalkozói személyi jövedelemadónál 16 százalékkal nőtt a közterhek összege, az átalányadózó és az egyszerűsített vállalkozói adót választó egyéni vállalkozónál 41 százalékkal , mindaddig

a legkisebb mértékű növekedés a kisadózó vállalkozások tételes adójánál történt, mértéke 5 százalék.

A második és harmadik kalkulációnál, a vállalkozói személyi jövedelemadónál csökkent a közterhek összege 9 százalékkal, köszönhetően annak, hogy a vállalkozói osztalékalap után nem kellett adót fizetnie az egyéni vállalkozónak. A kata esetében most is csekély mértékben, 6 százalékkal nőtt. Az eva-t választó adóalany esetében 36 százalékkal, az átalányadózónak pedig 50 százalékkal kellett több közterhet fizetnie, köszönhetően a magas költségeknek.

Az első és harmadik kalkuláció esetében, amikor négyszeresére nőtt a költségek aránya, a legkisebb mértékű növekedés a vállalkozói személyi jövedelemadót választó egyéni vállalkozónál jelentkezett, melynek mértéke 6 százalék, második a kisadózó vállalkozások tételes adóját választó esetében. Az egyszerűsített vállalkozói adót választónál 92 százalékkal nőtt a közterhek aránya, míg az átalányadózónál, több mint duplájára nőtt a közterhek aránya, szám szerint 112 százalékkal.

39. ábra: Hogyan alakult a közterhek összege a költségek duplikálásával

Forrás: saját szerkesztés

6. Jövőbeni kitekintés a várható változások tükrében

KATA esetében számos változás lép érvénybe 2018-tól. Az új szabály szerint nem minősül főállású kisadózónak, aki a tárgyhónap egészében a nemzeti köznevelésről szóló törvény, valamint a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben, az Európai Gazdasági Térség tagállamában vagy Svájcban közép- vagy felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytat tanulmányokat, vagy az előzőekben nem említett államokban folytat ez előbbieknél megfelelő tanulmányokat, azaz csak 25000 forintot kell fizetni.

A főállású kisadózók havi ellátási alapja 50000 forint tételes adó mellett 90000 forintról, 94400 forintra emelkedik. Aki 75000 forint tételes adót fizet, annak pedig 150000 forintról, 158400 forintra emelkedik.

Az ügyvédi irodák is választhatják a kisadózó vállalkozások tételes adóját.⁷¹

Véleményem szerint ezen változásokkal, továbbra is nőni fog a kisadózó vállalkozások tételes adóját választó egyéni vállalkozások száma.

EVA esetében 2018. július 1-jétől valós idejű adatszolgáltatásra lesznek kötelezettek a számlakibocsátás vonatkozásában.

Az átalányadózás és a vállalkozói személyi jövedelemadót, továbbá az EVA-t érintően egyenlőre a járulékfizetés kapcsán említhető várható módosulás.

A járulékfizetésre kötelezett egyéni vállalkozókat érinteni fogja a **szociális hozzájárulási adó** 19,5%-ra való **csökkentése**, illetve a **minimálbér, garantált bérminimum összegének emelkedése**. A fenti változás az egyéni vállalkozások által választható négy jövedelemadózási módot választók közül egyedül a KATA adózókat nem fogja érinteni.

Az alábbi táblázattal a garantált bérminimum növekedésével és a szociális hozzájárulási adó csökkentésével, az egyszerűsített vállalkozói adót választó főállású egyéni vállalkozó fizetendő járulékaiban bekövetkezett változásokat mutatom be a garantált bérminimum összegére számítva (7. táblázat).

⁷¹ https://www.nav.gov.hu/nav/ado/kata/A_kisadozo_vallalkozo20171212.html letöltés ideje: 2017.12.29.

	2017	2018
garantált bérminimum	161000 Ft	180500 Ft
nyugdíjjárulék	16100 Ft	18050 Ft
egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék	20528 Ft	23014 Ft
szocho (22%/19,5%)	39848 Ft	39597 Ft
összes adó és járulék havi szinten	76476 Ft	80661 Ft
összes adó és járulék éves szinten	917712 Ft	967932 Ft
nettó havi szinten	84524 Ft	99839 Ft
nettó éves szinten	1014288 Ft	1198068 Ft

7. táblázat: Kalkuláció a garantált bérminimum és a szociális hozzájárulási adó változás együttes hatásának kimutatására

Forrás: <https://www.hrportal.hu/hr/a-minimalber-es-a-garantalt-berminimum-osszege-2018-ban-20170711.html>

2018. január 1-jétől a garantált bérminimum 161 000 Ft-ról 180 500 Ft-ra növekszik, míg a szociális hozzájárulási adó 22%-ról 19,5%-ra csökken. Ennek köszönhetően a vállalkozónál havi szinten 15 315 Ft-tal több jövedelem marad, ami éves 183 780 Ft megtakarítást eredményez.

A szociális hozzájárulási adó csökkenésével és a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelkedésével nőni fognak a nettó bérek, véleményem szerint a kormány ezzel szeretné csökkenteni a külföldre kivándorlók számát. Úgy gondolom, hogy ezzel a lépéssel nem tudja ezt a tendenciát megakadályozni, mivel így is elég messze van a nyugat európai bérekhez képest ez az összeg, illetve az árak is folyamatosan emelkednek Magyarországon.

7. Összefoglalás

Dolgozatomban az egyéni vállalkozások indításával kapcsolatos tervezési, szervezési és nyilvántartásvezetési feladatokat mutattam be.

Szakedolgozatomat hat részre lehet felosztani. Elsőként a vállalkozás indítását megelőző folyamatokról írtam, mint például, mi a vállalkozás indításának a motivációja, mi az a piackutatás és annak milyen módszerei vannak, továbbá milyen kockázatok leselkednek a vállalkozásokra, hogyan lehet piaci részesedést megszerezni, megtartani és bővíteni. Rámutattam a vállalkozás indításakor az üzleti terv elkészítésének szükségességére, bemutattam annak tartalmát. A vállalkozás indításához tőkére is szükség van, ezért röviden a vállalkozásindítás finanszírozási kérdéseivel is foglalkoztam. A vizsgálatból megállapítottam, hogy az egyéni vállalkozóknak nagyon sok kockázattal kell szembe nézniük, a vállalkozás indítását megfelelő motiváció birtokában, személyes képességekkel, tervezési, szervezési feladatokkal kell kísérni.

A második részben elemeztem az egyéni vállalkozásokra vonatkozó adatokat hazai, illetve nemzetközi viszonylatban. Megállapítottam, hogy az egyéni vállalkozások száma folyamatosan növekszik hazánkban, illetve a nemzetközi példaként választott Egyesült Királyságban is, ugyanakkor ott egyszerűbb egyéni vállalkozást indítani, mint itthon.

Szakedolgozatom következő fejezetében azt vizsgáltam, hogy ki lehet egyéni vállalkozó és ki nem, továbbá e vállalkozási forma előnyeiről és hátrányairól, illetve a létrehozásáról, valamint a szüneteltetés és a megszűnés eseteiről is írtam. Kitértem az egyéni vállalkozóra vonatkozó könyvvezetési és nyilvántartási szabályokra. Vizsgálataim azt mutatták, hogy az egyéni vállalkozásnak több előnye van, mint hátránya. Létrehozása ugyanakkor nem annyira egyszerű, mint ahogy gondoltam, hiszen elég sok helyre kell bejelentkezni a megadott határidőkön belül. A nyilvántartásvezetési szabályok áttekintése során arra a megállapításra jutottam, hogy az adózási mód választása determinálja a nyilvántartásokra vonatkozó kötelezettséget. A nyilvántartás formája összefügg az adózási móddal, ami abban jelentkezik, hogy a költségelszámolást nem megengedő megoldások (KATA, EVA, átalányadózás) esetében alapvetően elegendő az adózás alapjául szolgáló bevételekről nyilvántartást vezetni.

A negyedik részben, az adózási lehetőségeket és az ehhez tartozó kötelezettségeket vizsgáltam. Ez az egyik legfontosabb rész, így nagy hangsúlyt fektettem erre. Kitértem

benne a kisadózó vállalkozások tételes adójára, az egyszerűsített vállalkozói adóra, illetve a vállalkozói személyi jövedelemadózásra és az átalányadózásra, melyeket azonos elemzési struktúra alapján mutattam be. Vizsgálataimba beépítettem az adózási móddal összefüggésbe hozható közterhek közül a járulékokat, illetve a helyi iparüzési adót. Szintén van kapcsolat az adózási mód választása és a cégautó adó között.

A következő fejezetben fiktív adatok változtatásával mutattam be az egyéni vállalkozó nettó jövedelmének alakulását a vizsgált négy adózási megoldás levezetésével. Számításaim során egyszerűsítésekkel éltem, mint például nem vettem figyelembe a korrekciós tételeket, adókedvezményeket, stb., de megállapítottam, hogy az egyszerűsítések ellenére sem könnyű a közterhek pontos számszerűsítése. Miután az adóváltozások központjában az egyszerűsítése áll, mégis úgy vélem, bonyolult rendszerekkel állunk szemben, egy pénzügy-számviteli területhez nem értő leendő vállalkozónak egy közterheket komplexen figyelembe vevő kalkuláció összeállítása nagyon nehéz lenne. Emiatt mindenképpen javasolt szakemberre bízni a kalkulációt, az adózási feladatok ellátását. A vizsgált esetek a kisadózó vállalkozások tételes adóját hozták ki, mint a legkedvezőbb adózási forma a közterhek szempontjából, ugyanakkor tudni kell, hogy az egyéni vállalkozó ezen adózási mód esetében nyugdíjas éveiben igen kevés nyugdíjra számíthat. Megállapítottam, hogy a növekvő költségszint befolyást gyakorol az adózási javasolt módszerek sorrendjére. Bár dolgozatomban három esetet vezettem le, más bevételi és költségadatokkal újabb eredményekre jutottam volna. Amennyiben 12 millió Ft feletti bevételi adatokkal dolgoztam volna, a katasztrófa elvészíthette volna elsődlegességét, tekintve, hogy ez esetben megjelenne a 40%-os adóteher is. Vizsgálataim alátámasztják, hogy minden helyzetet egyedinek kell tekinteni, és az adott vállalkozásra jellemző adatokkal kell elvégezni a kalkulációt. Általános javaslatokként csak orientáló, megfontolásra érdemes szempontokat lehet kiemelni. Mindazonáltal javaslom a közterheket komplexen kezelni, és a kalkulációk során a jövedelmet terhelő adók mellett a további közteher elemeket is beemlíteni a vizsgálatba.

Az utolsó fejezetben a jövőbeni változásról írtam, melynek hatására véleményem szerint tovább fog nőni a kisadózó vállalkozások tételes adóját választó egyéni vállalkozók száma.

Végezetül elmondható, hogy négy adózási forma közül választhatnak az egyéni vállalkozók, azt, hogy nekik melyik a legmegfelelőbb, az összegyűjtött információk

alapján kell eldönteniük. Ehhez segítséget nyújtanak a szakirodalmak, illetve az interneten mindenki számára elérhető jogszabályok, a NAV honlapja, minisztériumok oldalai, de ha az egyéni vállalkozónak valami nem egyértelmű, érdemes könyvelőre bízni az adminisztratív feladatokat, hiszen elég súlyos büntetést is kaphat, rosszabb esetben az adószámát felfüggesztheti vagy akár törölheti is a NAV.

Irodalomjegyzék

Szakirodalom:

Balaton Károly-Tari Ernő: Stratégiai és üzleti tervezés, Aula Kiadó Kft., 2007.

Béza Dániel- Csapó Krisztián- Farkas Szilveszter- Filep Judit- Szerb László: Kisvállalkozások finanszírozása, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt., Budapest, 2007.

Farkas Szilveszter- Szabó József: A vállalati kockázatkezelés kézikönyve, Dialóg Campus Kiadó, Budapest- Pécs, 2005.

Kis-Vén Valéria: Naplófőkönyv és Pénztárkönyv az egyéni vállalkozások tükrében, Penta Unió Zrt. , Budapest, 2017.

Dr. Sztanó Imre: A számvitel alapjai, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. ,Budapest, 2015.

Sergio Zyman: Csak a profit számít, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. ,Budapest, 2001.

Szilvási Lajos: Lélekharang, Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1981.

Szirmai Péter- Klein Sándor: Üzleti tervezés -üzleti gondolkodás, Edge 2000 Kft., Budapest, 2009.

Vecsenyi János: Kisvállalkozások indítása és működése, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. , Budapest, 2009.

Veres Zoltán- Hoffmann Márta- Kozák Ákos: Bevezetés a piackutatásba, Akadémia Kiadó Zrt., Budapest, 2006.

Jogsabályok:

2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és egyéni cégről

1991. évi LXXXII. törvény a gépjárműadóról

2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről

2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kivállalati adóról

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról

1990. évi C. törvény a helyi adókról

2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról

1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről

2011. évi CLVI. törvény egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról

1998. évi LXVI. törvény az egészségügyi hozzájárulásról

1999. évi CXXI. törvény a gazdasági kamarákról

Internetes források:

<http://kerdezztervezzpalyazz.hu/2018-tol-varhatoan-kotelezo-lesz-egyeni-vallalkozoknak-is-vallalkozoi-szamlat-nyitni/>
letöltés ideje: 2017.12.20.

https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qvd018c.html
letöltés ideje: 2017.12.20.

<https://www.thebalance.com/entrepreneur-simple-business-plan-template-4126711>
letöltés ideje: 2017.11.25.

<http://www.sinkatax.hu/doc/Konyvelhetedmagadis20081.pdf>
letöltés ideje: 2017.12.21.

http://tamop.fdsz.hu/sites/default/files/Naplofokonyv_zarasi_es_nyitasi_teendoi.pdf
letöltés ideje: 2017.12.21.

<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozasKerelemInditasa.xhtml>
letöltés ideje: 2017.12.19.

<https://www.kamreg.hu/mkkir/index.html>
letöltés ideje: 2017.12.19.

http://www.nyme.hu/fileadmin/dokumentumok/atfk/tematikak/IDEGENFORGALMI_TANSZEK/Seg_da/Ifo_kisvall/Uzleti_terv.doc
letöltés ideje: 2017.12.22.

http://mba.net-tech.hu/Projektek/MBA_Men_2004/Uzleti%20Tervezes/uzleti%20tervezes%20kidolgozas%20MBA2004A.doc
letöltés ideje: 2017.12.22.

<http://blog.bisnode.hu/kockazatkzezes/harom-leggyakoribb-penzugyi-kockazatk/>
letöltés ideje: 2017.12.24.

www.cebc.hu/ppt/xv_vezer/Torok_Gabor_Politikai_kockazatok.ppt
letöltés ideje: 2017.12.24.

https://prezi.com/-uv_6uo7wlpv/a-vallalkozasok-alapitasanak-kockazatai/
letöltés ideje: 2017.12.24.

<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/articles/trendsinselfemploymentintheuk/2001to2015>
letöltés ideje: 2017.12.25.

<https://www.gov.uk/income-tax-rates>
letöltés ideje: 2017.12.26.

<https://www.gov.uk/set-up-sole-trader>
letöltés ideje: 2017.12.26.

<https://www.gov.uk/self-employed-national-insurance-rates>
letöltés ideje: 2017.12.26.

<http://www.portfolio.hu/gazdasag/ide-vezetett-a-tomeges-kivandorlas-tobb-magyar-lepett-le-mint-gondoltuk.1.260665.html>
letöltés ideje: 2017.12.26.

<https://www.bisnode.hu/szolgalatasok/bisnode-partnerpayment/>

letöltés ideje: 2017.12.26.

<http://www.gemconsortium.org/about/news>

letöltés ideje: 2017.12.26.

<http://gemconsortium.org/data/key-aps>

letöltés ideje: 2017.12.26.

https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qvd018a.html

letöltés ideje: 2017.12.26.

http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qvd005a.html

letöltés ideje: 2017.12.26.

http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qse006i.html

letöltés ideje: 2017.12.26.

<https://www.hrportal.hu/hr/a-minimalber-es-a-garantalt-berminimum-osszege-2018-ban-20170711.html>

letöltés ideje: 2017.12.29.

https://www.nav.gov.hu/nav/ado/kata/A_kisadozo_vallalkoza20171212.html

letöltés ideje: 2017.12.29.

<http://kamaraonline.hu/cikk/itt-a-2018-as-nagy-adocsomag-mutatjuk-a-reszleteket>

letöltés ideje: 2017.12.29.

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, Kustor Tamás Zsolt büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2017. december 31.

Kustor Tamás Zsolt
hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS (benyújtandó két példányban)

**Az egyéni vállalkozás indításával kapcsolatos
tervezési, szervezési feladatok különösen, a számviteli teendőkre vonatkozóan**

szakdolgozat címe

Kustor Tamás Zsolt
Nappali tagozat/ Pénzügy és számvitel szak/ számvitel szakirány

Hallgató neve
tagozat/csoport/szak/szakirány

Dolgozatomban az egyéni vállalkozások indításával kapcsolatos tervezési, szervezési és nyilvántartásvezetési feladatokat mutattam be.

Szakdolgozatomat hat részre lehet felosztani. Elsőként a vállalkozás indítását megelőző folyamatokról írtam, mint például, mi a vállalkozás indításának a motivációja, mi az a piackutatás és annak milyen módszerei vannak, továbbá milyen kockázatok leselkednek a vállalkozásokra, hogyan lehet piaci részesedést megszerezni, megtartani és bővíteni. Rámutattam a vállalkozás indításakor az üzleti terv elkészítésének szükségességére, bemutattam annak tartalmát. A vállalkozás indításához tőkére is szükség van, ezért röviden a vállalkozásindítás finanszírozási kérdéseivel is foglalkoztam. A vizsgálatból megállapítottam, hogy az egyéni vállalkozóknak nagyon sok kockázattal kell szembe nézniük, a vállalkozás indítását megfelelő motiváció birtokában, személyes képességekkel, tervezési, szervezési feladatokkal kell kísérni.

A második részben elemeztem az egyéni vállalkozásokra vonatkozó adatokat hazai, illetve nemzetközi viszonylatban. Megállapítottam, hogy az egyéni vállalkozások száma

folyamatosan növekszik hazánkban, illetve a nemzetközi példaként választott Egyesült Királyságban is, ugyanakkor ott egyszerűbb egyéni vállalkozást indítani, mint itthon.

Szakdolgozatom következő fejezetében azt vizsgáltam, hogy ki lehet egyéni vállalkozó és ki nem, továbbá e vállalkozási forma előnyeiről és hátrányairól, illetve a létrehozásáról, valamint a szüneteltetés és a megszűnés eseteiről is írtam. Kitértem az egyéni vállalkozóra vonatkozó könyvvezetési és nyilvántartási szabályokra. Vizsgálataim azt mutatták, hogy az egyéni vállalkozásnak több előnye van, mint hátránya. Létrehozása ugyanakkor nem annyira egyszerű, mint ahogy gondoltam, hiszen elég sok helyre kell bejelentkezni a megadott határidőkön belül. A nyilvántartásvezetési szabályok áttekintése során arra a megállapításra jutottam, hogy az adózási mód választása determinálja a nyilvántartásokra vonatkozó kötelezettséget. A nyilvántartás formája összefügg az adózási móddal, ami abban jelentkezik, hogy a költségelszámolást nem megengedő megoldások (KATA, EVA, átalányadózási) esetében alapvetően elegendő az adózás alapjául szolgáló bevételekről nyilvántartást vezetni.

A negyedik részben, az adózási lehetőségeket és az ehhez tartozó kötelezettségeket vizsgáltam. Ez az egyik legfontosabb rész, így nagy hangsúlyt fektettem erre. Kitértem benne a kisadózó vállalkozások tételes adójára, az egyszerűsített vállalkozói adóra, illetve a vállalkozói személyi jövedelemadózási és az átalányadózási, melyeket azonos elemzési struktúra alapján mutattam be. Vizsgálataimba beépítettem az adózási móddal összefüggésbe hozható közterhek közül a járulékokat, illetve a helyi iparüzési adót. Szintén van kapcsolat az adózási mód választása és a cégautó adó között.

A következő fejezetben fiktív adatok változtatásával mutattam be az egyéni vállalkozó nettó jövedelmének alakulását a vizsgált négy adózási megoldás levezetésével. Számításaim során egyszerűsítésekkel éltem, mint például nem vettem figyelembe a korrekciós tételeket, adókedvezményeket, stb., de megállapítottam, hogy az egyszerűsítések ellenére sem könnyű a közterhek pontos számszerűsítése. Miután az adóváltozások központjában az egyszerűsítése áll, mégis úgy vélem, bonyolult rendszerekkel állunk szemben, egy pénzügy-számviteli területhez nem értő leendő vállalkozónak egy közterhek komplexen figyelembe vevő kalkuláció összeállítása nagyon nehéz lenne. Emiatt mindenképpen javasolt szakemberre bízni a kalkulációt, az adózási feladatok ellátását. A vizsgált esetek a kisadózó vállalkozások tételes adóját hozták ki, mint a legkedvezőbb adózási forma a közterhek szempontjából,

ugyanakkor tudni kell, hogy az egyéni vállalkozó ezen adózási mód esetében nyugdíjas éveiben igen kevés nyugdíjra számíthat. Megállapítottam, hogy a növekvő költségszint befolyást gyakorol az adózásra javasolt módszerek sorrendjére. Bár dolgozatomban három esetet vezettem le, más bevételi és költségadatokkal újabb eredményekre jutottam volna. Amennyiben 12 millió Ft feletti bevételei adatokkal dolgoztam volna, a kata elveszíthette volna elsődlegességét, tekintve, hogy ez esetben megjelenne a 40%-os adóteher is. Vizsgálataim alátámasztják, hogy minden helyzetet egyedinek kell tekinteni, és az adott vállalkozásra jellemző adatokkal kell elvégezni a kalkulációt. Általános javaslatokként csak orientáló, megfontolásra érdemes szempontokat lehet kiemelni. Mindazonáltal javaslom a közterheket komplexen kezelni, és a kalkulációk során a jövedelmet terhelő adók mellett a további közteher elemeket is beemelni a vizsgálatba.

Az utolsó fejezetben a jövőbeni változásról írtam, melynek hatására véleményem szerint tovább fog nőni a kisadózó vállalkozások tételes adóját választó egyéni vállalkozók száma.

Végezetül elmondható, hogy négy adózási forma közül választhatnak az egyéni vállalkozók, azt, hogy nekik melyik a legmegfelelőbb, az összegyűjtött információk alapján kell eldönteniük. Ehhez segítséget nyújtanak a szakirodalmak, illetve az interneten mindenki számára elérhető jogszabályok, a NAV honlapja, minisztériumok oldalai, de ha az egyéni vállalkozónak valami nem egyértelmű, érdemes könyvelőre bízni az adminisztratív feladatokat, hiszen elég súlyos büntetést is kaphat, rosszabb esetben az adószámát felfüggesztheti vagy akár törölheti is a NAV.